DRUK nr 30

UCHWAŁA NR XXVII/...../2026
RADY GMINY ŁĘKAWICA

z dnia 29 kwietnia 2026 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025 - 2035

Na podstawie art. 10e ust. 1, art. 10f ust. 4 i art. 18 ust. 2 pkt 6a, ustawy z dnia 8 marca 1990 r.o samorządzie gminnym (t.j. DZ. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz art. 3 pkt 3 i art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2025r. poz. 198 z późn. zm.) **Rada Gminy uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Łękawica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt Gminy Łękawica

Tadeusz Tomiczek

UZASADNIENIE

Na podstawie art. 10e ust. 1 oraz art. 10f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, z późn. zm.), a także art. 3 pkt 3 oraz art. 9 pkt 5 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 198, z późn. zm.), przedkłada się projekt uchwały w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025–2035.

Przyjęcie Strategii Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025–2035 wypełnia wskazane wyżej wymogi ustawowe dotyczące prowadzenia i programowania rozwoju na poziomie lokalnym. Proces opracowania Strategii został przeprowadzony zgodnie z uchwałą Rady Gminy Łękawica Nr XV/76/2025 z dnia 30 kwietnia 2025 w sprawie **przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii** (art. 10f ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym).

Projekt Strategii został przedłożony Zarządowi Województwa Śląskiego, który wydał opinię, przyjętą Uchwałą nr 200/145/VII/2026 Zarządu Województwa Śląskiego z dnia 12.02.20206r., dotyczącą sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej województwa określonych w strategii rozwoju województwa (art. 10f ust. 2 i 3 ustawy o samorządzie gminnym). Opinia nie zawierała uwag wymagających zmian w projekcie Strategii.

Zgodnie z zapisami art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 r., poz. 1112 z późn.zm.) Wójt Gminy Łękawica uzgodnił z właściwymi organami (o których mowa w art. 57 i 58) zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Po opracowaniu stosownej prognozy Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pozytywnie zaopiniowali prognozę oddziaływania na środowisko dla projektu „Strategii Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035". Projekt Strategii został poddany konsultacjom z Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz innych podmiotów i mieszkańców, które zostały w uwzględnione w ostatecznej wersji dokumentu.

Strategia Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025–2035 stanowi kompleksowy dokument określający wizję, cele strategiczne oraz priorytety rozwoju gminy w perspektywie najbliższych lat. Dokument został opracowany w oparciu o diagnozę społeczno-gospodarczą gminy, analizę uwarunkowań i potrzeb mieszkańców oraz proces konsultacji społecznych, co zapewnia jego zgodność z realnymi potrzebami wspólnoty samorządowej.

Strategia obejmuje kluczowe obszary rozwoju, w szczególności: poprawę dostępności i jakości infrastruktury technicznej i społecznej, rozwój lokalnej gospodarki oraz przedsiębiorczości, ochronę środowiska i adaptację do zmian klimatu, wsparcie edukacji, kultury i usług społecznych, a także działania na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców. Jednocześnie dokument zachowuje spójność z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu na poziomie regionalnym i

krajowym.

Przyjęcie Strategii jest niezbędne dla skutecznego planowania i realizacji przedsięwzięć rozwojowych Gminy Łękawica. Dokument stanowi podstawę do przygotowywania programów i projektów oraz ubiegania się o środki zewnętrzne, w tym fundusze Unii Europejskiej, środki krajowe i regionalne. Strategia porządkuje cele rozwojowe gminy, wzmacnia koordynację działań oraz umożliwia racjonalne gospodarowanie zasobami w warunkach zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych i środowiskowych.

Powierzenie wykonania uchwały Wójtowi Gminy Łękawica (zgodnie z § 2 projektu uchwały) wynika z jego kompetencji jako organu wykonawczego gminy, odpowiedzialnego za realizację polityki rozwoju oraz koordynację działań wynikających ze Strategii. Wdrożenie uchwały zapewni skuteczne wprowadzenie w życie założeń dokumentu strategicznego.

Zgodnie z § 3 uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, co umożliwia niezwłoczne wykorzystanie Strategii jako podstawowego dokumentu planistycznego i wdrożeniowego dla polityki rozwoju gminy.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne i zgodne z interesem publicznym, przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju Gminy Łękawica oraz poprawy jakości życia jej mieszkańców.

Załącznik do uchwały nr XXVII/...../2026
Rady Gminy Łękawica
z dnia 29 kwietnia 2026 r.

Strategia Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035

Łękawica, 2025

Spis treści

1. SŁOWO WSTĘPNE 3
2. DIAGNOZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA 4
2.1. Położenie, powierzchnia, walory środowiskowe, hydrografia 4
2.2. Sfera społeczna – sytuacja demograficzna 9
2.3. Rynek pracy 14
2.4. Infrastruktura edukacyjna 17
2.5. Infrastruktura ochrony zdrowia 18
2.6. Opieka społeczna 19
2.7. Bezpieczeństwo publiczne 21
2.7.1. Stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym 21
2.7.2. Skala zjawiska przemocy domowej 21
2.8. Transport publiczny 22
2.9. Podmioty gospodarcze, przedsiębiorczość 23
2.10. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura 29
2.10.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łękawica 30
2.10.2. Szczególne potrzeby w zakresie rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej 38
2.10.3. Ustalenia / rekomendacje w zakresie kształtowania / prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy 39
2.10.4. Infrastruktura dostępna na terenie gminy 43
2.11. Finanse Gminy 49
2.12. Turystyka 54
2.13. Zasoby kulturowe, infrastruktura kultury 54
3. WNIOSKI Z DIAGNOZY 57
4. ANALIZA SWOT 59
5. MISJA I WIZJA GMINY 62
6. CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ 64
6.1. Cele strategiczne 64
6.2. Kierunki działań 65
7. ZADANIA 68
7.1. Wykaz zadań inwestycyjnych 68
8. EFEKTY REALIZACJI STRATEGII I WSKAŹNIKI POMIARU 84
9. ZGODNOŚĆ Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI 89

10. ZAŁOŻENIA WDROŻENIOWE DO STRATEGII ROZWOJU GMINY ŁĘKAWICA 2025+ NA LATA 2025-2035 116

10.1. Harmonogram i etapowość wdrażania 116

10.2. Procedury uaktualniania strategii 116

10.3. Zarządzanie strategią 117

10.4. Monitoring i ewaluacja strategii 117

10.5. Źródła finansowania 117

10.6. Współpraca i partnerstwa 118

10.7. Komunikacja i partycypacja społeczna 118

10.8. Zarządzanie ryzykiem 118

11. WYKAZ MAP, WYKRESÓW I TABEL 119

1. Słowo wstępne

Szanowni Państwo,

Nasza Gmina – Łękawica to z całą pewnością miejsce szczególne. Charakteryzują ją nieprzeciętne walory przyrodniczo – krajobrazowe, jest dogodnie ulokowana, z pokolenia na pokolenie dziedziczy cenną spuściznę kulturową. Na jej samorządzie spoczywa duża odpowiedzialność za szeroko rozumianą przyszłość. Mając na uwadze wielopłaszczyznowy, harmonijny, trwały i zrównoważony rozwój naszej Gminy opracowaliśmy dla niej Strategię Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025 – 2035, którą niniejszym chciałbym Państwu zaprezentować i przekazać. Jest to dokument, który powstał w ramach współpracy i zaangażowania różnych środowisk – samorządu, pracowników Urzędu Gminy Łękawica oraz gminnych jednostek organizacyjnych, organizacji pozarządowych aktywnych na terenie gminy, przedstawicieli przedsiębiorstw, ale przede wszystkim Mieszkańców Naszej Gminy.

Strategia składa się z kilku powiązanych ze sobą bloków tematycznych:

- Części diagnostycznej, w ramach której zamieszczono zwięzłą, syntetyczną prezentację kluczowych informacji na temat Łękawicy,
- Analizy SWOT, która zwięźle sygnalizuje nasze najsilniejsze strony, obszary problematyczne, zagrożenia i wyzwania z którymi przyjdzie nam się zmierzyć w przyszłości, a także kierunki, które w obecnych uwarunkowaniach wydają się być najbardziej obiecujące,
- Części prognostycznej, definiującej kluczowe cele, które chcielibyśmy realizować w przeciągu najbliższych lat.

Cele strategiczne wyszczególnione w ramach Strategii skupiają się na czterech kluczowych obszarach: poprawie jakości życia mieszkańców, wzmocnieniu gospodarki lokalnej, ochronie środowiska oraz rozwoju infrastruktury. Dokument zawiera także wykaz najistotniejszych zadań inwestycyjnych, które chcielibyśmy w nieodległej przyszłości podjąć i zrealizować, wskaźniki pomiaru efektów ich realizacji, a także założenia wdrożeniowe, w tym harmonogram, monitoring, źródła finansowania oraz mechanizmy partycypacji społecznej.

Realizacja niniejszej strategii ma na celu nie tylko rozwiązanie bieżących problemów, ale także wykorzystanie potencjału Naszej Gminy w kontekście szerszych dokumentów strategicznych, takich jak Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego czy Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego. Wierzę, że sprawne i efektywne wdrożenie jej założeń przełoży się na wzrost atrakcyjności Naszej Gminy jako miejsca zrównoważonego rozwoju, integrującego aspekty społeczne, gospodarcze i środowiskowe, z korzyścią dla obecnych i przyszłych pokoleń Mieszkańców.

Wójt Gminy Łękawica
Tadeusz Tomiczek

2. Diagnoza społeczno-gospodarcza

2.1. Położenie, powierzchnia, walory środowiskowe, hydrografia

Gmina Łękawica leży w Kotlinie Żywieckiej, w masywie górskim Beskidów u podnóża Beskidu Małego, rozciągającego się w powiecie żywieckim, w województwie śląskim. W skład gminy wchodzi 5 sołectw: Łękawica, Kocierz Moszczanicki, Kocierz Rychwałdzki, Okrajnik i Łysina.

Najwyższe wierzchołki gminy znajdują się w grzbiecie ograniczającym ją od północy. Góra Wielka osiąga wysokość 875 m n.p.m., natomiast Cieszków Groń osiąga wysokość 775 m. n.p.m. Punkt najniższy w gminie leży na wysokości około 360 m n.p.m. w miejscu, gdzie potok Kocierzanka opuszcza teren gminy uchodząc do rzeki Łękawki.

Przez gminę przebiega przepiękna pod względem widokowym droga relacji Żywiec - Chrzanów przez Przełęcz Kocierską (718 m). Na mapie drogowej to droga wojewódzka nr 781. Przez obszar gminy biegnie również droga wojewódzka nr 946, łącząca Żywiec z Suchą Beskidzką.

Obszar na jakim leży gmina, obejmuje łącznie 42 km^2 powierzchni, co stanowi ok. 4% powierzchni powiatu żywieckiego. Około 70% powierzchni gminy stanowią kompleksy leśne o zróżnicowanym drzewostanie. Bliskość zbiornika wodnego jakim jest jezioro Żywieckie sprawia, że obszar gminy stanowi bardzo dobre miejsce do odpoczynku i rekreacji.

Gmina Łękawica graniczy:

- od północy z gminą Porąbka (powiat bielski) i miastem Andrychów (powiat wadowicki, woj. małopolskie),
- od południa z gminą Gilowice (powiat żywiecki),
- od wschodu z gminą Ślemień (powiat żywiecki),
- od zachodu z miastem Żywiec (powiat żywiecki) i gminą Czernichów (powiat żywiecki).

Na terenie Gminy Łękawica znajduje się Park Krajobrazowy Beskidu Małego, obszar sieci NATURA 2000, Rezerwat Przyrody „Szeroka".

Mapa 1: Lokalizacja Gminy Łękawica na tle powiatu żywieckiego

Źródło: https://pl.wikipedia.org

Gmina Łękawica położona jest na obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły. Zgodnie z drugą aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (IIaPGW), przyjętego rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300), na terenie Gminy Łękawica znajdują się 2 jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), pokrywające znaczący obszar gminy:

- RW20000421327899 Łękawka,
- RW20002221327999 Zb. Tresna,

dwie jednolite części wód powierzchniowych o znikomej powierzchni, pozostającej bez wpływu na presje zidentyfikowane na obszarze gminy:

- RW2000082132999 Soła od zb. Porąbka do ujścia,
- RW2000042134839 Wieprzówka do Targaniczanki,

jednolita część wód podziemnych GW2000158 pokrywająca znaczący obszar gminy oraz GW2000159 o znikomej powierzchni pozostającej bez wpływu na presje zidentyfikowane na obszarze gminy.

Zgodnie z IIaPGW stan wód JCWP zb. Tresna oceniony został jako dobry natomiast JCWP Łękawka jako zły. Dla obu jednolitych części wód stwierdzono zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych. Stan wód JCWPd nr 159 został oceniony jako dobry, a osiągnięcie celów środowiskowych niezagrożone.

Aktualny stan dwóch z wymienionych 5-ciu JCWP określa się jako dobry, pozostałych 3 jako zły. Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych we wszystkich przypadkach JCWP na terenie gminy Łękawica określa się jako: zagrożone.

Gmina Łękawica znajduje się w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd): PLGW2000158 oraz PLGW2000159. Z punktu widzenia Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023, poz. 300) Stan, w tym stan chemiczny i ilościowy obu JCWPd jest kwalifikowany jako dobry, a osiągnięcie celów środowiskowych w obu przypadkach: niezagrożone.

Teren gminy Łękawica znajduje się na obszarze Lokalnego Zbiornika Wód Podziemnych (LZWP) nr 447 – Zbiornik warstw Godula (Beskid Mały) – dawny GZWP nr 447. Zbiornik ten ma charakter porowo-szczelinowy, a zwierciadło wód podziemnych jest swobodno-napięte. Jakość jego wód jest dobra, choć jest bardzo podatny na antropopresję. Poziom zbiornikowy zbudowany jest z utworów fliszowych, których wodonośność jest uwarunkowana stopniem szczelinowatości. Poziom ten cechuje brak ciągłości i niska wodonośność. Średni współczynnik filtracji wynosi ok. 6 · 10–6 m/s. Zwierciadło wody stwierdza się na głębokości od 2 do kilkudziesięciu metrów. Głębokość strefy aktywnej wymiany wód szacuje się na 80 m. Ze względu na nieciągłość warstwy wodonośnej i brak możliwości budowy ujęć, mogących być źródłem zaopatrzenia większych grup odbiorców, nie spełnia on nawet indywidualnych, obniżonych kryteriów GZWP (główne zbiorniki wód podziemnych).

Na terenie gminy Łękawica występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%) oraz obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%). Obszary te zostały wyznaczone od rzeki Łękawki i potoku Kocierzanka. Ponadto zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego na terenie gminy występują obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q0,2%). Na poniższej mapie przedstawiono lokalizację terenów zagrożonych ryzykiem powodziowym.

Mapa 2: Obszary zagrożone powodzią o prawdopodobieństwie p=1% oraz p=0,2% na terenie gminy Łękawica

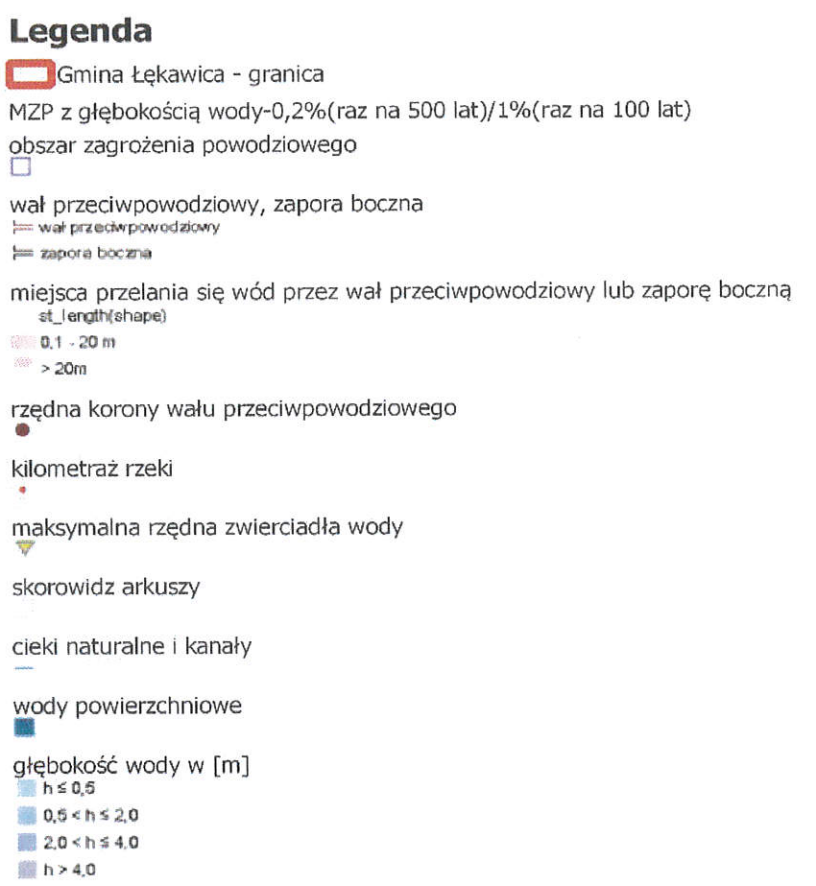

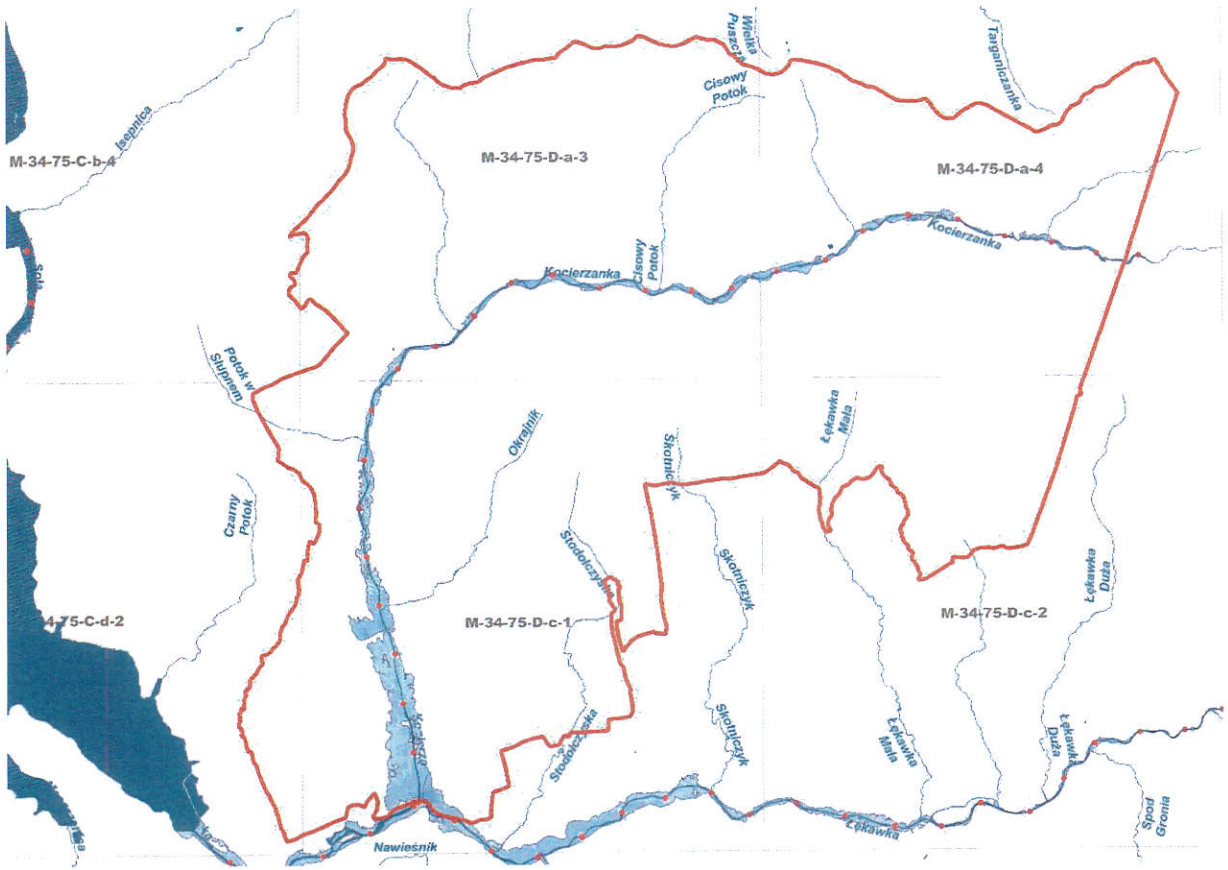

Źródło: Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategii Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035

Z punktu widzenia zagrożenia suszą (rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną) teren gminy Łękawica nie jest obszarem szczególnie zagrożonym. Zgodnie z danymi z listopada 2025 r. większa część gminy Łękawica znajduje się w II klasie – umiarkowanego zagrożenia suszą, natomiast niewielki fragment terenu ulokowany w południowej części gminy znajduje się w I klasie – słabego zagrożenia suszą. Bardziej szczegółowe informacje na temat zagrożenia terenu gminy Łękawica suszą zaprezentowano w rozdziale 9 „Zgodność z dokumentami strategicznymi".

2.2. Sfera społeczna – sytuacja demograficzna

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego, liczba mieszkańców Gminy Łękawica, na koniec 2024 r. wyniosła 4 530 osób, w tym 2 221 mężczyzn i 2 309 kobiet. Najwięcej osób zamieszkuje sołectwo Łękawica, a najmniej Łysinę. Obserwując dane w zakresie ludności w Gminie Łękawica, na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat, można było odnotować sukcesywny wzrost liczby mieszkańców. Stan taki utrzymywał się do 2019 r., kiedy to liczba ludności była najwyższa i wyniosła 4 552 mieszkańców. Po tym roku, Gmina odnotowała spadek liczby mieszkańców, by od 2021 roku znów odnotować stopniowy wzrost. Sytuacja ta przypadła na lata, w których w Europie i na świecie trwała pandemia koronawirusa - rozpoczęła się końcem 2019 roku i przyczyniła się w początkowym etapie do zgonów wielu osób. Obostrzenia, jakie wówczas występowały doprowadziły także działalność gospodarczą do niemal całkowitego zastoju.

Wykres 1: Liczba mieszkańców Gminy Łękawica w latach 2013-2024

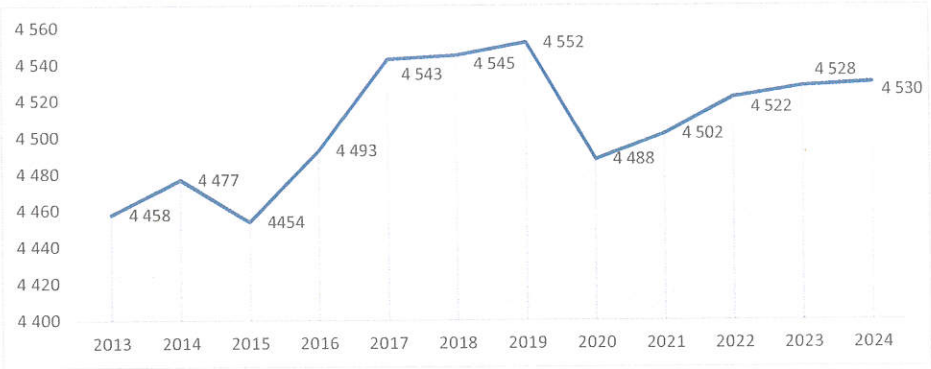

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W kontekście szerszej analizy ruchu naturalnego, sytuacja na terenie Gminy Łękawica jest niekorzystna biorąc pod uwagę przyrost naturalny. W latach 2020-2023 lat odnotowywano ujemny przyrost naturalny, jednak w roku 2024 wykazana została dodatnia wartość (wykres 2).

Wykres 2: Ruch naturalny w Gminie Łękawica w latach 2019-2024

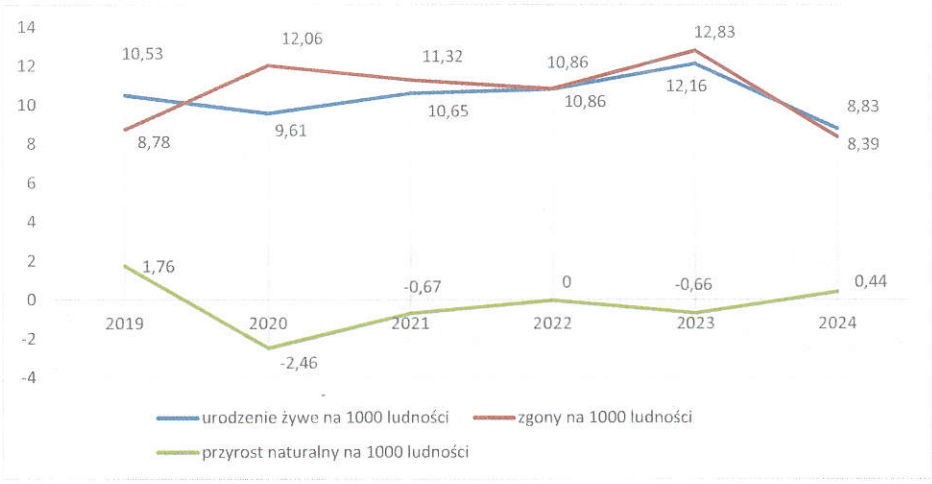

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2024 roku, według danych GUS, liczba zawartych małżeństw na terenie Gminy wyniosła 14 i była jedną z najniższych w ostatnich pięciu latach.

Wykres 3: Liczba zawartych małżeństw w Gminie Łękawica w latach 2019-2024

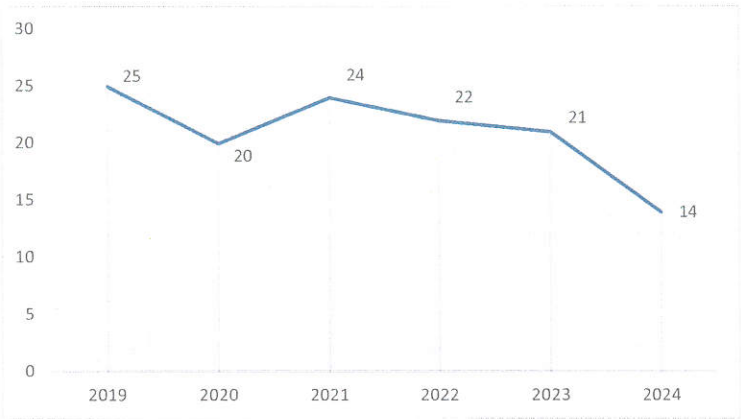

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę wiek mieszkańców Gminy, według danych Głównego Urzędu Statystycznego, dominują osoby w wieku 30-44 lata, jest ich łącznie 1045 (23,06%). Ponad 10% mieszkańców Gminy, to osoby po 70 roku życia. Pozytywnie kształtują się dane odnośnie liczby mieszkańców w wieku do 4 lat, na przestrzeni ostatnich 10 lat, nie można wyznaczyć jednoznacznej linii trendu, jednakże zaobserwować można lata wzrostów liczby najmłodszych mieszkańców Gminy.

Tabela 1: Ludność według wieku w Gminie Łękawica w 2024 roku

Grupy wiekowe	2024	% w ogólnej liczbie mieszkańców
0-4	245	5,4
5-9	288	6,4
10-14	273	6,0
15-19	220	4,9
20-24	225	5,0
25-29	301	6,6
30-34	344	7,6
35-39	348	7,7
40-44	353	7,8
45-49	279	6,2
50-54	309	6,8
55-59	295	6,5
60-64	284	6,3
65-69	272	6,0
70 i więcej	494	10,9
RAZEM	**4530**	**100**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 4: Mieszkańcy w wieku do 4 lat w Gminie Łękawica, w latach 2010-2024

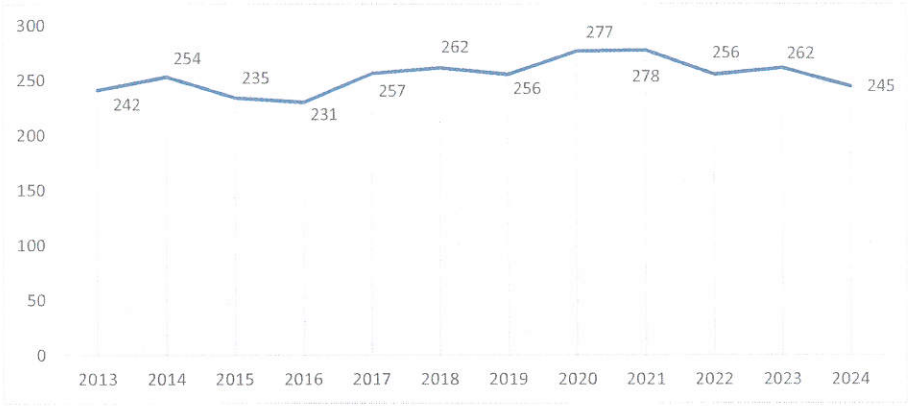

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2024 r. w strukturze ludności zamieszkującej Gminę Łękawica dominowały osoby w wieku produkcyjnym – 58,9% ogółu ludności. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 21,0% ogółu ludności, zaś w wieku poprodukcyjnym 20,1%. Niekorzystnym zjawiskiem jest rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym. Świadczy to o starzejącym się społeczeństwie.

Tabela 2: Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % w latach 2019-2024

Lata	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ludność w wieku **przedprodukcyjnym**	19,52	20,03	20,01	20,38	20,87	21,0
Ludność w wieku **produkcyjnym**	63,34	61,0	61,15	60,91	60,03	58,9
Ludność w wieku **poprodukcyjnym**	17,67	18,09	18,26	18,57	19,1	20,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wskaźnik dla ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wynosi aż 69,8% i jest to wielkość, która stale wzrasta na przestrzeni ubiegłych lat. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym wynosi 96,0%, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym wyniosła w 2024 r. 34,2%.

Taka sytuacja prowadzi do sformułowania następujących wniosków:

- ✓ W Gminie, proporcjonalnie mała grupa osób w wieku produkcyjnym (58,9%) utrzymuje stosunkowo znaczną grupę osób nieprodukcyjnych (41,1%). Jest to sytuacja niekorzystna.

✓ Niski udział osób w wieku przedprodukcyjnym (21,0%) rodzi obawę niskiego dopływu liczby osób na rynek pracy.

Niestety powyższe dane są trendem długoletnim, na przestrzeni ostatnich lat, sytuacja ta sukcesywnie się pogarsza.

Tabela 3: Wskaźniki obciążenia demograficznego (%)

Lata	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ludność w wieku **nieprodukcyjnym** na 100 osób w wieku **produkcyjnym**	58,7	62,5	62,6	64,0	66,6	69,8
Ludność w wieku **poprodukcyjnym** na 100 osób w wieku **przedprodukcyjnym**	90,5	90,3	91,3	91,1	91,5	96,0
Ludność w wieku **poprodukcyjnym** na 100 osób w wieku **produkcyjnym**	27,9	29,7	29,9	30,5	31,8	34,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analizując dane GUS, można stwierdzić, iż do 2023 korzystną sytuacją na terenie Gminy było dodatnie saldo migracji. Jeszcze w latach 2020-2022 odnotowano jego bardzo wysoki wzrost. Jednakże rok 2024, jest pierwszym w ostatnich latach, kiedy odnotowano ujemne saldo migracji. Statystyki potwierdzają, iż przeważają zameldowania ze wsi, podobnie wśród wymeldowań - dominują te na wieś. To trend ostatnich lat, kiedy Polacy coraz częściej wybierają do życia obszary wiejskie/ przedmieścia.

Wykres 5: Saldo migracji na 1000 ludności w Gminie Łękawica w latach 2019-2024

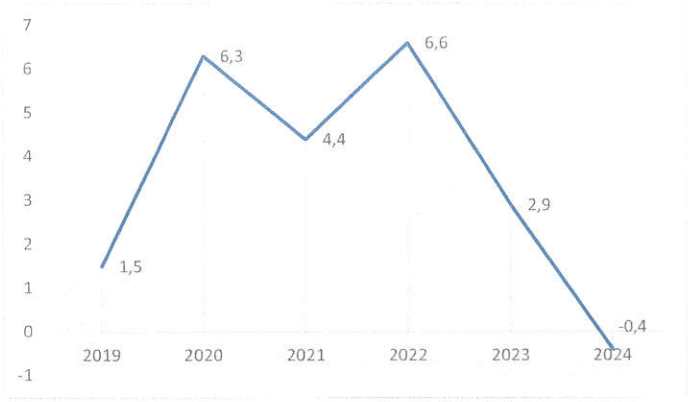

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.3. Rynek pracy

Z perspektywy ostatnich dziesięciu lat, można zaobserwować, iż sytuacja na rynku pracy uległa znacznej poprawie. Jeszcze w 2013 roku, według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu, liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Łękawica wynosiła 240. W 2023 roku, w rejestrze figurowały jedynie 83 osoby. W 2024 r. według danych GUS, odnotowano znów wzrost - liczba ta osiągnęła 91 osób.

Wybuch pandemii koronawirusa w 2020 r., a co się z tym wiąże ogólny kryzys gospodarczy, który wyniknął z długotrwałego lockdownu, mocno zachwiał trend spadku bezrobocia. W tym samym roku, w Urzędzie Pracy zarejestrowano 139 osób. Od 2021 r. odnotowuje się jednak spadek liczby osób bezrobotnych. W latach 2021 i 2022 było ich odpowiednio 117 i 94 osoby.

Najwięcej osób bezrobotnych pochodzi z miejscowości Łękawica – 35 osób, a najmniej z Łysiny – 1 osoba.

Wykres 6: Liczba osób bezrobotnych w Gminie Łękawica w latach 2019-2024

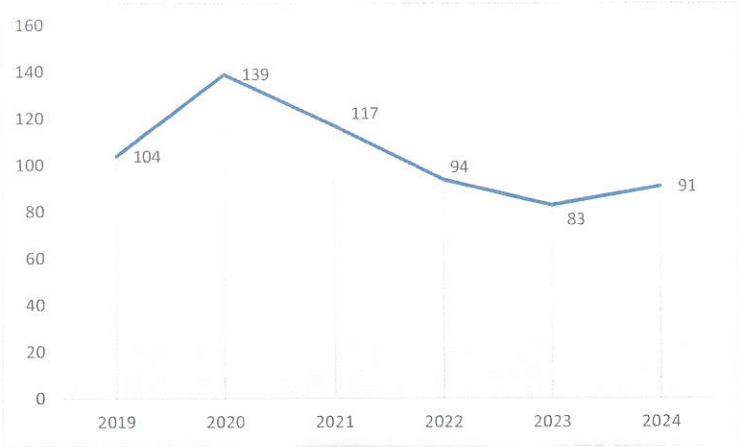

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu oraz GUS

Udział kobiet w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w Gminie, w 2024 r. wyniósł 51,6%. W ostatnich latach dostrzec można było bardzo pozytywny trend związany ze spadkiem udziału kobiet wśród osób bezrobotnych. W 2024 r. udział ten znów wzrósł. Dane te obrazuje poniższy wykres.

Wykres 7: Udział kobiet w ogóle bezrobotnych w Gminie Łękawica w latach 2019-2024 (%)

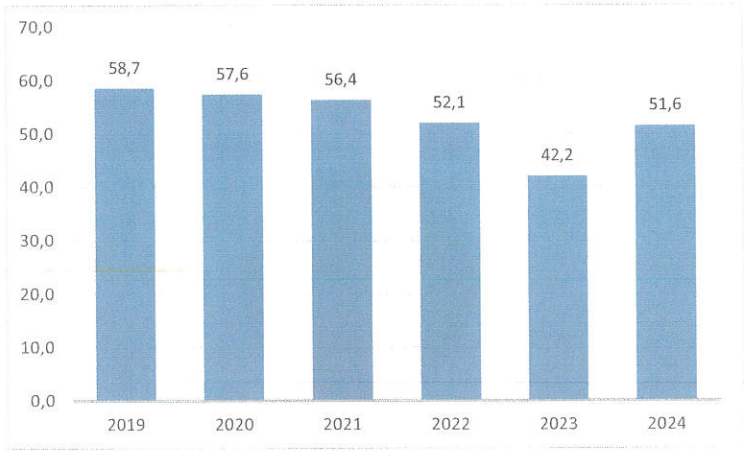

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu oraz GUS

Biorąc pod uwagę rodzaj wykształcenia, w grupie osób bezrobotnych, w 2023 roku najwięcej osób było z wykształceniem policealnym, pomaturalnym i średnim zawodowym (30%). Najmniej osób bezrobotnych jest z wykształceniem ogólnokształcącym – 8,4% oraz wyższym – 9,6%. Bardzo duża

zmiana nastąpiła w przypadku osób z wykształceniem zawodowym, w ostatnich latach dostrzega się ich znaczny spadek w udziale osób bezrobotnych.

Wykres 8: Liczba osób bezrobotnych ze względu na rodzaj wykształcenia w Gminie Łękawica w latach 2019-2023

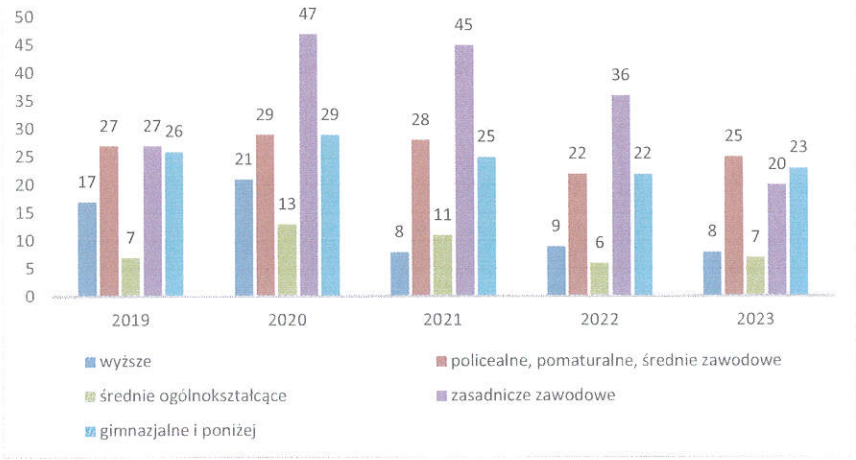

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Niestety nadal w grupie osób bezrobotnych dominują osoby długotrwale bezrobotne. W 2023 r. ich udział wyniósł 53%. Średnio co trzecia zarejestrowana osoba to bezrobotna/y w wieku 50+, a co piąta to osoba do 30 roku życia. Ponad 33% osób stanowią także osoby bez kwalifikacji zawodowych.

Wykres 9: Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy na terenie Gminy Łękawica w 2023 roku (%)

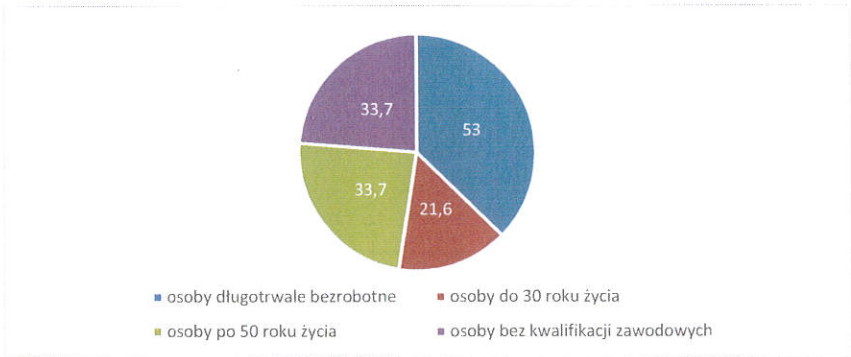

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Żywcu

Mimo, że w ogóle mieszkańców Gminy Łękawica, udział osób bezrobotnych jest stosunkowo niewielki – 1,83%, rynek pracy staje się coraz trudniejszy. Nowych ofert pracy jest mało, a szanse na

zatrudnienie dla bezrobotnych są ograniczone. Sytuacja budzi obawy o przyszłość i pokazuje, że wielu bezrobotnym trudno jest wrócić na rynek pracy. Niejednokrotnie kwalifikacje osób bezrobotnych nie zawsze odpowiadają wymaganiom pracodawców. Z perspektywy działań Gminy, ważne jest podejmowanie działań wspierających aktywizację zawodową, np. organizowanie szkoleń i kursów zawodowych, organizowanie robót publicznych, czy też dofinansowanie zajęć z doradztwa zawodowego w szkołach, itp.

2.4. Infrastruktura edukacyjna

Na terenie Gminy działają 3 szkoły podstawowe. Edukacja prowadzona jest w klasach 1-8 w:

- Szkole Podstawowej w Łękawicy (w ramach Zespołu Szkół),
- Szkole Podstawowej w Kocierzu Moszczanickim,
- Szkole Podstawowej w Okrajniku.

W roku szkolnym 2024/2025 łączna liczba oddziałów w powyższych szkołach wyniosła 29, a liczba uczniów 413. W stosunku do roku poprzedniego, liczba uczniów wzrosła o 56 osób.

Wykres 10: Liczba uczniów poszczególnych placówek oświatowych w Gminie Łękawica

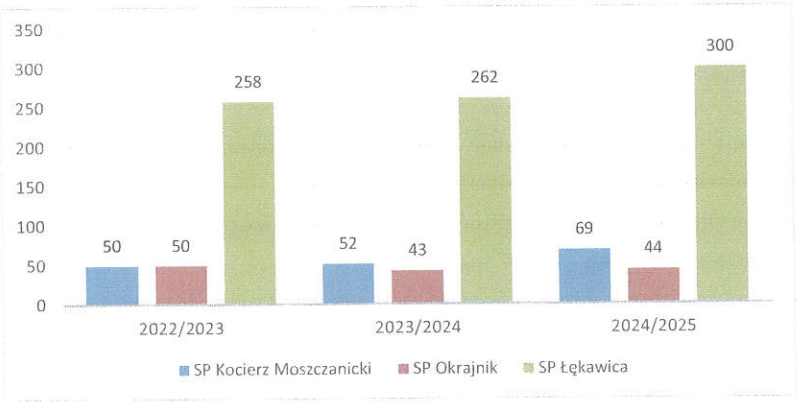

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2024/2025 prowadzone jest w:

- Przedszkolu w Łękawicy,
- Oddziale przedszkolnym w Szkole Podstawowej w Kocierzu Moszczanickim,
- Oddziale przedszkolnym w Szkole Podstawowej w Okrajniku.

Łączna liczba oddziałów w powyższych placówkach wyniosła 19, a liczba wychowanków 191.

Wykres 11: Liczba przedszkolaków w Gminie Łękawica

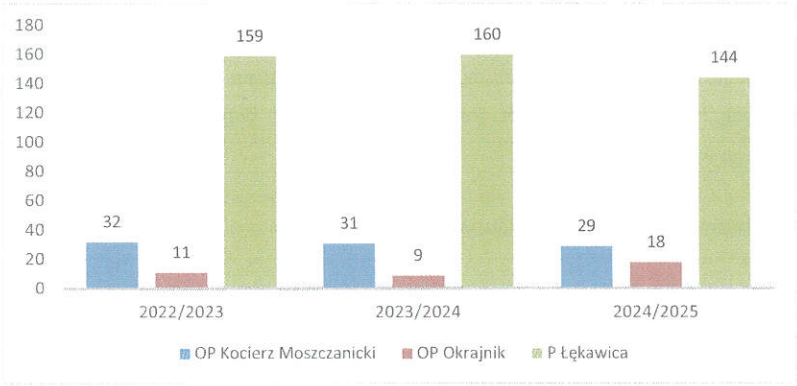

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Stan techniczny placówek oświatowych ocenia się jako poprawny.

Średnia liczba uczniów na oddział wynosi 14 osób, natomiast średnia liczba dzieci w wieku przedszkolnym na oddział wynosi 10 osób. Informacja ta wskazuje na dużą dostępność infrastruktury edukacyjnej dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym.

2.5. Infrastruktura ochrony zdrowia

Na terenie Gminy funkcjonuje Poradnia POZ „Medicus Ośrodek Zdrowia w Łękawicy". Ochronę zdrowia w roku 2023 zapewniały:

- Poradnia pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej w Łękawicy, do której zgłoszonych było 4352 mieszkańców.
- Poradnia lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w Łękawicy, do której zgłoszonych było 4364 mieszkańców.
- Poradnia gabinet położnej podstawowej opieki zdrowotnej w Łękawicy, do której zgłoszonych było 1920 mieszkańców.

Na terenie Gminy funkcjonuje również jedna apteka oraz gabinet stomatologiczny. Większość poradni specjalistycznych znajduje się w oddalonym o ok. 9 km mieście Żywiec. W Żywcu mieści się również Szpital Powiatowy.

2.6. Opieka społeczna

Realizacją zadań z zakresu pomocy społecznej oraz innych zadań dotyczących zabezpieczenia społecznego zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Na przestrzeni ostatnich lat, liczba rodzin i osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej zmniejsza się, co jest pozytywnym trendem. W 2023 r. liczba rodzin objętych pomocą wyniosła 62, w tym 119 osób w rodzinie. Według danych GOPS, najwięcej osób korzystających z różnego rodzaju świadczeń z pomocy społecznej pochodzi w terenu miejscowości Łękawica oraz Kocierz Moszczanicki.

Wykres 12: Liczba rodzin objętych pomocą w Gminie Łękawica w latach 2019-2023

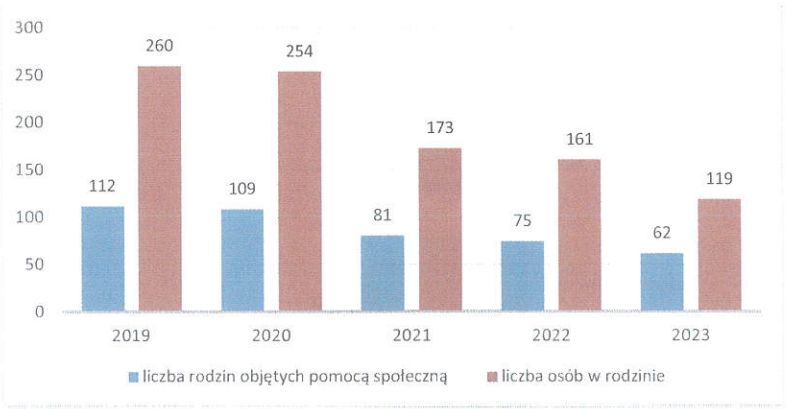

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Na poniższym wykresie przedstawiono główne dysfunkcje wskazujące na potrzebę wsparcia osób/ rodzin. Wśród nich wymienić należy: ubóstwo, bezrobocie, długotrwałą lub ciężką chorobę, niepełnosprawność oraz potrzebę ochrony macierzyństwa. Są to najczęstsze powody, które powielają się w ostatnich latach.

Wykres 13: Powody udzielania pomocy biorąc pod uwagę liczbę rodzin

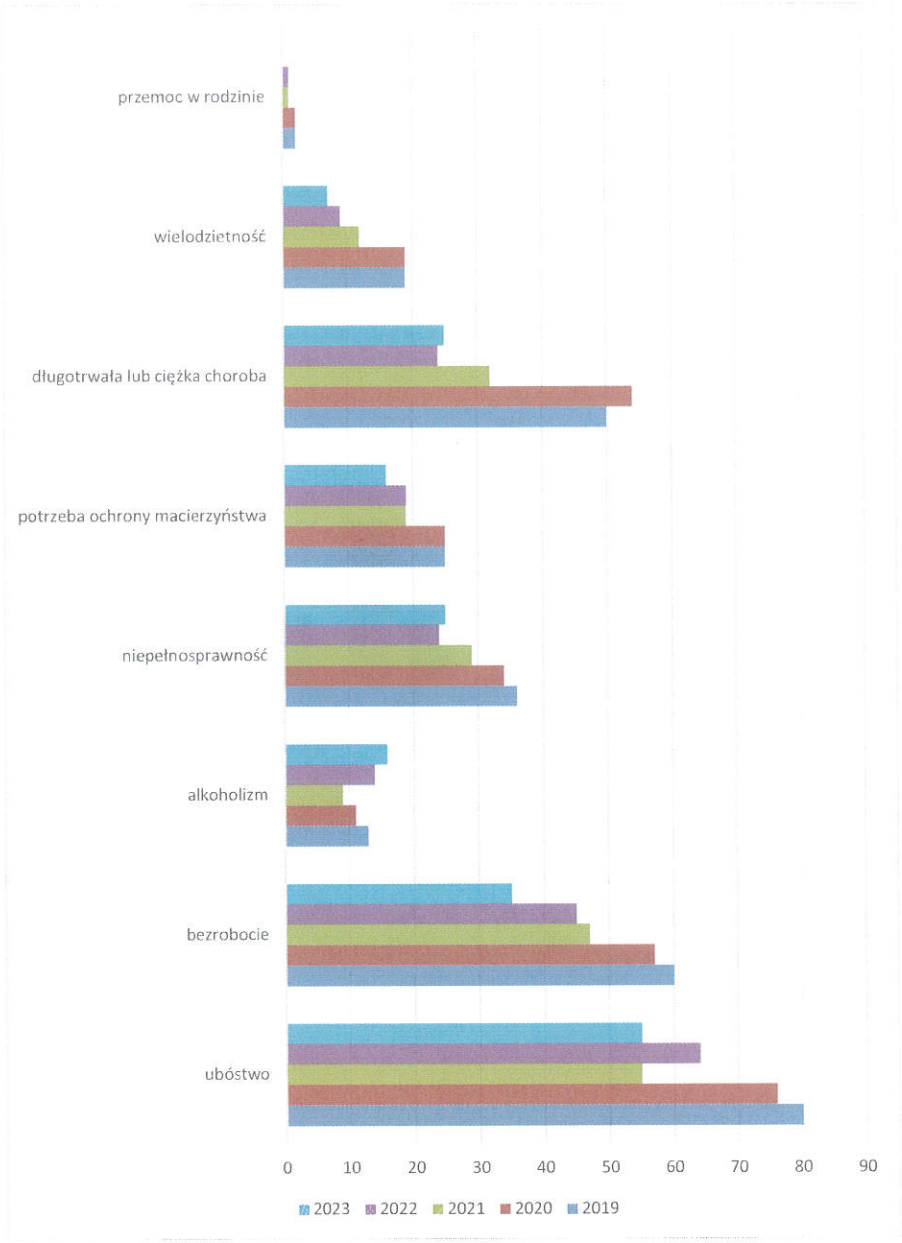

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

2.7. Bezpieczeństwo publiczne

2.7.1. Stan bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Dane liczbowe, pozyskane z Komendy Powiatowej Policji w Żywcu, wskazują, że ogólna liczba zdarzeń drogowych, na które składają się wypadki drogowe i kolizje w 2023 r. wyniosła 40. Porównując te dane dla ostatnich 5 lat, jest to najkorzystniejszy wynik. Wśród zdarzeń drogowych, dominują kolizje drogowe – 87,5%. Zdecydowana większość kolizji drogowych dotyczy miejscowości Łękawica.

Wykres 14: Zdarzenia drogowe w Gminie Łękawica w latach 2019-2023

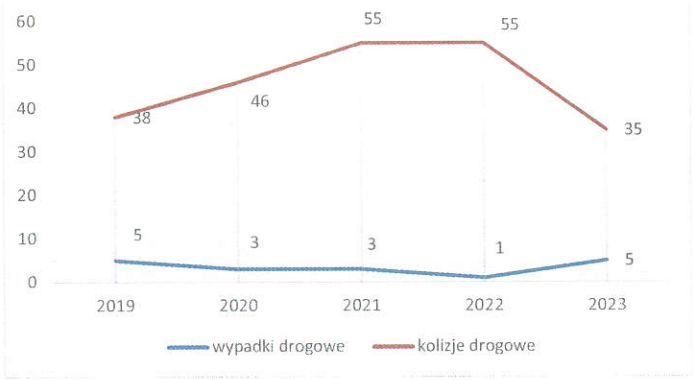

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Żywcu

W ostatnich 5 latach, na terenie Gminy odnotowano 5 przypadków śmiertelnych w wyniku wypadku drogowego – w miejscowości Kocierz Moszczanicki, w latach 2019, 2020 i 2022 oraz w Łękawicy w 2020 r.

Zdarzenia z udziałem nietrzeźwych kierujących w ostatnich 5 latach kształtują się odpowiednio: 2019 – 0, 2020 – 2, 2021 – 4, 2022 – 4, 2023 – 1. Zdarzenia z udziałem nietrzeźwych pieszych są incydentalne. Nieodpowiedzialni kierowcy prowadzący pod wpływem alkoholu stwarzają ogromne zagrożenie dla innych użytkowników dróg.

2.7.2. Skala zjawiska przemocy domowej

Niestety, na terenie Gminy Łękawica, pojawia się problem przemocy w rodzinie. Pokrzywdzonymi w wyniku przemocy w rodzinie są głównie kobiety i nieletni. Analizując dane z poprzednich lat, zauważyć należy, że największy wzrost miał miejsce w 2022 r.

Tabela 4: Interwencje związane z przemocą w rodzinie w Gminie Łękawica w latach 2019-2023

Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie ogółem	14	14	12	21	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Żywcu

Przemoc w rodzinie w 2023 r. dotyczyła 22 osób, w tym 14 kobiet.

Wykres 15: Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie w Gminie Łękawica

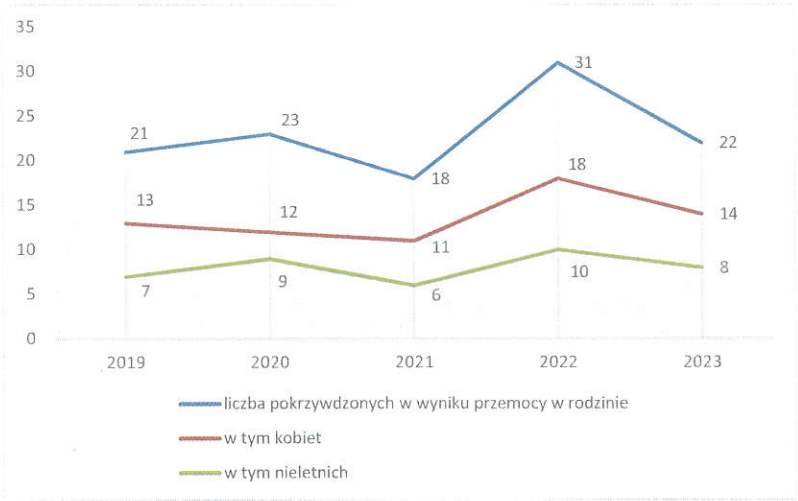

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Żywcu

W ostatnich latach na terenie Gminy odnotowano również przestępstwa kryminalne i narkotykowe, w tym: przestępstwa narkotykowe – 3, kradzież z włamaniem – 12, kradzież – 18, zniszczenia mienia – 12, uszkodzenia ciała – 6, znęcanie nad rodziną – 4, niealimentacja – 37, oszustwo – 31, włamanie na konta – 16.

2.8. Transport publiczny

Gmina nie jest organizatorem publicznego transportu zbiorowego. Usługi w zakresie publicznego transportu zbiorowego świadczą prywatni przewoźnicy:

- Usługi Transportowe EURO-TRAVEL Andrzej Wnętrzak,
- BUS Transport Prywatny Krzysztof Janowiec,

- PKS Smykal Bogusław „PRZEWÓZ OSÓB",
- X – Bus Sp. z o.o. Sp. k.

Przewoźnicy świadczą usługi w zakresie przewozu osób na niżej wymienionych liniach komunikacyjnych przebiegających przez teren Gminy Łękawica:

- Ślemień – Żywiec Dworzec Autobusowy,
- Kocierz – Żywiec Dworzec Autobusowy,
- Sucha Beskidzka – Żywiec - Bielsko-Biała,
- Kocoń – Ślemień – Żywiec,
- Las III – Żywiec,
- Ślemień – Żywiec,
- Kraków – Sułkowice - Sucha Beskidzka – Żywiec.

Dodatkowo Gmina Łękawica udziela Powiatowi Żywieckiemu pomocy finansowej w formie dotacji celowej z przeznaczeniem na realizację zadania polegającego na organizowaniu przez Powiat Żywiecki od 22 lutego 2023 r. przewozów o charakterze użyteczności publicznej w transporcie drogowym na terenie Powiatu Żywieckiego wykonywanych w ramach powiatowej publicznej komunikacji autobusowej z uwzględnieniem odcinka Gmina Łękawica – Żywiec Nowy Szpital, na liniach komunikacyjnych Kocierz Basie – Żywiec Nowy Szpital, Ślemień Bąkówka – Żywiec Nowy Szpital. Dzięki tej współpracy przez teren Gminy przebiega linia komunikacyjna Kocoń (przez Rychwałd, Moszczanicę) – Szpital Żywiec.

2.9. Podmioty gospodarcze, przedsiębiorczość

Według dostępnych danych, publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny, liczebność podmiotów, prowadzących na terenie Gminy Łękawica działalność gospodarczą wykazuje tendencję rosnącą. O ile w 2019 r. łączna liczba przedsiębiorstw, zarejestrowanych w Łękawicy wynosiła 291 podmiotów, tak obecnie (według danych na koniec 2024 r.) jest ich 376. Oznacza to średnioroczny wzrost liczby podmiotów, prowadzących na terenie Łękawicy działalność gospodarczą rzędu ok. 5,84 %. Każdego roku liczba przedsiębiorstw, prowadzących na terenie Łękawicy działalność gospodarczą zwiększa się o 14 - 18 podmiotów. Oznacza to, że w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców liczba nowo rejestrowanych działalności wynosi 77, a likwidowanych (wykreślanych z rejestru) – 40. Niewątpliwie korzystnie ocenić należy fakt, iż liczba nowo zakładanych działalności wykazuje wraz z upływem czasu tendencje rosnące. Oznacza to odwrócenie trendów, obserwowanych w tym obszarze w przeszłości. Dane te zebrano i zaprezentowano w ramach poniższej tabeli oraz zobrazowano na poniższym wykresie:

Tabela 5: Liczebność, dynamika przyrostu oraz struktura nowo rejestrowanych przedsiębiorstw, na terenie Gminy Łękawica, z punktu widzenia formy prawnej

Wyszczególnienie	Lata					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba podmiotów ogółem	291	303	330	345	353	376
W tym nowo rejestrowane podmioty	24	22	30	27	28	35
W tym działalność gospodarcza os. fizycznych	23	21	27	25	27	33
W tym kapitałowe spółki prawa handlowego	1	1	2	1	1	2
W tym spółki cywilne	0	0	1	1	0	0
Liczba podmiotów wykreślanych z rejestru	21	9	12	11	15	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 16: Liczebność przedsiębiorstw na terenie Gminy Łękawica w latach 2019-2024

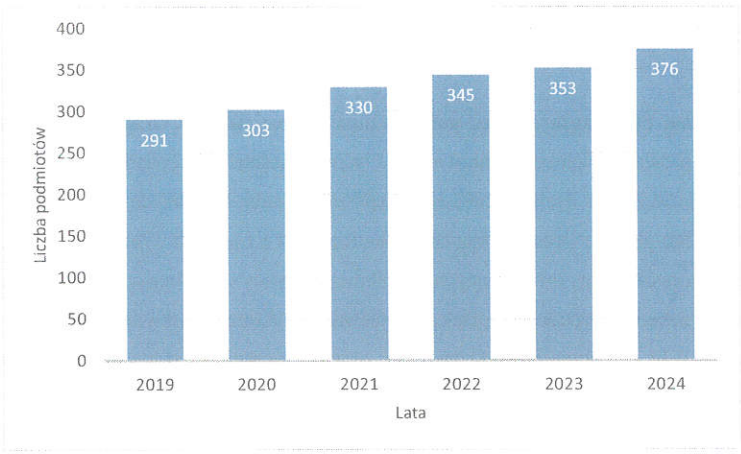

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Korzystnie z punktu widzenia szeroko pojętej sytuacji gospodarczo-społecznej na terenie Gminy Łękawica ocenić należy fakt, iż od szeregu lat, liczba przedsiębiorstw nowozakładanych

wyraźnie przekracza liczbę firm likwidowanych (wykreślanych z rejestru) – według danych w powyższej tabeli. Sytuację tę zobrazowano na poniższym wykresie.

Wykres 17: Przyrost liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy Łękawica w latach 2019-2024

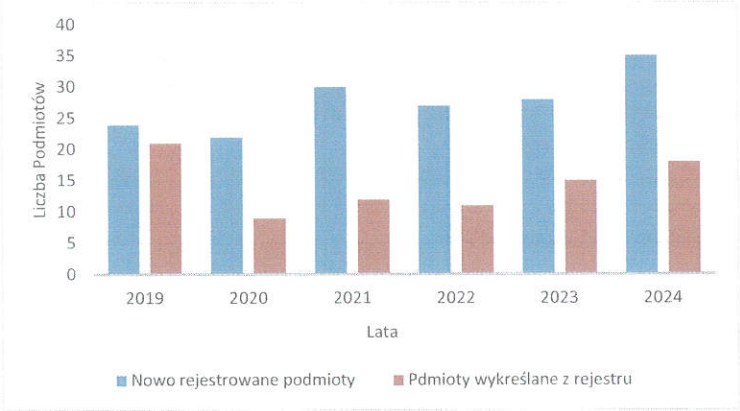

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zdecydowaną większość wśród przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Łękawica stanowią podmioty reprezentujące sektor prywatny – jest ich ponad 97 %. Sektor publiczny reprezentuje grupa jedynie 11-tu firm. Omawianą strukturę zaprezentowano w ramach poniższego zestawienia:

Tabela 6: Liczebność i struktura przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Łękawica, z punktu widzenia formy własności

Wyszczególnienie	Lata					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba podmiotów ogółem	291	303	330	345	353	376
W tym sektor publiczny	12	12	12	12	11	11
W tym sektor prywatny	279	291	318	333	342	365

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W łącznej liczbie przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Łękawica dominują firmy rejestrowane i prowadzone w formie działalności gospodarczej osób

fizycznych (81,9 % ogółu). Kapitałowe spółki prawa handlowego, spółki cywilne, jawne fundacje i stowarzyszenia stanowią w własnościowej strukturze podmiotów na terenie gminy Łękawica mniejszość. Zobrazowano to w ramach poniższej tabeli.

Tabela 7: Klasyfikacja przedsiębiorstw według form organizacyjno-prawnych

Wyszczególnienie	Lata					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba podmiotów ogółem (sektor prywatny)	291	303	330	345	353	376
W tym działalność gospodarcza os. fizycznych	231	245	269	281	287	308
W tym kapitałowe spółki prawa handlowego	10	10	12	14	16	18
W tym spółki cywilne	15	14	15	16	16	16
W tym spółki jawne	2	2	2	2	2	2
W tym fundacje	1	1	1	1	1	1
W tym stowarzyszenia	18	18	18	18	18	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z punktu widzenia wielkości przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Łękawica najliczniej reprezentowane są podmioty najmniejsze, zatrudniające do 9-ciu pracowników (mikroprzedsiębiorstwa). Jest ich ponad 96 % (96,01 % ogółu). Odpowiednio mniej jest firm zaliczanych do małych (zatrudniających od 10-ciu do 49-ciu pracowników), a przedsiębiorstwa z grupy średnich (zatrudniające od 50-ciu do 249-ciu pracowników) są na terenie Łękawica reprezentowane przez jeden podmiot. Sytuacja ta jest niezmienna od szeregu lat i uznać ją należy za typową w skali ogólnokrajowej. Omawiane dane zobrazowano w ramach poniższego zestawienia:

Tabela 8: Podział przedsiębiorstw ze względu na wielkość

Wyszczególnienie	Lata					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba podmiotów ogółem	291	303	330	345	353	376
W tym mikroprzedsiębiorstwa	277	289	316	330	338	361
W tym małe przedsiębiorstwa	13	13	13	14	14	14
W tym średnie przedsiębiorstwa	1	1	1	1	1	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zdecydowana większość przedsiębiorstw z terenu Gminy Łękawica zajmuje się drobną działalnością usługową lub handlową, działalność produkcyjna jest rzadkością. Potwierdza to analiza struktury przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy (w formie jednoosobowej działalności gospodarczej osoby fizycznej), z punktu widzenia właściwej dla nich sekcji PKD. Pokazano ją w poniższej tabeli.

Tabela 9: Struktura przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Łękawica, z punktu widzenia właściwej dla nich sekcji PKD

Wyszczególnienie	Lata					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Sekcja A	12	12	12	11	11	11
Sekcja B	0	0	0	0	0	1
Sekcja C	34	34	35	35	36	41
Sekcja D	1	2	2	1	1	0
Sekcja E	1	1	1	1	1	1
Sekcja F	54	62	73	77	83	87
Sekcja G	60	60	65	68	65	70
Sekcja H	21	20	21	20	19	19
Sekcja I	6	6	7	7	7	9

Sekcja J	4	4	5	7	11	10
Sekcja K	1	1	1	1	1	1
Sekcja L	0	1	1	7	7	7
Sekcja M	16	16	15	15	17	20
Sekcja N	9	10	11	11	13	15
Sekcja O	5	5	7	7	7	6
Sekcja P	9	6	11	12	13	15
Sekcja Q	12	14	19	20	19	18
Sekcja R	6	6	6	7	7	7
Sekcje S i T	28	31	33	34	33	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Spośród 376 podmiotów gospodarczych, prowadzących działalność na terenie gminy Łękawica jedynie 11 zajmuje się działalnością, klasyfikowaną jako rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, 130 przedsiębiorstw jest aktywna w branży przemysł i budownictwo, a 235 zajmuje się handlem, usługami i działalnością kwalifikowaną jako pozostała. Omawianą strukturę zaprezentowano w ramach poniższego wykresu.

Wykres 18: Struktura przedsiębiorstw na terenie Gminy Łękawica z punktu widzenia profilu prowadzonej działalności gospodarczej

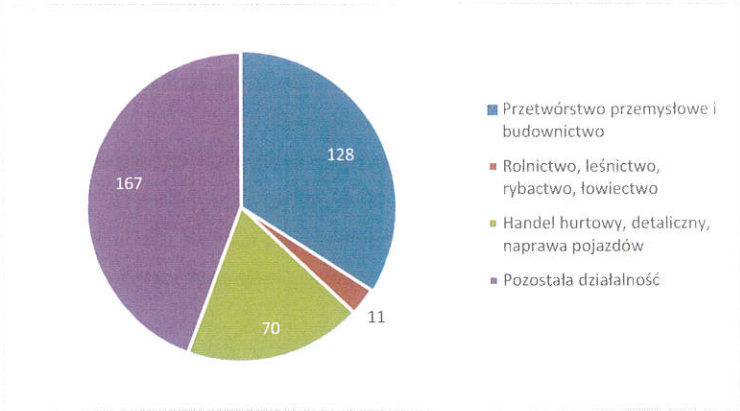

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jednym z najważniejszych zadań, jakie stawia sobie Samorząd Łękawicy jest tworzenie dla tych przedsiębiorstw korzystnych warunków, umożliwiających im efektywne funkcjonowanie oraz rozwój.

2.10. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura

Dla terenu gminy Łękawica obowiązują:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Łękawica, przyjęte Uchwałą nr XIII/92/11Rady Gminy Łękawica z dnia 21 grudnia 2011 roku,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Łękawica zatwierdzony Uchwałą Rady Gminy Łękawica nr 30/201/2002 z dnia 1 marca 2002 r.,
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części Gminy Łękawica, przyjęty Uchwałą nr XXVIII/199/13 Rady Gminy Łękawica z dnia 25 kwietnia 2013 r.

W obu wymienionych planach zagospodarowania, będących dokumentami planowania gospodarki przestrzennej i aktami prawa miejscowego przyjęto ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łękawica. Miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęta jest cała powierzchnia Gminy Łękawica.

2.10.1. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łękawica

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Łękawica jest determinowany przez czynniki takie, jak:

1. Ulokowanie gminy w południowej części Woj. Śląskiego, na terenie powiatu żywieckiego, w bezpośrednim sąsiedztwie Żywca,
2. Naturalne ukształtowanie terenu, w tym rzeźba sąsiadującego z terenem gminy masywu górskiego Beskidu Małego, a także przebieg koryt potoków, przepływających przez teren gminy, przede wszystkim potoku Kocierzanka i jego dopływów,
3. Historyczne uwarunkowania społecznego / gospodarczego rozwoju terenów dzisiejszej Żywiecczyzny,
4. Trasa przebiegu elementów regionalnej / lokalnej sieci połączeń drogowych, dostępnych na terenie gminy, w tym przede wszystkim dróg krajowych, stanowiących szkielet regionalnego układu komunikacyjnego,
5. Dostępność na obszarze gminy terenów szczególnie cennych pod kątem przyrodniczym, wymagających ochrony,
6. Charakterystyka oraz właściwości gruntów użytkowanych dotychczas rolniczo, znajdujących się na terenie gminy.

Ad. 1. Gmina Łękawica z administracyjnego punktu widzenia wchodzi w skład powiatu żywieckiego, rozciąga się na obszarze 4.273 ha i obejmuje 5 sołectw: Łękawicę, Kocierz Moszczanicki, Kocierz Rychwałdzki, Okrajnik oraz Łysinę. Najbardziej zurbanizowanym i jednocześnie najstarszym sołectwem jest Łękawica – historia osadnictwa na jej terenie sięga XIV w. Łękawica jest ulokowana w południowej części gminy, w dolinie przepływającego w jej sąsiedztwie potoku Łękawka, spośród wszystkich sołectw ma charakter najbardziej rolniczy. Obok Łękawicy położony jest Okrajnik, wyraźnie mniejszy, o charakterze podobnym jak w przypadku Łękawicy. Pozostałe sołectwa: Kocierz Moszczanicki, Kocierz Rychwałdzki oraz Łysina są dawnymi osadami pasterskimi, ulokowanymi zdecydowanie wyżej, w porównaniu do Łękawicy i Okrajnika, na stokach masywu Beskidu Małego. Charakteryzują je niewątpliwe walory przyrodnicze i krajobrazowe, są otoczone kompleksami leśnymi o zróżnicowanym drzewostanie, na ich terenie zachowały się liczne przykłady danego wiejskiego budownictwa zagrodowego oraz historyczne, przydrożne figury i kapliczki. Gmina Łękawica graniczy: od strony północnej z gminą Andrychów (powiat wadowicki, Woj. Małopolskie) oraz gminą Porąbka (powiat bielski), od strony zachodniej z gminami Żywiec i Czernichów, od strony wschodniej z gminą Ślemień, a od strony południowej z gminą Gilowice. Układ przestrzenny gminy Łękawica jest w dużej mierze zdeterminowany jej położeniem w masywie górskim Beskidów, u podnóża Beskidu Małego. W aktualnych uwarunkowaniach spośród 4.273 ha łącznej powierzchni gminy Łękawica 2.236 ha

przypada na grunty leśne, a 1.212 ha na grunty użytkowane rolniczo. Pozostałe 825 ha jest zagospodarowane elementami regionalnego / lokalnego układu komunikacyjnego oraz różnego rodzaju zabudową: zagrodową, mieszkaniową, usługową, letniskową, etc. Określona część gruntów, które są aktualnie formalnie użytkowane rolniczo w bardzo ograniczonym zakresie wpisuje się w aktualne oczekiwania nowoczesnych gospodarstw rolnych – są to grunty rozdrobnione, ulokowane na stokach wzniesień, słabo dostępne pod kątem komunikacyjnym oraz mało wartościowe z punktu widzenia jakości gleby. Grunty te mogłyby zostać z powodzeniem wykorzystane z myślą o rozwoju na terenie Gminy Łękawica indywidualnego budownictwa mieszkaniowego, pod warunkiem ich przekształcenia.

Ad. 2. Stopień zagospodarowania przestrzeni ma w przypadku Gminy Łękawica bezpośrednie powiązanie z wysokością danego terenu nad poziomem morza – zwiększony stopień zurbanizowania dotyczy terenów, których wysokość nad poziomem morza oscyluje w granicach 400 m. Są to najczęściej tereny położone w niższych partiach stoków wzniesień, czy w dolinach potoków, dopływających przez przepływającą przez gminę Kocierzankę. Czynnikiem w istotnym stopniu wpływającym na strukturę funkcjonalno – przestrzenną gminy jest jej wysoki stopień lesistości – przekraczający 65 % (łączna powierzchnia gruntów leśnych na terenie Łękawicy wynosi 2.843 ha, z czego 2.236 ha stanowią grunty leśne publiczne). Występowanie lasów na terenie gminy jest powiązane z wykształconym na terenie Karpat układem pięter roślinnych (piętro regla dolnego, sięgające do 1.150 m n.p.m. – właściwe dla terenu gminy jest zalesione lasami mieszanymi). Najbardziej zalesiona jest północna część gminy, obejmująca sołectwa: Łysina, Kocierz Moszczanicki, Kocierz Rychwałdzki oraz część sołectwa Okrajnik. Południowa część gminy obejmuje wypłaszczenia, w obrębie których ulokowane są sołectwa Łękawica oraz część sołectwa Okrajnik. Tereny te charakteryzuje krajobraz bardziej rolniczy. W przeszłości były one eksploatowane rolniczo, jednakże aktualne trendy dotyczące gospodarstw rolnych w znacznej mierze ograniczają możliwości ich efektywnego wykorzystania do produkcji rolnej (poszczególne działki są stosunkowo niewielkie, rozdrobnione z punktu widzenia właścicielskiego, odznaczają się mało konkurencyjnym parametrami jakościowymi gleb). Aktualnie dobrze kwalifikują się one do wykorzystania pod zabudowę jednorodzinną. Najniżej położone (i tym samym w największym stopniu zurbanizowane) jest sołectwo Łękawica. W dolinach potoku Kocierzanka (która przy granicy z sąsiednią gminą Gilowice wpływa do Łękawki, będącą dopływem Soły) oraz potoków górskich będących dopływami Kocierzanki dominują przede wszystkim łąki, pastwiska, rozległe nieużytki, pola uprawne oraz zabudowa zagrodowa. Jest to teren tworzący perspektywy dla rozwoju indywidualnego budownictwa jednorodzinnego.

Ad. 3. Do czasów obecnych na terenie całej gminy Łękawica zachowały się czytelne historyczne układy przestrzenne wsi, które mają duży wpływ na aktualne zagospodarowanie przestrzenne wskazanego obszaru. Najstarszą formą osadniczą na terenie Łękawicy było w przeszłości osadnictwo rolne, które obejmowało najbardziej żyzne obszary, ulokowane najczęściej w dolinach potoków. Osiami

układów osadniczych były w takich przypadkach ciągi komunikacyjne prowadzące dnem doliny, wzdłuż potoków. W takich uwarunkowaniach łany (zwane rolami) wybiegały z dna doliny i ciągnęły się pasami po jednej ze stron zbocza górskiego. Zabudowania wiejskie stawiane były w zależności od przebiegu drogi i cieku wodnego. W takim układzie osadniczym zabudowa wiejska miała formę tzw. „ulicówki" (dotyczy to przede wszystkim Łękawicy, będącą typową wsią rolną oraz częściowo Kocierza Moszczanickiego). W późniejszym okresie rozwoju osadnictwa, po wyczerpaniu nadziałów na najbardziej dostępnych terenach wsie zaczęto lokować w obrębie tzw. karczowisk leśnych. Tereny te znajdowały się w większym oddaleniu od dolin, w bezpośrednim sąsiedztwie gór. Jednostką nadziału gruntów, wykorzystywaną przy formowaniu układów przestrzennych był tzw. zarębek (obszarowo mniejszy niż rola). Strukturę przestrzenną wsi zarębnych reprezentuje typ wsi łanów leśnych (nadziały gruntowe w tych wsiach obejmowały również lasy i pastwiska). Na obszarze gminy Łękawica typowymi wsiami zarębnymi są Kocierz i Okrajnik, położone w dolinach pomiędzy wzgórzami. Łysina – najmniejsze i jednocześnie najwyżej położone sołectwo gminy Łękawica reprezentuje inną niż pozostałe sołectwa formę osadniczą, powstała bowiem w procesie osadnictwa polaniarskiego, na wyrębach leśnych górskich polan. Aktualnie, po upływie setek lat opisane układy przestrzenne charakteryzuje zróżnicowany stan zachowania. Układy przestrzenne ruralistyczne (wiejskie) zachowane dobrze, o formie zbliżonej do pierwotnej charakteryzują: Kocierz Moszczanicki, Kocierz Rychwałdzki oraz Łysinę. Łękawica i Okrajnik natomiast reprezentują układy przekształcone, z zachowaniem równowagi między formą pierwotną, a współczesną. Do najbardziej wyraźnych przekształceń w tym obszarze doszło w latach 70-tych i 80-tych XX w., kiedy to w znacznej skali rozpoczęto lokowanie nowych budynków poza wynikającym z historycznych uwarunkowań układem „ulicówki". Fakt ten przesądza o tym, że aktualnie, wyznaczając standardy i zasady obowiązujące w obszarze kształtowania ładu przestrzennego na terenie gminy nie ma konieczności kontynuowania dawnego układu ulicowego, bowiem zaprzestano tego przed wieloma laty i układ ten nie ma już charakteru wyraźnie dominującego.

Ad. 4. Gminę Łękawica charakteryzuje korzystna dostępność komunikacyjna, w określonym stopniu determinująca jej zagospodarowanie przestrzenne. Połączenia komunikacyjne w ramach terenu gminy, a także z terenami ościennymi zapewnia sieć powiązanych ze sobą dróg: wojewódzkich oraz łączących się z nimi zbiorczych dróg powiatowych. Podstawą opisywanego układu komunikacyjnego są krzyżujące się ze sobą na terenie gminy Łękawica drogi wojewódzkie:

- Droga nr 946, przebiegająca z zachodu na wschód, łącząca Żywiec z Suchą Beskidzką w sąsiednim Woj. Małopolskim (na terenie gminy Łękawica ul. Żywiecka o dł. ok 4 km).
- Droga nr 781, przebiegająca z północy na południe, łącząca Chrzanów w Woj. Małopolskim z Łękawicą (na terenie gminy Łękawica ul. Beskidzka, o dł. ok 10 km).

Droga nr 946 jest w swoim przebiegu wpisana w rzeźbę terenu, przebiega wzdłuż grzbietu zwartego pasma górskiego Beskidu Małego. Z kolei droga nr 781, krzyżująca się w Łękawicy ze wspomnianą drogą nr 946, prowadzi z terenu sąsiedniego woj. Małopolskiego, przekraczając pasmo górskie Beskidu Małego przełęczą kocierską (między szczytami Błasiakówka i Roczenka). Z wymienionymi drogami wojewódzkimi łączą się bezpośrednio następujące drogi powiatowe:

- Droga powiatowa 1412 S – ul. Wspólna w Łękawicy, o dł. 1,972 km,
- Droga powiatowa 1409 S – ul. Dworska z Okrajnika do Łękawicy, o dł. 2,088 km,
- Droga powiatowa 1410 S – ul. Turystyczna w Kocierzu Rychwałdzkim, o dł. 4,454 km.

Dodatkowo przez teren gminy Łękawica przebiega jeszcze droga powiatowa 1413 S (ul. Krakowska w Łękawicy), łącząca się z drogą wojewódzką nr 946 pośrednio, poprzez drogę powiatową 1412 S – ul. Wspólną w Łękawicy. Układ ten uzupełniają drogi gminne i wewnętrzne (długość dróg gminnych publicznych wynosi 8,25 km, a dróg gminnych niepublicznych 62,56 km). Opisana sieć połączeń drogowych zapewnia wysoki stopień dostępności zarówno terenów zagospodarowanych już obecnie budynkami mieszkalnymi, jak również terenów użytkowanych w przeszłości rolniczo, potencjalnie kwalifikujących się do przekształcenia na możliwe do zabudowy. Ewentualne zwiększenie stopnia, w jakim Gmina Łękawica jest zagospodarowana budynkami mieszkalnymi wymagałoby relatywnie niewielkich ingerencji w funkcjonującą na tym obszarze sieć połączeń drogowych.

Najbardziej uczęszczanymi arteriami komunikacyjnymi na terenie gminy Łękawica są: drogi wojewódzkie nr 946 oraz 781, drogi powiatowe 1412 S, 1409 S i 1410 S oraz wybrane drogi gminne, w tym przede wszystkim: ul. Za wodą w Łękawicy, ul. Objazdowa w Łękawicy ul. Parkowa w Łękawicy i Kocierzu Moszczanickim, ul. Widokowa w Kocierzu Rychwałdzkim, ul. Strażacka w Okrajniku oraz ul. Leśna w Łysinie. Wzdłuż ich przebiegu rozlokowane są przede wszystkim tereny zabudowy usługowej, mieszkaniowej oraz mieszkaniowo – usługowej. Tereny te zabudowane są budynkami mieszkalnymi (najczęściej jednorodzinnymi) oraz niewielkimi budynkami usługowymi i handlowymi. W wyżej położonych partiach gminy (przede wszystkim na terenie sołectw Kocierz Moszczanicki, Kocierz Rychwałdzki oraz Łysina) znaczna część działek zagospodarowana jest pojedynczymi budynkami letniskowymi (zabudowa rekreacji indywidualnej).

Gmina Łękawica jest dobrze skomunikowana z terenami sąsiednimi. Wjazd na teren gminy jest zapewniony:

- Od strony Żywca – strona zachodnia (drogą powiatową 1413 S – ul. Krakowską),
- Od strony sąsiedniej gminy Gilowice – strona wschodnia (zarówno poprzez drogę wojewódzką nr 946, jak i drogę powiatową 1413 S – ul. Krakowską),
- Od strony gminy Andrychów – strona północna (powiat wadowicki, woj. Małopolskie) – poprzez drogę wojewódzką nr 781.

Na terenie gminy (we wszystkich sołectwach) ulokowane są: tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami oraz tereny

zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej (obszary przeznaczone pod budownictwo o niskim zagęszczeniu, charakteryzujące się dużymi działkami, na których stawiane są przede wszystkim budynki jednorodzinne, tzw. zabudowa wolnostojąca. Tereny te są zagospodarowane istniejącymi budynkami mieszkalnymi (głównie budynki jednorodzinne), letniskowymi oraz niewielkimi budynkami usługowymi. W obrębie tych terenów dostępne są działki budowlane, przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe (jednorodzinne). Nieruchomości tego typu są przedmiotem dużego zainteresowania mieszkańców regionu oraz kraju, którzy są potencjalnie zainteresowani realizacją na terenie Gminy Łękawica ich indywidualnych inicjatyw z zakresu budownictwa mieszkaniowego (jak wynika z aktualnego rozeznania Urzędu Gminy osób tego typu jest znaczna liczba). Nieruchomości (działki możliwe do wykorzystywania do celów budowlanych) ulokowane są przede wszystkim: wzdłuż przebiegu dróg wojewódzkich nr 946 i 781, wzdłuż przebiegu wymienionych dróg powiatowych (1409 S, 1410 S, 1412 S oraz 1413 S) oraz krzyżujących się z nimi dróg gminnych. Priorytetem polityki przestrzennej realizowanej przez Gminę Łękawica jest zapewnienie na tych obszarach dostępu do istotnych z punktu widzenia rozwoju gminy elementów infrastruktury, takich jak: sieć wodociągowa oraz sieć kanalizacji sanitarnej. Kolektory główne wymienionych sieci są przez gminę lokowane w pasach drogowych dróg, w sposób maksymalnie ułatwiający właścicielom posesji, znajdujących się wzdłuż dróg realizację indywidualnych przyłączy: wodociągowych oraz kanalizacyjnych. Długość czynnej obecnie, wybudowanej dotychczas na terenie gminy sieci wodociągowej wynosi: 48,34 km (w tym 21,65 km sieci magistralnej i 26,69 km sieci rozdzielczej). Podłączonych jest do niej 1.050 nieruchomości. Sieć wodociągowa jest zasilana z ujęcia wody, znajdującego się na potoku Kocierzanka w Kocierzu Moszczanickim. Jest to ujęcie drenażowe, zrealizowane w latach 90-tych XX w., którego wydajność sięga poziomu 1.400 m^3/d. Biorąc pod uwagę zarówno aktualną liczbę nieruchomości z terenu gminy, podłączonych do sieci wodociągowej, jak również łączną liczbę budynków na terenie gminy wydajność wskazanego ujęcia uznać należy za zabezpieczającą w pełni potrzeby gminy z zakresu zaopatrzenia mieszkańców w wodę, tak obecnej, jak i przeszłe, wynikające z ewentualnego zwiększenia liczby budynków mieszkalnych na terenie gminy. W 2025 r. Gmina Łękawica zrealizowała zadanie pn. „*Rozbudowa sieci wodociągowej wraz z przyłączami, budową komór redukcyjno - pomiarowych oraz budową hydroforni i buforowego zbiornika wody*". Zakres projektu obejmował m.in., oprócz budowy sieci wodociągowej także budowę zbiornika wody pitnej o pojemności 500 m^3 wraz hydrofornią przy ul. Orzechowej w Kocierzu Moszczanickim. Zbiornik ten zwiększa bezpieczeństwo, a także ciągłość i stabilność dostaw wody na terenie gminy, zwłaszcza w okresach wzmożonego zapotrzebowania. Łączna długość wybudowanej na terenie gminy Łękawica sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 86,32 km, jest do niej podłączonych 1.383 nieruchomości. Ścieki z terenu gminy odprowadzane są do oczyszczalni ścieków w Łękawicy. Średnia dobowa przepustowość oczyszczalni wynosi 480 m^3 ścieków, a maksymalna dobowa 600 m^3 ścieków. Łącznie, w skali roku do oczyszczalni dopływa siecią kanalizacji sanitarnej ok 156 tys. m^3 ścieków oraz

dodatkowo dowożonych jest ok 0,5 tys. m^3 ścieków. Przepustowość oczyszczalni jest wystarczająca z punktu widzenia aktualnego zapotrzebowania mieszkańców tego terenu, jak również zapewnia ona realne możliwości z zakresu podłączania dodatkowych, nowych nieruchomości. Ewentualne zwiększenie liczby budynków podłączonych do wymienionych sieci (które byłoby rezultatem przekształcenia wybranych działek na terenie gminy) niewątpliwie pozytywnie przełożyłoby się na kwestie ekonomiczno – techniczne funkcjonowania i eksploatacji tej infrastruktury. Dostępność tej infrastruktury tworzy realne, korzystne perspektywy dla ewentualnego zwiększenia odsetka gruntów, możliwych do wykorzystania dla potrzeb rozwijającego się budownictwa mieszkaniowego w Gminie Łękawica.

Centrum gminy wykształciło się w naturalny sposób, wraz z upływem czasu w obrębie środkowej części ul. Wspólnej (droga powiatowa 1412 S) oraz w obrębie skrzyżowania ulic: Wspólnej, Żywieckiej (droga wojewódzka nr 946) oraz ul. Parkowej (jedna z dróg gminnych). W lokalizacji tej skoncentrowane są tereny zabudowy usług administracji, kultury, porządku i bezpieczeństwa, tereny zabudowy usług ochrony zdrowia i opieki społecznej, tereny zabudowy usług kultu religijnego, tereny zabudowy usług turystyki, tereny zabudowy usług nieuciążliwych. Ulica Wspólna w Łękawicy ma ok. 2 km długości, przebiega od ul. Krakowskiej (droga powiatowa 1413 S) w kierunku północnym, do skrzyżowania z drogą wojewódzką nr 946, przebiegającą z zachodu na wschód – od granicy z gminą Żywiec do granicy z gminą Gilowice, na dł. ok. 4 km. Równolegle do ul. Wspólnej przebiega ul. Za wodą w Łękawicy (będąca drogą gminną). Podobnie jak ul. Wspólna, tak również i ona rozpoczyna się od skrzyżowania z ul. Krakowską i prowadzi do skrzyżowania z ul. Żywiecką (drogą wojewódzką nr 946), jej długość wynosi ok. 1,92 km. Ze wspomnianą ul. Żywiecką krzyżują się wszystkie pozostałe, istotne z punktu widzenia układu komunikacyjnego gminy Łękawica ciągi komunikacyjne, tj.: droga wojewódzka nr 781 (ul. Beskidzka, prowadząca ruch w kierunku północnym, przez Kocierz Moszczanicki i Przełęcz Kocierską na teren sąsiedniego woj. Małopolskiego), ul. Parkowa (droga gminna, przebiegająca równolegle do drogi wojewódzkiej nr 781, krzyżująca się z nią poza centrum Łękawicy), ul. Dworska (droga powiatowa 1409 S, prowadząca do sołectwa Okrajnik), ulice Strażacka oraz Skalna (drogi gminne prowadzące do sołectwa Okrajnik), a także ul. Leśna (droga gminna prowadząca do sołectwa Łysina). Z wymienionymi ciągami łączą się z kolei liczne drogi gminne i drogi wewnętrzne, prowadzące na teren poszczególnych posesji, rozlokowanych wzdłuż ich przebiegu. Na opisywanym obszarze ulokowane są przede wszystkim: tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej, tereny zabudowy mieszkaniowej z usługami oraz tereny zabudowy mieszkaniowej ekstensywnej. Obejmują one przede wszystkim tereny zagospodarowane istniejącymi budynkami mieszkalnymi (głównie budynki jednorodzinne), niewielkimi budynkami usługowymi oraz tereny, na których dostępne są działki budowlane, przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe (jednorodzinne). Istnieją realne potrzeby, wynikające z zainteresowania tym obecnych i potencjalnych mieszkańców, w zakresie zwiększenia powierzchni tych terenów, poprzez dopuszczenie

możliwości lokowania na nich dodatkowych budynków mieszkalnych / mieszkalno-usługowych. Na północ od drogi wojewódzkiej nr 946, z którą krzyżują się wymienione ciągi komunikacyjne ulokowane są tereny lasów, tereny zieleni urządzonej z dopuszczeniem rekreacji i turystyki, tereny zieleni nieurządzonej oraz tereny turystyki, w tym tereny turystyki – obiekty i urządzenia związane z obsługą sportów zimowych.

Przez cały teren gminy Łękawica przepływa potok Kocierzanka – począwszy od granicy z gminą Ślemień potok ten przepływa ze wschodu na zachód, na terenie Kocierza Moszczanickiego zmienia swój kierunek i płynie z północy na południe. W centrum gminy Łękawica koryto potoku krzyżuje się przebiegiem do drogi wojewódzkiej nr 946, do dróg gminnych, a w południowej części gminy koryto potoku krzyżuje się z drogą powiatową 1413 S (ul. Krakowska). W sąsiedztwie skrzyżowania koryta potoku z ul. Krakowską (już poza terenem gminy Łękawica, na terenie sąsiedniej gminy Gilowice) potok Kocierzanka wpływa do potoku Łękawka. Na potoku Kocierzanka (sołectwo Kocierz Moszczanicki) ulokowane jest ujęcie wody (km 6 + 300). Wody potoku Kocierzanka i jego dopływów zasilane są z opadów, topnienia pokrywy śnieżnej oraz drenażu wód podziemnych. Występujące na obszarze gminy znaczne spadki terenu powodują szybkie powierzchniowe spływy wód opadowych. Występowanie opadów o charakterze nawalnym w połączeniu ze wspomnianymi spadkami terenu powodują, że znaczna część gminy jest obszarem o potencjale powodziowym.

Ad. 5. Teren Gminy Łękawica charakteryzuje znaczna wartość przyrodnicza, wynikająca m.in. z ulokowania na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, bogatego zróżnicowania siedliskowego, związanego z urozmaiconą rzeźbą terenu, gęstej sieci hydrograficznej oraz dobrze zachowanej naturalnej struktury przyrodniczej, znajdującej odzwierciedlenie w bogactwie szaty roślinnej. Bez mała 75 % terenu gminy Łękawica (dotyczy to przede wszystkim północnej, lesistej części gminy) jest objęta formą ochrony, jaką jest Park Krajobrazowy Beskidu Małego (31,6 km kw. terenu gminy jest położona na tym obszarze). Pozostała część gminy leży w otulinie parku. Dodatkowo na terenie gminy znajdują się szczególnie istotne, z punktu widzenia zagospodarowania przestrzennego formy ochrony, takie jak:

- Rezerwat „Szeroka" – jego powierzchnia wynosi 49,51 ha, a teren znajduje się na wschodnich zboczach wzniesienia Wielka Cisowa Grapa (północno – zachodnia część gminy). Obszar rezerwatu podlega ochronie ścisłej, został on ustanowiony z myślą o ochronie dolnoreglowych pozostałości naturalnej puszczy karpackiej,
- Stanowisko dokumentacyjne „Zamczysko" – obszar zajmujący powierzchnię 0,87 ha, obejmujący zespół skałek piaskowcowych oraz jaskiń pseudokrasowych, znajdujący się na wschodnim grzbiecie góry Ścieszków Groń w sołectwie Łysina.

Ad. 6. W przypadku wszystkich wymienionych sołectw Gminy Łękawica, poza ulokowanymi w zasięgu sieci połączeń drogowych terenów zabudowy mieszkaniowo – usługowej znajdują się także tereny rolnicze z dopuszczeniem / zakazem zabudowy, tereny zieleni urządzonej z dopuszczeniem rekreacji i turystyki, tereny obiektów obsługi gospodarki rolnej i hodowlanej oraz tereny wód powierzchniowych. Dotyczy to przede wszystkim południowej części gminy, ulokowanej w dolinie potoku Łękawka. Użytki rolne stanowią ok 27 % całości terenów na obszarze gminy Łękawica (ok. 1.212 ha). Jakość gleb na terenie gminy przesądza o tym, że rolnictwo nie jest priorytetowym kierunkiem w zagospodarowaniu przestrzennym. W gminie dominują gleby mało urodzajne, zaliczane do IV i V klasy bonitacyjnej. Gleby III klasy bonitacyjnej (gleby typu mad i gleby brunatne) występują sporadycznie, przede wszystkim we wspomnianej, południowej części gminy. Szczegółowe dane, dotyczące analizowanego obszaru zaprezentowano w ramach poniższego zestawienia:

Tabela 10: Struktura gruntów, użytkowanych rolniczo terenie gminy Łękawica, z punktu widzenia ich klasy

Wyszczególnienie sołectw gminy	Powierzchnia gruntów wg klas				
	III	IV	V	VI	RAZEM:
Łękawica	48,93	432,61	67,17	33,3	582,01
Okrajnik	5,77	93,06	34,26	11,36	144,45
Kocierz Moszczanicki	0,00	82,55	115,7	24,51	222,76
Kocierz Rychwałdzki	0,00	23,23	106,98	49,53	179,74
Łysina	0,00	1,35	37,02	43,75	82,12
RAZEM:	**54,7**	**632,8**	**361,13**	**162,45**	**1.211,08**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy

Z powyższego zestawienia wynika, że grunty charakteryzujące się najwyższą przydatnością rolniczą (kl. III) stanowią zaledwie 4,5 % łącznej powierzchni gruntów użytkowanych rolniczo w skali całej gminy, są one dostępne wyłącznie w sołectwie Łękawica oraz w niewielkim zakresie w sołectwie Okrajnik. Na terenie gminy dominują natomiast grunty klasy IV (52,2 % łącznej powierzchni gruntów użytkowanych rolniczo w skali całej gminy) oraz kl. V (29,8 % łącznej powierzchni gruntów użytkowanych rolniczo w skali całej gminy). Użytki rolne, położone na glebach klas III, w kompleksach o powierzchni powyżej 0,5 ha objęte są ochroną przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze na mocy Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Najbardziej rozpowszechnione na terenie gminy

są gleby brunatne kwaśne, grubokamieniste, inicjalne, charakteryzujące się ograniczoną przydatnością rolniczą. Uzupełniają je gleby bielicowe gliniaste i ilaste. Liczba gospodarstw rolnych, prowadzących na terenie gminy Łękawica działalność rolniczą systematycznie spada, ich struktura wielkościowa jest niekorzystna – dominują gospodarstwa małe, dysponujące areałem do 1 ha oraz w przedziale powierzchniowym od 1 do 5 ha. Wymienione czynniki przesądzają o tym, że wybrane działki, zakwalifikowane aktualnie do użytkowania rolniczego, słabo rokujące z punktu widzenia przyszłościowego potencjału do wykorzystania w ramach produkcji rolnej optymalnie kwalifikują się do wykorzystania do zabudowy nowymi budynkami mieszkalnymi / mieszkalno – usługowymi. Jest to zgodne z potrzebami oraz oczekiwaniami zarówno obecnych, jak i przyszłych mieszkańców.

2.10.2. Szczególne potrzeby w zakresie rozwoju nowej zabudowy mieszkaniowej

W przypadku gminy Łękawica istotna z punktu widzenia jej rozwoju przestrzennego jest potrzeba uzyskania terenów, przeznaczonych pod nową zabudowę. O potrzebie tej wyraźnie świadczą następujące, zidentyfikowane czynniki i argumenty:

1. Duże zainteresowanie terenem gminy, jako miejscem zamieszkiwania / prowadzenia gospodarstwa domowego, obserwowane wśród mieszkańców regionu – w okresie, w którym zniesiony został obowiązek meldunkowy świadczy o tym dobitnie wyraźnie wzrastająca liczba deklaracji odpadowych, składanych w Urzędzie Gminy (można ją postrzegać jako wskaźnik dający pogląd na faktyczną, zwiększającą się z każdym rokiem liczbę osób, zamieszkujących gminę),
2. Znaczny stopień wykorzystania dostępnej dotychczas powierzchni, kwalifikującej się z punktu widzenia obowiązujących uregulowań pod zabudowę, brak podaży działek budowlanych, znajdujących się na terenie gminy,
3. Korzystna dostępność terenu gminy siecią dróg lokalnych – dot. także obszarów, które z punktu widzenia obowiązujących uregulowań nie kwalifikują się do zabudowy,
4. Dobre skomunikowanie gminy z sąsiednimi ośrodkami miejskimi – zarówno Żywcem, ulokowanym w sąsiedztwie bezpośrednim, jak również nieodległym Bielskiem-Białą, poprzez systematycznie rozbudowywaną i dostosowywaną do intensywności ruchu siecią dróg regionalnych oraz krajowych,
5. Bardzo atrakcyjne walory terenu gminy, jako potencjalnego miejsca zamieszkania / prowadzenia gospodarstwa domowego (przyrodnicze, krajobrazowe, kulturowe, wynikające z ukształtowania terenu, etc.),

6. Wysoki stopień zwodociągowania oraz skanalizowania terenu gminy, dostęp do kolektorów sieci wodociągowej i kanalizacyjnej także na terenach, które z punktu widzenia obowiązujących uregulowań nie kwalifikują się do zabudowy,
7. Możliwości dostępnej na terenie gminy infrastruktury do uzyskiwania wody (ujęcie wody) oraz oczyszczania ścieków (oczyszczalnia ścieków), w zakresie obsługi dodatkowych użytkowników,
8. Możliwości dostępnej na terenie gminy infrastruktury społecznej (np. placówki do sprawowania opieki nad dziećmi, czy placówki edukacyjne) w zakresie wykorzystywania jej przez większą liczbę użytkowników,
9. Mało atrakcyjne perspektywy z punktu widzenia rolnictwa na terenie gminy wynikające z następujących czynników:
   a) Słaba jakość gleb na terenie gminy (wyraźna dominacja gruntów kl. IV),
   b) Znaczny stopień rozdrobnienia gospodarstw (dominacja gospodarstw prowadzących działalność w ramach niewielkich areałów),
   c) Niewielka, mniejsza w porównaniu do przeszłości liczba gospodarstw rolnych, faktycznie skoncentrowanych na prowadzeniu działalności rolniczej.

Wymienione czynniki świadczą o wyraźnych potrzebach oraz możliwościach w zakresie wyznaczenia na terenie gminy Łękawica dodatkowych terenów, możliwych do zabudowy (zabudowa mieszkaniowa, mieszkaniowa z usługami).

2.10.3. Ustalenia / rekomendacje w zakresie kształtowania / prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy

Planowany przez Gminę Łękawica rozwój przestrzenny jej terenu preferuje następujące funkcje:

1. Mieszkaniową,
2. Turystyczno-rekreacyjną,
3. Usług dla ludności oraz komercyjnych,
4. Produkcyjno-usługową,
5. Produkcji rolniczej i leśnej.

Priorytetem dla Gminy Łękawica, z punktu widzenia jej rozwoju przestrzennego jest efektywne tworzenie warunków sprzyjających wymienionym funkcjom, ze szczególnym uwzględnieniem funkcji mieszkaniowej. Struktura osadnicza na terenie Gminy Łękawica winna być kształtowana zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, w sposób zapewniający możliwości w zakresie projektowania efektywnych rozwiązań obsługi technicznej i komunikacyjnej. Pozostałymi priorytetami Gminy Łękawica w obszarze kierunków jej rozwoju przestrzennego są:

1. Ochrona walorów środowiska naturalnego i kulturowego,
2. Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej,
3. Utworzenie na terenie gminy strefy aktywizacji gospodarczej.

Najistotniejszym priorytetem jest w przypadku Gminy Łękawica w analizowanym obszarze rozwój mieszkalnictwa, w tym wskazanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz korekta terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Istotne z tego punktu widzenia jest uporządkowanie znajdujących się na obszarze gminy terenów w zakresie „czystości funkcji", z zabezpieczeniem interesów prawnych właścicieli poszczególnych nieruchomości, jak również inwestorów. Istniejąca zabudowa w terenach zaliczanych do ekstensywnie zainwestowanych winna być uzupełniana (z uwzględnieniem możliwości wprowadzenia na takich obszarach pełnego uzbrojenia technicznego i komunikacji). W układzie przestrzennym gminy Łękawica rozwój zabudowy mieszkaniowej ma następować poprzez:

1. Uzupełnianie zabudowy (dogęszczanie) w istniejących zespołach zabudowy, posiadających pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną i komunikację, wymagających ewentualnie rozbudowy sieci wewnętrznych,
2. Realizację zabudowy w zespołach rozwijających się, wymagających budowy dróg i uzbrojenia technicznego,
3. Restrukturyzację istniejącej zabudowy zdekapitalizowanej (w tym substancji w złym stanie technicznym, lub niespełniającej wymogów prawa budowlanego),
4. Przekształcenia gruntów użytkowanych w przeszłości rolniczo, a obecnie z uwagi na obiektywne uwarunkowania słabo rokujących jako zaplecze efektywnej produkcji rolnej w grunty możliwe do zagospodarowania nową zabudową, odpowiadającą rozwojowym potrzebom Gminy oraz jej mieszkańców.

Tereny istniejącej na obszarze gminy Łękawica zabudowy mieszkaniowej, które charakteryzują niekorzystne dla zamieszkiwania stałego warunki (głównie z uwagi na położenie wzdłuż uciążliwych ciągów komunikacyjnych) powinny być sukcesywnie przekształcane w kierunku funkcji usługowo – mieszkaniowej.

Przeznaczenie terenów, wynikające z historycznego ukształtowania się struktury osadniczej gminy winno być utrzymane, z założeniem zachowania „czystości funkcji". Tereny naturalne, charakteryzujące się niskim stopniem przekształcenia powinny być chronione przed ich przejmowaniem pod urbanizację. Całość zabudowy, realizowanej na terenie gminy winna być kształtowana w sposób zharmonizowany z walorami krajobrazowymi Żywiecczyzny, z założeniem zminimalizowania jej negatywnego wpływu na walory wizualne i atrakcyjność krajobrazu (nawiązywanie do lokalnych tradycji budownictwa regionalnego, lokowanie obiektów formą i gabarytami nawiązujących do tradycyjnej zabudowy regionalnej, stosowanie tradycyjnych materiałów wykończeniowych, stosowanie

nieagresywnej kolorystyki). Krajobraz winien być chroniony przed nieplanowaną zabudową rozproszoną. Preferowanymi na terenie gminy Łękawica typami zabudowy mieszkaniowej są:

1. Zabudowa jednorodzinna i zagrodowa,
2. Zabudowa jednorodzinna i regionalna,
3. Zabudowa rekreacji indywidualnej,
4. Zabudowa mieszkaniowo – usługowa,
5. Zabudowa jednorodzinna i rekreacyjna.

Z technicznego punktu widzenia na obszarze gminy preferowane są zatem przede wszystkim budynki parterowe (ewentualnie z parterowymi poddaszami), przykryte z dachami dwuspadowymi o konstrukcji drewnianej, wybudowane na kamiennych podmurówkach. Z myślą o zagwarantowaniu optymalnych warunków dla budownictwa mieszkaniowego na terenie gminy dopuszcza się realizację sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, w szczególności: zaopatrzenia w wodę (zaopatrzenie w wodę realizowane w większości z wodociągu gminnego), odprowadzania i oczyszczania ścieków (realizacja zbiorczego systemu kanalizacji sanitarnej obsługującego większość terenów przeznaczonych pod zainwestowanie, z wykorzystaniem istniejącej w sołectwie Łękawica oczyszczalni ścieków). Przewiduje się utrzymanie aktualnego sposobu zaopatrywania terenu gminy w energię elektryczną (z dopuszczeniem wprowadzenia źródeł alternatywnych), dopuszcza się wprowadzenie na terenie gminy zaopatrzenia w gaz, kategorycznie wyklucza się możliwość składowania na terenie gminy odpadów.

Rozwój funkcji produkcyjno – usługowej winien być uwarunkowany brakiem jej uciążliwości dla środowiska naturalnego gminy. Pod zabudowę produkcyjną i usługową winny być przeznaczane tereny położone wzdłuż dróg głównych – wojewódzkich i powiatowych, przede wszystkim w strefach negatywnego oddziaływania tych dróg na środowisko, a także tereny ulokowane w obrębie wyznaczonych stref dedykowanych działalności produkcyjno – usługowej. Na terenach zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej winny być dopuszczane przede wszystkim usługi publiczne (np. zdrowia, oświaty, kultury), a także usługi komercyjne nieuciążliwe (związane z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców) oraz działalność gospodarcza o charakterze produkcyjnym i usługowym niepowodująca uciążliwości dla otoczenia. Preferowanymi na terenie gminy Łękawica typami zabudowy usługowej są:

1. Zabudowa usługowa z zakresu:
   a) Usług publicznych (np.: administracji publicznej, bezpieczeństwa publicznego, oświaty, nauki, opieki zdrowotnej i społecznej, kultury, kultu religijnego),
   b) Usług komercyjnych (np.: oświaty, ochrony zdrowia, kultury, kultu religijnego, handlu, gastronomii, hotelarstwa, agroturystyki, obsługi rolnictwa i gospodarki leśnej, usług dla ludności, w tym nieuciążliwe rzemiosło),
2. Zabudowa usługowa związana z obsługą ruchu turystycznego, sportu i rekreacji oraz turystyki,

3. Zabudowa usług ponadlokalnych.

Na terenie gminy wyklucza się realizację dużych obiektów handlowych, o powierzchni przekraczającej 2 tys. m kw. Lokalizację swobodną winny mieć zapewnione jedynie obiekty oświatowe, niezależnie od statusu prawnego (z założeniem konieczności zapewnienia im odpowiedniej dostępności komunikacyjnej, poprzez powiązanie z lokalnym układem komunikacyjnym gminy). Dla zabudowy przemysłowej natomiast priorytetem jest przyjęcie zabudowy skupiającej produkcję, przemysł, składy, magazyny, w tym urządzenia infrastruktury technicznej oraz urządzenia komunikacji – drogi, zespoły parkingowe.

Obowiązujące wytyczne w zakresie kształtowania / prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy Łękawica zakładają utrzymanie istniejącego, podstawowego, opisanego w poprzednim rozdziale układu komunikacji drogowej, składającego się z:

1. Dwóch dróg wojewódzkich, w tym jednej drogi klasy „G" (droga wojewódzka nr 946) oraz jednej drogi klasy „Z" (droga wojewódzka nr 781),
2. Dróg powiatowych, w tym dróg klasy „Z" oraz klasy „L",
3. Dróg gminnych publicznych klasy „D",
4. Pozostałych dróg – dojazdowych i wewnętrznych.

Istniejąca na terenie gminy Łękawica sieć drogowa wymaga poprawy stanu technicznego oraz poprawy drożności, a także wprowadzenia szerszego zakresu rozwiązań, zapewniających bezpieczeństwo przede wszystkim pieszym i rowerzystom. W obrębie opisanej sieci drogowej dopuszcza się ingerencje takie, jak np. korekty związane z poprawą ich parametrów technicznych (poszerzenie jezdni, korekta łuków, budowa chodników wzdłuż dróg, budowa zatok autobusowych, budowa stanowisk postojowych). Założenia dotyczące planowania przestrzennego na terenie gminy Łękawica uwzględniają konieczność uzupełnienia dostępnej na tym obszarze sieci połączeń drogowych poprzez budowę: nowych odcinków dróg dojazdowych i nowych odcinków dróg wewnętrznych, dla obsługi komunikacyjnej nowych terenów, przeznaczonych pod zainwestowanie. Wszelkie inwestycje realizowane w obrębie układu komunikacyjnego gminy Łękawica winny uwzględniać w swoim zakresie potrzeby komunikacji zbiorowej. W pierwszej kolejności do realizacji podejmowane powinny być inwestycje dotyczące odcinków dróg przebiegających przez zlokalizowanych w obrębie zurbanizowanych obszarów zabudowy mieszkaniowej.

Z punktu widzenia gospodarowania zasobami przyrodniczymi gminy obowiązujące rekomendacje w zakresie kształtowania / prowadzenia polityki przestrzennej w znacznej mierze wynikają z regulacji dotyczących ustanowionych na obszarze gminy form ochrony przyrody (przede wszystkim Rozporządzenie nr 9/98 Wojewody Bielskiego z dnia 16 czerwca 1998 r., Dz. Urz. Województwa Bielskiego nr 9, poz. 110). Priorytetem gminy w analizowanym zakresie jest ochrona dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego oraz ochrona środowiska i krajobrazu przed zakłóceniami stosunków wodnych, degradacją gleb i szaty roślinnej, zanieczyszczeniem powietrza oraz zakłóceniami

w harmonii w krajobrazie. Zasadniczo istotne jest, aby: dążyć do zachowania istniejącej zieleni półnaturalnej oraz naturalnej w postaci zadrzewień łęgowych wzdłuż większych potoków oraz zadrzewień śródpolnych, zachować istniejącą zieleń urządzoną wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz podejmować działania na rzecz zalesienia gruntów, nieprzydatnych dla rolnictwa, celem zwiększenia zasobów leśnych regionu. Dodatkowo gmina zakłada utrzymanie, odnawianie oraz wzbogacanie zasobów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych. Wykluczone są inwestycje szkodliwe dla środowiska, mogące pogorszyć jego stan lub trwale naruszyć walory krajobrazowe. Wykluczone jest dokonywanie zmian w obszarze stosunków wodnych, jeżeli służą celom innym niż ochrona przyrody czy wykonywanie prac ziemnych, trwale zniekształcających rzeźbę terenu (za wyjątkiem lokowania obiektów zabezpieczających przed powodzią). W przypadku ustanowionego na terenie gminy rezerwatu „Szeroka" obowiązuje zakaz budowy / rozbudowy wszelkich obiektów, budynków czy urządzeń technicznych, prowadzenia działalności wytwórczej, rolniczej, czy handlowej, za wyjątkiem wyznaczonych w tym celu, określonych miejsc.

2.10.4. Infrastruktura dostępna na terenie gminy

Infrastruktura drogowa

Infrastrukturę drogową dostępną na terenie gminy Łękawica tworzy układ powiązanych ze sobą ciągów komunikacyjnych, na który składają się:

1. Drogi wojewódzkie:
    a) Droga wojewódzka nr 946, o dł. ok 4 km,
    b) Droga wojewódzka nr 781, o dł. ok 10 km.
2. Drogi powiatowe:
    a) Droga powiatowa 1412 S – ul. Wspólna w Łękawicy, o dł. 1,972 km,
    b) Droga powiatowa 1409 S – ul. Dworska z Okrajnika do Łękawicy, o dł. 2,088 km,
    c) Droga powiatowa 1410 S – ul. Turystyczna w Kocierzu Rychwałdzkim, o dł. 4,454 km,
    d) Droga powiatowa 1413 S – ul. Krakowska w Łękawicy, o dł. 2,429 km.
3. Drogi gminne – publiczne i niepubliczne (długość dróg gminnych publicznych wynosi 8,25 km, a dróg gminnych niepublicznych 62,56 km).

Przebieg dróg gminnych publicznych oraz wewnętrznych zapewnia wysoki stopień dostępności terenów zarówno już zagospodarowanych budownictwem mieszkaniowych, jako też obszarów potencjalnie kwalifikujących się to takiego wykorzystania.

Ogół dróg wojewódzkich, powiatowych oraz gminnych – publicznych charakteryzuje nawierzchnia bitumiczna oraz zróżnicowany stan techniczny. Wzdłuż części wymienionych ciągów

komunikacyjnych przebiegają chodniki, zapewniające pożądane odseparowanie ruchu kołowego od ruchu pieszego. Chodniki przebiegają wzdłuż następujących dróg:

- Drogi wojewódzkiej nr 946 – ciąg pieszy o dł. 5,446 km,
- Drogi wojewódzkiej nr 781 – ciąg pieszy o dł. 0,838 km,
- Drogi powiatowej 1412 S (ul. Wspólna w Łękawicy) – ciąg pieszy o dł. 1,45 km,
- Dróg gminnych w Łękawicy (ul. Za Wodą, ul. Sportowa, Al. Jana Pawła II) – ciągi piesze o łącznej dł. ok. 950 m.

W obrębie opisanej sieci połączeń drogowych są świadczone usługi z zakresu transportu publicznego. Ich organizatorem jest Powiat Żywiecki (są to przewozy o charakterze użyteczności publicznej w transporcie drogowym). Gmina Łękawica partycypuje w finansowaniu kosztów świadczenia tych usług, udzielając Powiatowi Żywieckiemu dotacji celowej. Usługi są świadczone przez prywatne przedsiębiorstwo, będące wybranym przez Powiat Żywiecki operatorem na linii komunikacyjnej z Koconia (sąsiednia gmina Ślemień), przez Łękawicę, Rychwałd, Moszczanicę do Żywca (nowy Szpital). Oprócz tego przez teren gminy Łękawica są poprowadzone linie komunikacyjne, na których świadczone są usługi z zakresu samochodowego transportu zbiorowego, na zasadach komercyjnych. Są to następujące linie komunikacyjne:

- Z Krakowa do Żywca, przez Suchą Beskidzką, Łękawicę,
- Ze Ślemienia do Żywca przez Łękawicę,
- Z Suchej Beskidzkiej do Bielska-Białej przez Las, Ślemień, Łękawicę, Żywiec,
- Ze Ślemienia do Żywca (dworzec autobusowy) przez Kocierz, Łękawicę.

Usługi na wymienionych liniach są świadczone przez przedsiębiorstwa prywatne.

Na terenie Gminy Łękawica (sołectwo Łękawica) znajduje się jeden parking typu „Park&Ride", wspierający usługi z zakresu publicznego transportu zbiorowego w regionie.

Sieć wodno-kanalizacyjna oraz gazowa

Proces kanalizowania i wodociągowania terenu gminy Łękawica jest zaawansowany. Na terenie gminy dostęp do sieci wodociągowej ma zapewniony ok. 72 % mieszkańców. Łączna długość sieci wodociągowej wybudowanej dotychczas na terenie gminy to: 48,34 km, w tym 21,65 km sieci magistralnej oraz 26,9 km sieci rozdzielczej. Do sieci wodociągowej na terenie gminy Łękawica podłączonych jest 1.050 nieruchomości. Sieć wodociągowa zaopatrująca w wodę mieszkańców gminy Łękawica jest zasilana z ujęcia wody, znajdującego się na potoku Kocierzanka (Kocierz Moszczanicki). Jest to ujęcie drenażowe, zrealizowane w latach 90-tych XX w., którego wydajność sięga poziomu 1.400 m^3/d.

Dostępem do sieci kanalizacji sanitarnej na terenie gminy objętych jest ok 87 % mieszkańców. Łączna długość wybudowanej dotychczas na terenie gminy Łękawica sieci kanalizacji sanitarnej wynosi

86,32 km, jest do niej podłączonych 1.383 nieruchomości. Ścieki z terenu gminy odprowadzane są do właściwej dla nich oczyszczalni – oczyszczalnia ścieków w Łękawicy.

Zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej są przez Gminę Łękawica realizowane przy pomocy Zakładu Usług Komunalnych w Łękawicy.

Proces gazyfikowania terenu gminy Łękawica, w odróżnieniu od opisanych powyżej procesów związanych z budową sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej dopiero się rozpoczął. Na terenie gminy do czynnej sieci gazowej podłączone są pojedyncze budynki – łączna liczba przyłączy gazowych wynosi 41, w tym 34 przyłączy do domów mieszkalnych.

Gospodarka mieszkaniowa

Gmina Łękawica nie dysponuje własnym zasobem nieruchomości mieszkalnych. Na jej terenie są natomiast podejmowane i realizowane indywidualne inicjatywy z zakresu budownictwa mieszkaniowego. W skali roku dla terenu gminy Łękawica wydawanych jest ok 30-tu pozwoleń na budowę. Dane z tego zakresu zebrano i zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 11: Liczba wydanych pozwoleń na budowę wydawanych dla terenu Gminy Łękawica

Lata	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba pozwoleń na budowę wydawanych dla terenu gminy Łękawica	34	26	22	29	31

Źródło: Wydział Budownictwa Starostwa Powiatowego w Żywcu

Gmina Łękawica odznacza się wyjątkowymi, ewidentnymi walorami jako miejsce realizacji indywidualnych inicjatyw z zakresu budownictwa mieszkaniowego – jest położona w niewielkiej odległości od średniej wielkości ośrodków miejskich, dostępna pod kątem komunikacyjnym, nasycona różnego rodzaju infrastrukturą komunalną, edukacyjną oraz bardzo atrakcyjna pod kątem przyrodniczo – krajobrazowym. Istotną barierą, która hamuje aktualnie rozwój Łękawicy, jako lokalizacji optymalniej do osiedlania się / zakładania nowych gospodarstw domowych jest brak dostępności odpowiadającej zainteresowaniu liczby nieruchomości (działek) kwalifikujących się do zabudowy. Problem ten mógłby zostać rozwiązany np. w drodze przekształceń działek, które obecnie formalnie służą innym rodzajom wykorzystywania.

Gospodarka odpadami

Cały teren gminy Łękawica jest objęty wdrożonym systemem selektywnej zbiórki odpadów. Wytwarzane na terenie gminy odpady są zbierane w podziale na 6 frakcji: papier, szkło, metal i tworzywa sztuczne, popiół, bioodpady oraz odpady zmieszane. Mieszkańców gminy obowiązują zróżnicowane stawki opłat tytułem odbioru odpadów, w przedziale od 41,00 PLN/os. miesięcznie (w sytuacji odpadów zbieranych selektywnie i kompostowania wybranych frakcji we własnym zakresie) do 200,00 PLN/os. miesięcznie w przypadku właścicieli nieruchomości niewypełniających obowiązku selektywnego zbierania odpadów (stawki na rok 2025).

Łączna ilość odpadów zbieranych selektywnie na terenie gminy Łękawica wynosi 234,48 kg/os. (włączając popiół) oraz 59,09 kg zmieszanych odpadów komunalnych. Zapewnia to Gminie następujące poziomy recyklingu:

- Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych: 60,28 %,
- Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania: 4,23 %,
- Poziom składowania: 21,34 %.

Ilość odpadów odbieranych od mieszkańców gminy podlega kontroli, poprzez każdorazowe ważenie pojazdów przewożących odpady, w momencie przekraczania granicy gminy.

Czynnikiem z obszaru gospodarki odpadami, który wyraźnie i dobitnie wskazuje na wzrastające zainteresowanie Gminą Łękawica, jako miejscem zamieszkania / prowadzenia gospodarstwa domowego jest zwiększająca się wraz z upływem czasu liczba deklaracji odpadowych, która:

- W przypadku nieruchomości ogółem wzrosła o 17,4 % w roku 2024 w stosunku do roku 2019,
- W przypadku nieruchomości zamieszkanych wzrosła o 15,7 % w roku 2024 w stosunku do roku 2019,
- W przypadku nieruchomości niezamieszkanych wzrosła o 26,1 % w roku 2024 w stosunku do roku 2019.

Skalę omawianego zjawiska zaprezentowano w ramach poniższej tabeli:

Tabela 12: Liczba deklaracji odpadowych dot. nieruchomości z terenu Gminy Łękawica

Wyszczególnienie	Lata						
	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Liczba deklaracji odpadowych ogółem	1516	1588	1638	1692	1724	1748	1780
W tym dot. nieruchomości zamieszkanych	1267	1298	1333	1382	1411	1434	1466
W tym dot. nieruchomości niezamieszkanych	249	290	305	310	313	314	314

Źródło: Dane Urzędu Gminy Łękawica

Aktualnie, w sytuacji, w której mieszkańców nie obowiązują przepisy meldunkowe (brak konieczności zameldowania na pobyt stały w miejscu faktycznego zamieszkiwania) informację o liczbie deklaracji odpadowych postrzegać należy jako przesłankę o kształtowaniu się liczby mieszkańców danego terenu.

Z terenu gminy Łękawica systematycznie usuwany jest azbest, w ilości średnio 50 t rocznie. Teren gminy jest także kontrolowany pod kątem występowania dzikich składowisk odpadów, składowiska tego typu są przez Gminę likwidowane we własnym zakresie, przy udziale pracowników oraz z wykorzystaniem zasobów i środków Zakładu Usług Komunalnych w Łękawicy.

Infrastruktura telekomunikacyjna

Dostęp do szybkiego Internetu szerokopasmowego to w obecnych czasach sprawa bardzo istotna. Internet jest nie tylko źródłem rozrywki, ale coraz częściej miejscem pracy, nauki czy narzędziem pozwalającym na załatwianie spraw urzędowych.

Powołując się na raport pn. „Polska w zasięgu", według informacji na koniec III kw. 2024 r., w gminie jest 1 739 punktów adresowych. Na koniec września 2024 roku w zasięgu stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych było 1 691 punktów adresowych, a 48 pozostało bez zasięgu. Dane te wskazują, że 97,23% punktów adresowych jest w zasięgu dostępu do Internetu. Na wskazanym obszarze było 449 białych plam NGA. Od 1 stycznia 2023 do 30 września 2024 roku obywatele zgłosili 1 zapotrzebowanie na Internet oraz 0 weryfikacji danych w systemie internet.gov.pl.

Na terenie Gminy jest osiem podmiotów telekomunikacyjnych świadczących usługi stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych. Są to:

1. BESKID MEDIA Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,

2. EXATEL S.A.,
3. NAUKOWA I AKADEMICKA SIEĆ KOMPUTEROWA - PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY,
4. NETIA SPÓŁKA AKCYJNA,
5. ORANGE POLSKA S.A.,
6. P4 SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ,
7. POLKOMTEL Sp. z o.o.,
8. PRONET Błażej Frasunek.

Poniżej przedstawiono liczbowy i procentowy podział na punkty adresowe w zależności od rodzaju zasięgu na terenie gminy.

Tabela 13: Rodzaje usług i zasięgów na terenie Gminy Łękawica

Podział na rodzaje usług i zasięgów		
	Liczba adresów	Udział %
Rzeczywisty	1644	94,54%
Hurtowy (wyłącznie)	44	2,53%
Teoretyczny (wyłącznie)	3	0,17%
Brak zasięgu	48	2,76%
SUMA	1739	100%

Źródło: opracowanie na podstawie „Polska w zasięgu – raport śląskie".

Zasięg rzeczywisty oznacza możliwość podłączenia do Internetu użytkownika końcowego, która poza zgodą na takie podłączenie oraz wykonaniem przyłącza, nie wymaga innych dodatkowych działań.

Zasięg teoretyczny to taki, który nie wymaga prac inwestycyjnych a jedynie może wymagać prac przyłączeniowych (wykonania przyłącza do budynku).

Zasięg hurtowy oznacza, że jest już tam wybudowana infrastruktura, natomiast jeszcze żaden operator nie świadczy na niej usług detalicznych.

Dla największej liczby punktów adresowych, tj. 1290 (ok. 76%), zasięg do Internetu jest o przepustowości 1000 Mb/s. W przypadku 395 punktów adresowych, przepustowość jest znacznie niższa i mieści się w przedziale między 30 a 60 Mb/s.

Dominującym nośnikiem transmisji Internetu, na terenie Gminy są kable parowe miedziane – 38,41%. Równie wysoki udział to fale radiowe – 35,52%. Dla pozostałej części to światłowód – 26,07%.

Na koniec września 2024, w gminie Łękawica, zgłoszone zostały plany inwestycyjne obejmujące 379 punktów adresowych. Zgłoszone plany inwestycyjne przewidują objęcie w kolejnych 3 latach zasięgiem stacjonarnego dostępu do usług szerokopasmowych:

- 355 punktów adresowych znajdujących się już w zasięgu rzeczywistym;
- 1 punkt adresowy znajdujący się już w zasięgu teoretycznym;
- 328 punktów adresowych znajdujących się w planie inwestycyjnym ze środków publicznych;
- 23 punkty adresowe będące białymi plamami (bez zasięgu).

2.11. Finanse Gminy

Gmina Łękawica jako jednostka samorządu terytorialnego, działająca na podstawie Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) oraz własnego statutu (Uchwała Rady Gminy Łękawica nr IV/34/03 z dnia 28 lutego 2003 r. oraz jej zmiana zgodnie z ustawą nr LI/331/18 z dnia 17 października 2018 r.) samodzielnie prowadzi własną gospodarkę finansową. Jej podstawą jest budżet gminy. Jest to plan dochodów i wydatków gminy, uchwalany na rok kalendarzowy w formie uchwały budżetowej. Projekt budżetu sporządza Wójt Gminy, uwzględniając wskazania Rady Gminy i zasady prawa budżetowego. Projekt ten przedstawiany jest przez przewodniczącego Rady Gminy do zaopiniowania wszystkim stałym komisjom Rady. Opinie poszczególnych komisji są podstawą do sformułowania ostatecznej wersji projektu budżetu przez Wójta gminy. Rada Gminy powinna uchwalić opracowany w ten sposób budżet do końca roku, poprzedzającego rok budżetowy, którego budżet dotyczy.

Celem zaprezentowania sytuacji finansowej Gminy Łękawica poniżej zamieszczono syntetyczne zestawienie wartości dochodów, wydatków oraz wyniku finansowego według wykonania za lata 2019 – 2024 (dane w tys. PLN).

Tabela 14: Kształtowanie się kluczowych danych budżetu Gminy Łękawica w latach 2019-2024

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	2024
I	**Dochody ogółem**	**25.143,4**	**25.081,3**	**28.889,4**	**32.183,1**	**29.483,7**	**37.098,5**
I.1	w tym dochody bieżące	20.918,2	22.868,8	24.535,9	28.938,0	24.016,3	26.884,8
a	Dochody własne	9.855,3	8.879,8	13.805,5	17.655,5	10.486,6	11.620,9
b	Subwencja z budżetu państwa	5.543,1	6.228,0	7.414,0	7.141,0	10.352,8	11.801,2
c	Dotacje celowe	7.662,7	8.143,9	7.784,9	9.213,9	3.234,3	3.990,2

I.2	w tym dochody majątkowe	4.225,3	2.212,5	4.353,5	3.245,1	5.467,4	10.213,7
a	W tym dotacje celowe i środki na inwestycje	4.127,3	2.098,3	4.353,5	3.206,3	5.410,1	10.001,1
b	Dochody ze sprzedaży majątku	97,9	166,2	0,0	38,9	57,4	212,2
II	**Wydatki ogółem**	**22.677,1**	**25.951,4**	**24.724,4**	**31.986,4**	**30.557,0**	**37.258,0**
II.1	w tym wydatki bieżące	19.455,0	20.856,2	22.800,0	25.823,3	23.537,7	25.551,0
II.2	w tym wydatki majątkowe	3.222,1	5.095,1	1.924,7	6.163,1	7.019,3	11.707,0
III	**Wynik**	**2.466,3**	**- 870,0**	**4.165,0**	**196,7**	**-1.073,2**	**-159,5**

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Łękawica za lata 2019-2024 (dane w tys. PLN)

W 2024 r. dochody Gminy Łękawica sięgnęły poziomu 37 mln PLN (wynoszą 37.098.523,82 PLN, tj. 8.256,96 PLN w przeliczeniu na mieszkańca). Oznacza to wzrost poziomu dochodów w stosunku do roku 2019 bez mała o 48 % (dochody wynosiły wówczas 25.143.435,77 PLN).

Aktualnie (według wykonania za rok 2024) w strukturze dochodów bieżących Gminy Łękawica największy udział przypada:

- Subwencji ogólnej (11.317.632,00 PLN),
- Udziałowi Gminy w podatkach należnych państwu - PIT (5.066.509,00 PLN),
- Wpływom z podatków (podatek od nieruchomości), innych opłat lokalnych oraz podatku od czynności cywilnoprawnych (4.193.936,04 PLN).

Wymienione kategorie dochodów bieżących wraz z wpływami ze sprzedaży usług (wykonane w wysokości 490.648,68 PLN) generują bez małą 75 % ogółu wpływów budżetu Gminy Łękawica.

Udział dotacji inwestycyjnych w dochodach Gminy Łękawica ogółem kształtuje się na poziomie: 20,96 % (wartość wykonanych dotacji w 2024 roku wyniosła 10.001.536,28 PLN, z czego 91.557,00 zł stanowiły środki europejskie – budżet UE).

Wydatki budżetu Gminy w 2024 roku wyniosły 37.258.017,72 PLN, wobec kwoty 22.677.114,27 PLN w 2019 r. (wzrost wydatków w stosunku do roku 2019 bez mała o 65 %). Aktualnie, według wykonania za rok 2024 wydatki bieżące Gminy Łękawica kształtują się na poziomie 25.551.012,07 PLN, a wydatki majątkowe na poziomie 11.707.005,65 PLN. W stosunku do roku 2019 poziom wydatków bieżących wzrósł o 31,3 % (19.454.942,80 PLN w roku 2019), a poziom wydatków majątkowych wzrósł o ponad 250 % (3.222.171,47 PLN).

W strukturze wydatków bieżących gminy dominują wydatki w ramach działów:

- 801 Oświata i wychowanie: 13.164.190,13 PLN,
- 600 Transport i łączność: 6.148.787,52 PLN,
- 750 Administracja Publiczna: 3.761.481,09 PLN,

- 700 Gospodarka mieszkaniowa: 3.140.595,45 PLN
- 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska: 2.700.152,44 PLN,
- 855 Rodzina: 2.262.091,23 PLN,
- 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa: 1.514.939,27 PLN,
- 010 Rolnictwo i łowiectwo: 1.485.595,35 PLN,
- 852 Pomoc społeczna: 1.381.389,11 PLN.

Wydatki w wymienionych działach klasyfikacji budżetowej stanowią ponad 95 % wydatków Łękawica.

Rok 2024 zamknął się deficytem budżetowym w wysokości – 159.493,90 PLN. W okresie minionych 5-ciu lat budżet gminy trzykrotnie zamykał się deficytem (lata: 2020, 2023 oraz 2024).

Na przestrzeni minionych 5-ciu lat wyraźnie wzrosły wydatki majątkowe Gminy Łękawica (z poziomu 3.222.171,47 PLN w roku 2019 do poziomu: 11.707.005,65 PLN), co oznacza zwiększenie o 263 %. W ramach wydatków majątkowych Gmina Łękawica zrealizowała we wskazanym okresie szereg inwestycji, spośród których najistotniejsze wyszczególniono w ramach poniższego zestawienia:

Tabela 15: Kierunki wydatkowania środków w ramach wydatków majątkowych Gminy Łękawica w latach 2019-2024

Lata	Wyszczególnienie zrealizowanych przedsięwzięć	Kwoty środków wydatkowanych w ramach przedsięwzięć
2019	Budowa sieci wodociągowej, grawitacyjnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci kanalizacji deszczowej dla części Gminy Łękawica (2018-2020)	155.428,98 PLN
	Budowa chodnika przy DW 946 – Okrajnik – etap IV – końcowy (2019)	1.830.776,85 PLN oraz dodatkowo środki przekazane dla Woj. Śląskiego: 183.077,69 PLN
	Budowa oświetlenia ulicznego w Gminie Łękawica (2019)	72.375,81 PLN
	Zakup autobusu do dowozu dzieci (2019)	113.170,00 PLN
	Przebudowa ul. Wrzosowej, ul. Nowej i ul. Objazdowej (2019)	474.837,02 PLN
2020	Budowa sieci wodociągowej, grawitacyjnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci kanalizacji deszczowej dla części Gminy Łękawica (2018-2020)	4.552.761,91 PLN

	Budowa sieci wodociągowej, grawitacyjnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci kanalizacji deszczowej dla części Gminy Łękawica – etap II (2019-2022)	154.553,92 PLN
	Rozbudowa oświetlenia ulicznego w sołectwie Łękawica (2020)	53.665,43 PLN
	Wydzielenie sanitariatów w budynku SP w Okrajniku (2020)	76.123,59 PLN
	Wydzielenie strefy przeciwpożarowej w budynku SP w Kocierzu Moszczanickim (2020)	108.200,63 PLN
2021	Budowa sieci wodociągowej, grawitacyjnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci kanalizacji deszczowej dla części Gminy Łękawica – etap II (2019-2023)	432.138,89 PLN
	Przebudowa ulicy Zagrodowej w Łękawicy (FOGR) (2021)	540.588,48 PLN
	Modernizacji hali sportowej (2021)	124.107,00 PLN
2022	Budowa sieci wodociągowej, grawitacyjnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci kanalizacji deszczowej dla części Gminy Łękawica – etap II (2019-2023)	2.605.619,09 PLN
	Doposażenie parku w Łękawicy w urządzenia małej architektury	105.535,00 PLN
	Przebudowa dróg gminnych wraz z odwodnieniem	1.587.313,12 PLN
	Realizacja projektu CYFROWA GMINA ŁĘKAWICA	104.030,94 PLN
	Zakup lekkiego samochodu rozpoznawczo-ratowniczego dla OSP Łękawica (dotacja)	126.000,00 PLN
	Słoneczna Żywiecczyzna II	925.462,88 PLN
	Modernizacja drogi dojazdowej do gruntów rolnych ul. Klonowa w Łękawicy	303.116,43 PLN
2023	Budowa sieci wodociągowej, grawitacyjnej sieci kanalizacji sanitarnej oraz sieci kanalizacji deszczowej dla części Gminy Łękawica - etap II	1.166.856,49 PLN
	Przebudowa i remont dróg gminnych publicznych na terenie Gminy Łękawica	279.048,31 PLN
	Przebudowa i remont dróg na terenie Gminy Łękawica	2.449.149,35 PLN
	Rozbudowa i przebudowa budynków użyteczności publicznej na cele kulturalne i turystyczne	2.742.341,16 PLN
	Doposażenie parku w Łękawicy o urządzenia małej architektury	64.439,50 PLN

2024	Przebudowa i remont dróg gminnych publicznych na terenie Gminy Łękawica	2.482.444,42 PLN
	Przebudowa i remont dróg na terenie Gminy Łękawica	2.692.099,44 PLN
	Rozbudowa i przebudowa budynków użyteczności publicznej na cele kulturalne i turystyczne	2.514.151,07 PLN
	Doposażenie placu zabaw w urządzenia zabawowe przy Zespole Szkół w Łękawicy	143.890,62 PLN
	Budowa i doposażenie placu zabaw na działce nr 434/5 wraz z utwardzeniem terenu w miejscowości Łękawica (FS Okrajnik 61.562,04)	181.130,90 PLN
	Rozbudowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, montaż paneli fotowoltaicznych i zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego w Gminie Łękawica	2.669.265,66 PLN
	Budowa instalacji gazowej w budynku komunalnym przy ul. Żywieckiej 52	87.549,92 PLN
	Zakup gruntu pod budowę Komisariatu Policji w Gilowicach	62.378,86 PLN

Gmina Łękawica spłaca systematycznie zaciągnięte zobowiązania. Na dzień 31 grudnia 2024 r. zadłużenie Gminy Łękawica wynosiło 2.196.576,00 PLN, co oznacza zmniejszenie poziomu zadłużenia w stosunku do roku poprzedniego o 26,76 % (na koniec 2023 r. zadłużenie gminy wynosiło: 2.999.170,00 PLN).

Kształtowanie się kluczowych danych, związanych z zadłużeniem Gminy Łękawica w latach 2019 – 2024 (dane w tys. PLN) zaprezentowano w ramach poniższego zestawienia.

Tabela 16: Poziom zadłużenia Gminy Łękawica w latach 2019-2024

L.p.	Wyszczególnienie	2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	Kwota długu	7.212,4	6.682,7	6.014,2	4.989,2	3.968,9	2.196,6
2	Spłaty kredytów i pożyczek, wykup papierów wartościowych	1.126,9	1.411,2	1.715,0	1.020,3	947,1	802,6
3	Wydatki na obsługę długu	180,8	105,3	69,9	281,3	251,3	184,8

Źródło: Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Łękawica, za lata 2019-2024 (dane w tys. PLN)

Aktualne zadłużenie Gminy Łękawica w relacji do zrealizowanych w przeciągu roku 2024 dochodów budżetowych wynosi: 5,92 %.

2.12. Turystyka

Gminę Łękawica charakteryzują ewidentne walory przyrodnicze i krajobrazowe. Znaczna część Gminy leży na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, a cały obszar gminy w otulinie parku. Wybrane sołectwa, przede wszystkim Kocierz Moszczanicki, Kocierz Rychwałdzki oraz Łysinę są szczególnie korzystnie ulokowane – w malowniczych partiach stoków górskich Beskidu Małego, w dolinach potoków górskich, w sąsiedztwie miejsc odznaczających się znacznym potencjałem w obszarze koncentrowania i obsługi ruchu turystycznego. Infrastruktura turystyczna na terenie gminy nie jest jednakże rozwinięta współmiernie do naturalnych predyspozycji tego obszaru – dotyczy to zarówno infrastruktury aktywnych form turystyki, infrastruktury okołoturystycznej, czy infrastruktury obsługi ruchu turystycznego. Na terenie gminy funkcjonują pojedyncze przedsiębiorstwa, świadczące usługi we wskazanym obszarze – przede wszystkim usługi gastronomiczne czy noclegowe.

Najważniejsze atrakcje turystyczne dostępne na terenie gminy Łękawica to:

1. Rezerwat przyrody „Szeroka" w Kocierzu Moszczanickim,
2. Zespół skalny „Zamczysko" w Łysinie,
3. Centrum Kultury, Rekreacji i Wypoczynku w Łękawicy – zespół obiektów rekreacyjnych, aktywnych form turystyki, amfiteatr,
4. Izba twórczości ludowej Państwa Hulków w Łękawicy,
5. Izba Regionalna w Łysinie,
6. Punkt widokowy z infrastrukturą okołoturystyczną w Łysinie.

2.13. Zasoby kulturowe, infrastruktura kultury

Na terenie Gminy Łękawica funkcjonuje jedna instytucja kultury, jaką jest Gminna Biblioteka Publiczna. Udostępniany przez bibliotekę księgozbiór to ok. 13,3 tys. egzemplarzy. Ze zbiorów tych korzysta systematycznie grupa ponad 400-tu czytelników (ok. 2,5 tys. odwiedzin biblioteki w przeciągu roku, 7 tys. „wypożyczeń" książek). Gminna Biblioteka publiczna w Łękawicy zatrudnia 2 pracowników. Biblioteka systematycznie organizuje następujące zajęcia o charakterze kulturalnym:

- Lekcje biblioteczne z udziałem dzieci i młodzieży,
- 6-cio dniowe zajęcia dla dzieci (plastyczne, ruchowe, związane z literaturą, etc.),
- Noc bibliotek,
- Akcja społeczna „52 książki w ciągu roku".

Działalność w obszarze kultury jest prowadzona także przez Urząd Gminy w Łękawicy, poprzez jedną z komórek organizacyjnych urzędu – Referat Organizacyjny. Działalność ta obejmuje:

- Organizację imprez kulturalnych i sportowych oraz patriotycznych o charakterze i zasięgu lokalnym,
- Współorganizację imprez kulturalnych na terenie powiatu żywieckiego,
- Współpracę w zakresie upowszechniania kultury z organizacjami pozarządowymi działającymi w tym obszarze na terenie gminy.

Przykładowe wydarzenia kulturalne, organizowane na terenie gminy Łękawica to:

- Warsztaty wielkanocne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, z konkursem palm wielkanocnych,
- Rozpoczęcie sezonu pasterskiego,
- Akcja „Łączą nas drzewa", przeprowadzona wspólnie z Nadleśnictwem Jeleśnia,
- Patriotyczne obchody uroczystości święta 3 Maja,
- Piknik w parku z okazji Dnia Dziecka,
- Jubileusze działalności Ochotniczych Straży Pożarnych,
- Udział w organizacji Dni Powiatu Żywieckiego,
- Udział w akcji „Narodowego Czytania" z finałem w Gminnej Bibliotece Publicznej w Łękawicy,
- Święto Plonów,
- Bieg Memoriałowy im. Bł. O. Michała Tomaszka,
- Święto Flagi,
- Grudniowe spotkanie z Mikołajem.

Gmina dysponuje infrastrukturą, którą wykorzystuje do prowadzenia działalności kulturalnej – amfiteatrem z zapleczem oraz tzw. kręgiem tanecznym w Łękawicy oraz boiskami. Na terenie gminy funkcjonują także Centrum Integracji Społeczności Lokalnej w Łękawicy (tzw. skrzydło „B"), Centrum Usług Społecznych w Łękawicy (tzw. skrzydło „C"), Dom Wiejski w Kocierzu Rychwałdzkim oraz budynek komunalny w Łysinie, użyczony jednostce OSP w Łysinie oraz Kołu Gospodyń Wiejskich w Łysinie, m.in. z przeznaczeniem na działalność kulturalną.

Istotny wkład w działalność związaną z upowszechnianiem kultury na terenie gminy mają funkcjonujące na jej obszarze placówki muzealne, tj.:

- Izba Regionalna w Łękawicy (Izba Twórcza Anny i Józefa Hulków), eksponująca rzeźby, obrazy, rękodzieło artystyczne, przedmioty związane z ludową obrzędowością,
- Izba Regionalna w Łysinie (ulokowana w budynku komunalnym w Łysinie), w której funkcjonuje ekspozycja historycznych przedmiotów wykorzystywanych w przeszłości do pracy na roli, w gospodarstwie, etc.

Dodatkowo w Łękawicy znajduje się Pokój Pamięci bł. O. Michała Tomaszka oraz miejsce pamięci bł. O. Michała Tomaszka, będące miejscami organizacji uroczystości, nawiązujących tematycznie do tej postaci, wywodzącej się z Łękawicy. Innymi istotnymi dla kultury lokalizacjami na terenie gminy Łękawica są pomniki: pamięci ofiar I wojny światowej i wojny polsko – bolszewickiej (Łękawica), upamiętnienia zbrodni hitlerowskiej (Kocierz Moszczanicki), obelisk upamiętniający rocznicę odzyskania niepodległości (Okrajnik) oraz pomnik pamięci żołnierzy Armii Krajowej (Kocierz Rychwałdzki). Wymienione lokalizacje są miejscami integracji społeczności lokalnej gminy Łękawica, w których prowadzone są spotkania z ich udziałem, o charakterze patriotycznym.

Istotny wkład w działalność związaną z kulturą na terenie gminy Łękawica mają członkowie Ochotniczej Straży Pożarnej (jednostki OSP oprócz zaangażowania w zapewnienie szeroko pojętego bezpieczeństwa w gminie prowadzą także działalność kulturalną). Na terenie gminy działalność prowadzi 5 jednostek OSP, po jednej jednostce w każdym z sołectw. Ich aktywnymi członkami jest grupa 191 mieszkańców gminy.

3. Wnioski z diagnozy

Poniżej zaprezentowano podsumowanie wyników przeprowadzonego procesu diagnostycznego, biorąc pod uwagę aspekt społeczny, gospodarczy, przestrzenny i techniczny oraz strategiczny.

ASPEKT SPOŁECZNY
1. Znaczna liczba mieszkańców, utrzymująca się na stabilnym poziomie, wskazująca m.in. na zainteresowanie Gminą Łękawica jako miejscem prowadzenia gospodarstwa domowego, a także postrzeganiem jej jako optymalnej lokalizacji na tzw. „drugi dom", przede wszystkim przez mieszkańców ośrodków miejskich z terenu regionu, 2. **Starzejące się społeczeństwo, ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji** – Gmina doświadcza powolnego, ale systematycznego spadku liczby ludności, szczególnie wśród osób młodych. Odpływ młodzieży do miast stawia wyzwania dla rynku pracy, edukacji i opieki społecznej. 3. **Pomoc społeczna (wśród najczęstszych przyczyn wymienia się ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, ciężką lub długotrwałą chorobę)** – konieczna jest organizacja różnych form wsparcia (w tym usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze i asystenckie, opieka wytchnieniowa) 4. **Bezrobocie (wśród zarejestrowanych dominują osoby długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji zawodowych oraz osoby 50+)** – Konieczne jest podejmowanie działań wspierających aktywizacją zawodową 5. **Wysoki poziom aktywności lokalnej** – Mieszkańcy są zaangażowani w działania społeczne i kulturalne (fundusze sołeckie, kluby seniora), co daje potencjał do dalszego rozwoju kapitału społecznego. 6. **Braki w ofercie dla młodzieży i rodzin** – Pomimo istniejącej infrastruktury edukacyjnej, brak oferty rozwoju kompetencji, sportu i kultury dla młodych pokoleń ogranicza ich zakorzenienie w gminie.
ASPEKT GOSPODARCZY
1. **Dominacja mikroprzedsiębiorstw o ograniczonym potencjale wzrostu** – Gospodarka gminy opiera się głównie na małych, jednoosobowych firmach z sektora budowlanego i handlowo-usługowego. Brakuje średnich i większych inwestorów. 2. **Rolnictwo mało konkurencyjne, choć z potencjałem ekologicznym** – Rolnictwo w gminie nie stanowi istotnej gałęzi gospodarki, jednak rosnące zainteresowanie uprawami naturalnymi i lokalnymi produktami może stanowić niszę rozwojową (np. agroturystyka, krótkie łańcuchy dostaw).

3. **Słabe zaplecze dla nowoczesnych branż**
   – Brak gazu dla większości gminy, ograniczony transport utrudnia przyciąganie nowoczesnych form działalności gospodarczej.

ASPEKT PRZESTRZENNY I TECHNICZNY

1. **Wysokie walory środowiskowe i krajobrazowe**
   – Duży udział lasów, atrakcyjne położenie w Beskidzie Małym i bliskość Żywca czynią gminę atrakcyjną dla rozwoju turystyki przyrodniczej i rekreacyjnej.
2. **Braki w infrastrukturze technicznej i planistycznej**
   – Pomimo postępujących inwestycji (kanalizacja, wodociągi, drogi), wciąż występują braki: niepełne pokrycie sieciowe, brak gazu dla większości gminy oraz potrzeba aktualizacji planów zagospodarowania przestrzennego.
3. **Potrzeba ochrony ładu przestrzennego i harmonii krajobrazowej**
   – Tereny górskie wymagają odpowiedzialnego planowania i ochrony przed chaotyczną zabudową, szczególnie w kontekście rosnącej presji turystycznej i budowlanej.

4. Analiza SWOT

Analiza SWOT w strategii gminy to narzędzie służące do oceny mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń, które wpływają na jej rozwój. Wyniki analizy stanowią podstawę do sformułowania celów strategicznych i kierunków działań w strategii rozwoju gminy.

Analiza SWOT, czyli akronim od angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse) i Threats (zagrożenia), to metoda wykorzystywana do identyfikacji i oceny czynników wpływających na rozwój danego obszaru. W przypadku gminy, analiza SWOT pomaga uporządkować wiedzę o jej zasobach, potencjale i wyzwaniach, co jest kluczowe przy opracowywaniu strategii rozwoju. Elementy analizy SWOT w gminie:

- **Mocne strony (Strengths):** wewnętrzne atuty gminy, czyli to, w czym jest dobra i co stanowi jej przewagę,
- **Słabe strony (Weaknesses):** wewnętrzne bariery i ograniczenia gminy, czyli to, co wymaga poprawy.
- **Szanse (Opportunities):** czynniki zewnętrzne, które mogą sprzyjać rozwojowi gminy.
- **Zagrożenia (Threats):** czynniki zewnętrzne, które mogą negatywnie wpłynąć na rozwój gminy.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Silne walory przyrodnicze i krajobrazowe Gminy (położenie Gminy w masywie górskim Beskidów, częściowo na obszarze Parku Krajobrazowego Beskidu Małego, obszaru sieci NATURA 2000 oraz Rezerwatu Przyrody „Szeroka"), • Wzrost populacji w Gminie, • Stosunkowo stabilna liczba mieszkańców, • Stosunkowo nieduża liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w urzędzie pracy, • Mobilność zawodowa i przestrzenna mieszkańców,	• Ujemne saldo migracji • Starzejące się społeczeństwo, wysoki udział osób w wieku nieprodukcyjnym, • Dominujący udział osób długotrwale bezrobotnych, osób w wieku 50+ oraz osób bez kwalifikacji zawodowych w strukturze bezrobotnych ogółem, • Niedostosowane kwalifikacje osób bezrobotnych do wymagań pracodawców, • Spadek liczby uczniów w szkołach i przedszkolach, • Słabo rozwinięta baza noclegowa i rekreacyjna, • Brak gminnego transportu publicznego,

• Spadek liczby osób i rodzin korzystających ze wsparcia opieki społecznej, • Dynamiczny wzrost liczby małych przedsiębiorstw, • Wysoki stopień zaawansowania w zakresie infrastruktury technicznej – dostęp do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, a także szybkiego Internetu, • Wysoki stopień dostępności komunikacyjnej, korzystne skomunikowanie wewnętrzne siecią połączeń drogowych, • Dostępność do terenów, które formalnie nie mają statusu możliwych do zabudowy, jednakże potencjalnie kwalifikujących się do tych celów – dostępnych pod kątem komunikacyjnym, sąsiadujących z zabudowanymi, nierokujących pod kątem wykorzystania rolniczego, położonych w zasięgu sieci uzbrojenia terenu.	• Niewspółmierna do aktualnych potrzeb liczba nieruchomości gruntowych w obrębie których dopuszczalna jest zabudowa mieszkaniowa / mieszkaniowo – usługowa.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
• Rosnące zainteresowanie migracją z miast na wieś, szczególnie w kontekście poszukiwania spokojniejszego i zdrowszego stylu życia, • Aktywizacja zawodowa mieszkańców (w tym poprzez szkolenia, kursy zawodowe, roboty publiczne, czy też doradztwo zawodowe w szkołach)	• Ryzyko depopulacji w dłuższej perspektywie, głównie związanej z ujemnym przyrostem naturalnym, a także ograniczonymi możliwościami w zakresie realizacji na terenie gminy indywidualnych inicjatyw z zakresu budownictwa mieszkaniowego, • Rosnące zainteresowanie migracją z miast na wieś, które może doprowadzić do przeciążenia istniejącej

• Zwiększenie atrakcyjności Gminy jako miejsca zamieszkania oraz miejsca prowadzenia działalności gospodarczej • Inwestycje w infrastrukturę przyciągające inwestorów, turystów i nowych mieszkańców • Rozwój mieszkaniowy – napływ nowych mieszkańców zainteresowanych Gminą Łękawica, jako nowym, docelowym miejscem zamieszkania, • Ochrona środowiska • Współpraca między jednostkami terytorialnymi • Zwiększenie finansowania oświaty i jego urealnienie do faktycznie ponoszonych wydatków, • Atrakcyjne możliwości w zakresie wykorzystania terenów, które formalnie kwalifikowane są jako użytkowane rolniczo, jednakże z uwagi na właściwości gleb (kl. IV, V lub VI) nie zapewniają atrakcyjnych perspektyw z punktu widzenia rentownej produkcji rolnej.	infrastruktury, prowadząc do problemów z dostępem do usług i pogorszenia jakości życia, • Zanikający tradycyjny charakter wsi, doprowadzający do utraty jej walorów krajobrazowych i kulturowych • Gwałtowne zjawiska atmosferyczne (wichury, duże opady śniegu i nawalne deszcze), • Zagrożenia związane z klęskami żywiołowymi (m.in. pożary lasów, powodzie, susze) • Ograniczone oferty pracy, • Spadek opłacalności rolnictwa • Wysokie koszty inwestycyjne i długi okres realizacji • Trudności w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł dofinansowania, a przez to zagrożenia związane z zadłużeniem gminy • Awaryjność systemów informatycznych, a także ryzyko cyberataków, mogących zakłócić funkcjonowanie samorządu • Ograniczone zaangażowanie obywateli w procesy decyzyjne, prowadzące do braku akceptacji dla podejmowanych decyzji, a tym samym braku zaufania do samorządu

5. Misja i Wizja Gminy

Misją Gminy Łękawica jest tworzenie i utrzymywanie na jej obszarze warunków zapewniających mieszkańcom – zarówno obecnym, jak i potencjalnym, interesującym się jej obszarem możliwie najlepszych, najbardziej sprzyjających warunków do prowadzenia gospodarstw domowych. Integralnym elementem misji Gminy jest także podejmowanie efektywnych działań, właściwych dla samorządu terytorialnego, nakierowanych na ochronę przed degradacją środowiska naturalnego, a także kultywowanie materialnych i niematerialnych elementów kulturowego dziedzictwa. Gmina Łękawica jako istotną część misji postrzega także tworzenie na swoim obszarze warunków, sprzyjających prowadzeniu działalności gospodarczej w preferowanych sektorach – np. usług związanych z obsługą ruchu turystycznego.

Wizja Gminy Łękawica jest opisem preferowanej jej sytuacji w przyszłości, w horyzoncie czasowym obejmującym najbliższą dekadę. Gmina Łękawica roku 2035 jest terenem przyjaznym pod każdym kątem mieszkańcom. Jest dostępna pod względem komunikacyjnym, dobrze skomunikowana wewnętrznie, siecią bezpiecznych dla użytkowników połączeń drogowych. Teren gminy jest wyposażony w nowoczesną i sprawną infrastrukturę gospodarki wodno-ściekowej – sieć wodociągową i kanalizację sanitarną. Mieszkańcy gminy mają zapewniony dostęp do infrastruktury sprawowania opieki nad dziećmi we wczesnym wieku, atrakcyjnej infrastruktury edukacyjnej, zapewniającej kształcenie na wysokim poziomie oraz infrastruktury rekreacyjnej i sportowej. Z roku na rok zmniejszaniu ulega skala, w jakiej środowisko naturalne gminy, przede wszystkim atmosfera jest degradowane w rezultacie eksploatacji w gospodarstwach domowych archaicznych palenisk. Terenem gminy interesuje się, jako docelowym miejscem prowadzenia gospodarstwa domowego znaczna liczba mieszkańców jej bezpośredniego otoczenia (np. Żywca) oraz regionu. Są to osoby, które nabywają na terenie Gminy Łękawica działki budowlane i realizują na nich budowy swoich nieruchomości mieszkalnych oraz mieszkalno – usługowych. Teren gminy jest atrakcyjny pod kątem turystycznym – nie tylko z uwagi na cenne walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy, ale także ze względu na dostępność atrakcyjnej infrastruktury okołoturystycznej czy aktywnych form turystyki. Łękawica oraz pozostałe sołectwa wchodzące w skład gminy są często wybierane jako docelowe miejsce zamieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego przez osoby spoza tego terenu, zainteresowane zmianą miejsca zamieszkania i realizacją indywidualnych inicjatyw w obszarze budownictwa mieszkaniowego. Na obszarze gminy panuje ład przestrzenny – tereny gminy są racjonalnie zagospodarowywane, z uwzględnieniem ich charakteru, walorów, naturalnej specyfiki czy predyspozycji. Zagrożenia dla środowiska naturalnego, przede wszystkim dla terenów objętych w skali gminy prawnymi formami ochrony są rozpoznane, monitorowane i kontrolowane. Teren gminy jest zagospodarowywany

z uwzględnieniem konieczności ochrony terenów szczególnie cennych przyrodniczo. Mieszkańcy Gminy Łękawica są w znacznej mierze usatysfakcjonowani warunkami, jakie mają zapewnione w tej lokalizacji.

6. Cele strategiczne i kierunki działań

6.1. Cele strategiczne

Poniżej zamieszczono wykaz kluczowych celów strategicznych Gminy Łękawica, determinujących jej działania:

Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy
Opis: Zapewnienie dostępu do nowoczesnych usług publicznych, bezpiecznej infrastruktury oraz tworzenie warunków sprzyjających zamieszkiwaniu i aktywności lokalnej.

Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska
Opis: Racjonalne planowanie przestrzeni gminnej z uwzględnieniem ładu przestrzennego, krajobrazu oraz zmian klimatycznych.

Cel Strategiczny 3: Wspieranie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości
Opis: Budowanie silnej, zróżnicowanej gospodarki lokalnej opartej na usługach, turystyce i rolnictwie.

Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego
Opis: Wykorzystanie walorów krajobrazowych i kulturowych do budowy silnej marki turystycznej gminy.

Cel Strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych
Opis: Budowanie nowoczesnej administracji samorządowej opartej na współpracy z mieszkańcami oraz zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych.

Cel Strategiczny 6: Wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego i odporności gminy na zagrożenia
Opis: Przygotowanie Gminy Łękawica do przeciwdziałania i reagowania na zagrożenia cywilne, środowiskowe oraz militarne w duchu lokalnej odporności i odpowiedzialności.

6.2. Kierunki działań

Każdemu z wymienionych wyżej celów strategicznych przyporządkowano właściwe dla niego kierunki działań. Ich wykaz zamieszczono poniżej:

Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy

Kierunki działań:

- Modernizacja i rozwój infrastruktury edukacyjnej, zdrowotnej i opiekuńczej.
- Wsparcie dla organizacji społecznych, klubów seniora, KGW i inicjatyw oddolnych.
- Rozbudowa sieci placów zabaw, boisk, stref aktywności i świetlic wiejskich.
- Wzmocnienie bezpieczeństwa (monitoring, oświetlenie, drogi lokalne).
- Cyfryzacja usług publicznych (e-usługi, informatyzacja urzędu).
- Eliminacja barier architektonicznych ograniczających osoby ze szczególnymi potrzebami w budynkach użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznej.

Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska

Kierunki działań:

- Aktualizacja i wdrażanie planów zagospodarowania przestrzennego zapewniająca tereny pod zrównoważony rozwój budownictwa oraz ochronę środowiska i uwarunkowań lokalnych,
- Zapewnienie uporządkowanej, estetycznej przestrzeni publicznej w Gminie
- Bezpieczna i komfortowa infrastruktura drogowa, dostępna dla wszystkich kategorii uczestników ruchu: pieszych, rowerzystów, prowadzących pojazdy
- Zwiększenie dostępności komunikacyjnej terenu gminy, poprzez efektywne rozwiązania z zakresu transportu publicznego
- Efektywna i nowoczesna infrastruktura wodno-kanalizacyjna, obejmująca swoim zasięgiem maksymalną część gminy
- Likwidacja niskiej emisji, zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz maksymalne wykorzystanie źródeł odnawialnych do produkcji energii.
- Zapewnienie warunków do rozwoju elektromobilności na terenie gminy
- Przystosowanie terenu gminy do zmieniającego się klimatu
- Edukacja ekologiczna mieszkańców
- Zwiększenie udziału odpadów kierowanych do recyklingu / ponownego wykorzystania, w łącznej ilości odpadów wytwarzanych i zbieranych na terenie gminy

Cel Strategiczny 3: Wspieranie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości

Kierunki działań:

- Wsparcie rozwoju mikro- i małych firm, w tym agroturystyki i rzemiosła.
- Rozwój produktów lokalnych, marek regionalnych i krótkich łańcuchów dostaw.
- Wspieranie nowoczesnego, zrównoważonego rolnictwa (rolnictwo ekologiczne, wsparcie młodych rolników).
- Organizacja wydarzeń promujących lokalną przedsiębiorczość i gospodarkę.
- Rozwój infrastruktury, sprzyjającej prowadzeniu działalności gospodarczej, w tym działalności w sektorze obsługi ruchu turystycznego.
- Rozwój i poprawa warunków funkcjonowania utworzonej dotychczas na terenie gminy lokalnej strefy przemysłowej / aktywności gospodarczej,
- Polityka przestrzenna umożliwiająca realizację na terenie gminy inwestycji związanych z działalnością gospodarczą, w tym działalnością w sektorze obsługi ruchu turystycznego.

Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego

Kierunki działań:

- Rozbudowa infrastruktury turystycznej (szlaki piesze, rowerowe, miejsca odpoczynku, punkty widokowe).
- Tworzenie oferty turystyki rodzinnej, ekologicznej i aktywnej.
- Rewitalizacja i promocja obiektów dziedzictwa kulturowego (np. kapliczki, zabytki).
- Organizacja imprez kulturalnych, sportowych, festynów i wydarzeń regionalnych.
- Współpraca z sąsiednimi gminami i powiatem w zakresie tworzenia wspólnej oferty turystycznej.
- Współpraca transgraniczna.
- Zapewnienie korzystnych warunków działania / wsparcie funkcjonowania instytucji i organizacji samorządowych i pozarządowych, działających na terenie gminy w szeroko pojętym obszarze kultury.

Cel Strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych

Kierunki działań:

- Rozwój kompetencji pracowników urzędu i jednostek gminnych.
- Wdrażanie mechanizmów konsultacji społecznych i inicjatyw obywatelskich.
- Prowadzenie przejrzystej polityki informacyjnej i komunikacyjnej (m.in. media społecznościowe, BIP).

- Tworzenie partnerstw z innymi samorządami.
- Systematyczny monitoring i ewaluacja strategii.
- Aktywizacja osób wykluczonych społecznie.
- Wsparcie rodziny, w tym wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Zapewnienie opieki nad osobami niesamodzielnymi, zależnymi, ze szczególnymi potrzebami.
- Atrakcyjne, wartościowe zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży oraz seniorów, w tym w zakresie rozwoju kompetencji kluczowych, potrzebnym w codziennym funkcjonowaniu.
- Wsparcie procesu podwyższania oraz aktualizacji kwalifikacji mieszkańców i osób zaangażowanych w świadczenie usług na terenie gminy.

Cel Strategiczny 6: Wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego i odporności gminy na zagrożenia

Kierunki działań:

- Rozwój infrastruktury technicznej i drogowej mogącej pełnić funkcje obronne i logistyczne (np. drogi ewakuacyjne, przepustowość dróg, miejsca koncentracji, zaplecze techniczne, magazyny, sieci energetyczne i wodociągowe).
- Wspieranie działań z zakresu ochrony ludności, zarządzania kryzysowego i planowania obrony cywilnej.
- Tworzenie lokalnych magazynów zabezpieczeń, punktów zbiórki i ewakuacji, sieci ostrzegania mieszkańców.
- Szkolenia i kampanie informacyjne dla mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa cywilnego, pierwszej pomocy i postępowania w sytuacjach kryzysowych.
- Współpraca z MON, strażą pożarną, policją, WOT i innymi służbami w zakresie koordynacji działań.

7. Zadania

7.1. Wykaz zadań inwestycyjnych

Poniżej zamieszczono wykaz inwestycji, które są dla Gminy Łękawica kluczowe, zarówno z punktu widzenia zdiagnozowanej sytuacji na jej obszarze, zakresu przedsięwzięć dotychczas zrealizowanych przez samorząd, a także celów strategicznych, stawianych sobie przyszłościowo przez Gminę. Inwestycje te podzielono z punktu widzenia ich charakterystyki i zakresu rzeczowego na projekty właściwe dla każdego, z wyszczególnionych uprzednio celów strategicznych. Wymieniono je w ramach zamieszczonej poniżej tabeli.

Lp.	Wyszczególnienie zadań przewidzianych do przeprowadzenia w ramach realizacji Strategii	Krótki opis zadania	Przewidywany okres realizacji zadania	Szacunkowy koszt i źródła finansowania zadania	Cel, w który wpisuje się zadanie
1.	Budowa nowoczesnego placu zabaw z elementami sensorycznymi	Plac zabaw z urządzeniami dostosowanymi do dzieci z niepełnosprawnościami oraz strefą edukacyjno -sensoryczną przy Szkole Podstawowej w Kocierzu Moszczanickim lub Okrajniku lub przy Zespole Szkół w Łękawicy	**2028-2035**	**Ok. 1 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy

2.	Budowa przedszkola	Rozbudowa, przebudowa, nadbudowa istniejącego budynku Zespołu Szkół w Łękawicy na potrzeby przedszkola	**2028-2035**	**Ok. 8 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy
3.	Utworzenie żłobka	Zadanie utworzenie żłobka w Zespole Szkół w Łękawicy	**2030-2035**	**Ok. 7 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy
4.	Modernizacja placówek oświatowych	Remont sal dydaktycznych, doposażenie sal (nowoczesne ławki i krzesła z regulacja wysokości, mobilne stoliki i taborety do pracy w grupach, zakup sprzętu IT). Dotyczy: Zespołu Szkół w Łękawicy, Szkoły Podstawowej w Okrajniku oraz Szkoły Podstawowej w Kocierzu Moszczanickim	**2026-2035**	**Ok. 3 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy
5.	Utworzenie Zielonej Klasy – edukacja na świeżym powietrzu	Utworzenie zewnętrznej pracowni – szklarni z ławkami i elementami edukacyjnymi (ogród szkolny z kwiatami i warzywami, hostele dla owadów, stacja pogodowa). Dzięki temu powstanie miejsce do zajęć biologii, przyrody, ekologii, a nawet geografii. Zadanie obejmować będzie szkoły podstawowe na terenie Gminy.	**2025-2035**	**Ok. 100 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy

6.	Budowa świetlicy	Stworzenie ogólnodostępnego miejsca integracji mieszkańców, spotkań, warsztatów. Świetlica dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, wyposażona dodatkowo w zaplecze sanitarne, kuchenne oraz przestrzeń do prowadzenia różnego typów zajęć. Możliwość wykorzystania świetlicy jako miejsca schronienia mieszkańców.	**2028-2035**	**Ok. 5 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy Cel Strategiczny 6: Wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego i odporności gminy na zagrożenia
7.	Modernizacja Centrum Kultury i Wypoczynku w Łękawicy, budowa nowoczesnej biblioteki	Utworzenie nowoczesnej przestrzeni służącej lokalnej społeczności i turystom. W ramach Centrum znajdzie się: nowoczesna Biblioteka, kawiarnia z miejscem spotkań międzypokoleniowych, sala warsztatowa oraz galeria sztuki lokalnej (muzeum im. Józefa Hulki). Zmodernizowana zostanie istniejąca scena Amfiteatru, celem organizacji wydarzeń, koncertów plenerowych. Powstanie zaplecze – garderoba. Obiekt będzie pełnił funkcję kulturalną, edukacyjną i integracyjną. Miejsce obecnego Centrum Kultury i wypoczynku w Łękawicy, ul. Parkowa	**2030-2035**	**Ok. 8 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy

8.	Aktywna Strefa Relaksu	Połączenie aktywnej strefy relaksu z wypoczynkiem, budowa stref ze stolikami do warcabów/ szachów z miejscem wypoczynku i rabatami kwiatowymi, miejsce wypoczynku dla seniorów i osób dorosłych, ale również dla dzieci. Lokalizacja: Dom Wiejski w Kocierzu Rychwałdzkim	**2027-2035**	**Ok. 300 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy
9.	Rozwój e-usług w Urzędzie Gminy w Łękawicy	Przygotowanie obiektu oraz pracowników do wdrażania e-usług, elektroniczny obieg dokumentów, zakup sprzętu IT, montaż urzędomatów, celem odbioru przygotowanej dokumentacji urzędowej przez petenta	**2026-2035**	**Ok. 3 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy
10.	Budowa cmentarza komunalnego w Łękawicy	Wykup działek pod cmentarz, oznaczonych w MPZP jak strefa cmentarna; budowa infrastruktury cmentarnej	**2025-2030**	**Ok. 1 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska
11.	Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łękawicy	Przebudowa i rozbudowa mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków, mającej na celu zapewnienie odpowiedniej przepustowości obiektu i stabilności pracy w Łękawicy	**2025-2030**	**Ok. 20 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska

12.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej	Budowa sieci kanalizacyjnej na terenach zamieszkałych, tj. terenach oznaczonych w MPZP jako budowlane (obszar Gminy)	**2025-2035**	**Ok. 7 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska
13.	Budowa sieci wodociągowej	Budowa sieci wodociągowej na terenach zamieszkałych, tj. terenach oznaczonych w MPZP jako budowlane (obszar Gminy)	**2025-2035**	**Ok. 20 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska
14.	Poprawa jakości nawierzchni dróg gminnych wraz z odwodnieniem	Zadanie będzie polegało na remoncie nawierzchni dróg i remoncie odwodnienia na obszarze Gminy	**2025-2035**	**Ok. 3 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska Cel Strategiczny 6: Wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego i odporności gminy na zagrożenia
15.	Budowa/uzupełnienie oświetlenia ulicznego wzdłuż dróg gminnych	Budowa oświetlenia ulicznego w poszczególnych sołectwach: 1. Kocierz Rychwałdzki – 14 lamp ulicznych 2. Kocierz Moszczanicki – 11 lamp ulicznych 3. Łysina – 13 lamp ulicznych 4. Okrajnik – 8 lamp ulicznych 5. Łękawica – 80 lamp ulicznych	**2025-2035**	**Ok. 500 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska Cel Strategiczny 6: Wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego i odporności gminy na zagrożenia

16.	Budowa parkingu przy Centrum Rekreacji i Wypoczynku w Łękawicy	Budowa parkingu przy Centrum Rekreacji i wypoczynku w Łękawicy wraz z miejscem na rowery.	**2028-2030**	**Ok. 600 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska
17.	Budowa chodników dla pieszych	Budowa chodnika dla pieszych wzdłuż dróg publicznych na odcinku o długości: ul. Objazdowa 300 mb ul. Strażacka 640 mb	**2027-2035**	**Ok. 600 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska
18.	Budowa kolejnych odcinków dróg wewnętrznych	Wykonanie nawierzchni z betonu asfaltowego oraz płyt drogowych na drogach wewnętrznych w poszczególnych sołectwach: 1. Kocierz Rychwałdzki długość 1500 mb 2. Kocierz Moszczanicki długość 1250 mb 3. Łysina długość 1100 mb 4. Okrajnik długość 950 mb 5. Łękawica długość 13 000 mb	**2025-2035**	**Ok. 15 mln. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska
19.	Uregulowanie stanu prawnego gruntów	Uregulowanie stanu prawnego gruntów zajętych pod infrastrukturę gminną	**2026-2035**	**Ok. 3 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska

20.	Montaż automatów na terenie Gminy Łękawica na odpady nadające się do recyklingu	Skanowanie kodów kreskowych pojemników, materiały lub kształty, aby zidentyfikować rodzaj opakowania i dokonać prawidłowego zwrotu kaucji – jako zachęta dla dzieci i młodzieży do segregacji odpadów (przy budynkach komunalnych na terenie Gminy)	**2028-2029**	**Ok. 500 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska
21.	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej	Budowa ścieżki pieszo-rowerowej od Kocierza Rychwałdzkiego do Łękawicy, która połączy kluczowe miejsca (szkoły, kościoły, park) w kierunku Jeziora Żywieckiego. Trasa będzie dostosowana do rowerzystów i pieszych, wyposażona w tablice informacyjne, miejsca odpoczynku, stojaki na rowery, punkty widokowe.	**2028-2035**	**Ok. 3 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego
22.	Budowa ścianki wspinaczkowej	Budowa ścianki wspinaczkowej na terenie parku w Łękawicy	**2029-2035**	**Ok. 500 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 3: Wspieranie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego

23.	Utworzenie toru Ninja Warrior	Utworzenie toru – zastosowanie różnych elementów, takich jak drabinki, liny, huśtawki, itp. Lokalizacja - park w Łękawicy	**2028-2029**	**Ok. 1 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 3: Wspieranie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego
24.	Budowa pumptrack	Budowa specjalnie wyprofilowanego toru z muldami i zakrętami do jazdy na rowerze, hulajnogach czy rolkach. Lokalizacja: przy trasie ścieżki rowerowej Kocierz Rychwałdzki lub Kocierz Moszczanicki	**2028-2035**	**Ok. 800 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 3: Wspieranie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego
25.	Budowa skateparku	Urządzenie przestrzeni przeznaczonej do uprawiania sportów ekstremalnych, takich jak jazda na deskorolce, rolkach, hulajnodze, czy BMX. Lokalizacja: park w Łękawicy / okolica oczyszczalni ścieków / okolica „za nadajnikiem" / rejon ul. Za wodą – tzw. „Lasek"	**2028-2035**	**Ok. 800 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 3: Wspieranie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego

26.	Promocja i rozwój lokalnych produktów	Organizowanie i promowanie lokalnych wydarzeń, takich jak: festyny, dożynki, jarmarki, w tym nawiązywanie partnerstwa z lokalnymi przedsiębiorstwami i wspieranie ich w ramach lokalnych akcji promocyjnych. Udział w wydarzeniach organizowanych w ramach gmin/ miejscowości partnerskich.	**2026-2035**	**Ok. 1 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 3: Wspieranie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości
27.	Remont konserwatorski zabytkowych obiektów	Remont konserwatorski zabytkowych obiektów znajdujących się na terenie gminy	**2034-2035**	**Ok. 1 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego
28.	Kompleksowe działania na rzecz rodziny, w tym wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	Poprawa dostępności pomocy i wsparcia rodzin. Organizacja i finansowanie uczestnictwa w treningach kompetencji i umiejętności społecznych. Objęcie instrumentami aktywizacji zawodowej poprzez skierowanie na zajęcia CIS. Integracja osób wykluczonych społecznie ze środowiskiem. Poprawa skuteczności sytemu przeciwdziałania i rozwiazywania problemów społecznych i rodzinnych m.in. praca socjalna, pomoc środowiskowa, przeciwdziałanie przemocy domowej oraz ochrona i udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy, profilaktyka rozwiązywania problemów alkoholowych, uzależnień behawioralnych, w tym świadczenie pomocy dla osób uzależnionych	**2026-2035**	**Ok. 1 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych

		i współuzależnionych poprzez tworzenie grup samopomocowych oraz wsparcie specjalistyczne.			
29.	Rozwój usług opiekuńczych, sąsiedzkich, asystencji osobistej, a także wsparcie rodzin i opiekunów w postaci usług opieki wytchnieniowej.	Dostosowanie systemu usług społecznych do stale rosnących potrzeb związanych ze starzeniem się społeczeństwa w taki sposób, aby umieszczenie osoby w instytucji było ostatnim, najmniej pożądanym ogniwem wsparcia. Rozwój dobrej jakości i przystępnych kosztów usług opiekuńczych świadczonych w środowisku zamieszkania lub środowisku lokalnym. Możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy przy wykonywaniu codziennych czynności i funkcjonowaniu w życiu społecznym, stymulowanie osób niepełnosprawnych do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia. Przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność. Rozwój alternatywnych form wsparcia, takich jak usługi sąsiedzkie czy teleopieka. Wsparcie opiekunów osób wymagających wsparcia m.in. przez rozwój opieki wytchnieniowej.	**2025-2035**	**Ok. 1 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych

30.	Zajęcia dla Seniorów aktywizacja sportowo-kulturalna	Zadanie będzie polegało na kompleksowym przygotowaniu cyklu zajęć sportowych i kulturalnych dla Seniorów z terenu Gminy Łękawica. Wyjazdy na basen oraz do teatru, wyjścia w góry, zajęcia rekreacyjno-sportowe	**2026-2028**	**Ok. 400 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych
31.	Zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży	Cykl zajęć mających na celu uświadomienie dzieci i młodzieży o zagrożeniach w sieci i na co dzień (używki, hejt)	**2026-2027**	**Ok. 100 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych
32.	Warsztaty techniczne dla dzieci	Cykl zajęć: szycie, gotowanie, majsterkowanie, sklejanie modeli, nauka gry w szachy, gry na instrumencie	**2025-2035**	**Ok. 1 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych
33.	Budowa systemu syren alarmowych informujących o zagrożeniu	Zadanie obejmuje budowę syren na budynkach komunalnych Gminy.	**2026-2030**	**Ok. 500 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 6: Wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego i odporności gminy na zagrożenia
34.	Wzmacnianie i zabezpieczanie infrastruktury krytycznej	Wzmacnianie i zabezpieczanie infrastruktury krytycznej – sieci wodociągowe, drogi ewakuacyjne, miejsca doraźnego schronienia	**2028-2033**	**Ok. 4 mln zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 6: Wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego i odporności gminy na zagrożenia

35.	Inwestycje w systemy informatyczne do informowania społeczeństwa	Inwestycje w systemy informatyczne do informowania mieszkańców o zagrożeniach, planach ewakuacji	**2026-2030**	**Ok. 300 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 6: Wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego i odporności gminy na zagrożenia
36.	Organizowanie szkoleń dla mieszkańców	Organizowanie szkoleń dla mieszkańców z zakresu udzielania pierwszej pomocy, bezpieczeństwa cywilnego	**2025-2028**	**Ok. 100 tys. zł** Finansowanie z udziałem środków zewnętrznych oraz środków własnych Gminy	Cel strategiczny 6: Wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego i odporności gminy na zagrożenia

W wyniku realizacji projektu Strategii może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające ze Strategii były przeprowadzane zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych gminy.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w Strategii na poszczególne komponenty środowiska.

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- na etapie projektowania należy rozważyć koncepcję organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni,
- po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzić rekultywację,
- prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód,
- w projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowania warstw próchniczych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów,
- ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi,
- w opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną,
- na etapie realizacji i funkcjonowania inwestycji należy preferować technologie wodooszczędne,
- prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz innych materiałów niebezpiecznych dla środowiska,
- opracowanie procedury na wypadek wystąpienie awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego,
- właściwe postępowanie z odpadami,
- prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznaczonych pojemnikach, w wydzielonym miejscu,

- powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów,
- uregulowanie gospodarki wodami opadowymi – oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni,
- materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.

Ochrona powietrza:

- wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu (np. korzystanie z maszyn i urządzeń o wysokich normach spalin czy zraszanie materiałów pylących); takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych,
- unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów,
- pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia,
- zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu,
- prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów,
- prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej,
- stosowanie przepisów BHP,
- zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin,
- na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza,
- ograniczanie stosowania paliw wysokoemisyjnych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania

znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji,

- stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu),
- w przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną,
- stosowanie wszystkich możliwych środków związanych z ochroną zwierząt podczas prowadzenia prac remontowych i termomodernizacyjnych obiektów (np. zabezpieczanie lub przenoszenie gniazd, pozostawianie otwartych otworów stropodachowych,
- wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych,
- ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk do minimum i stosowanie nowych nasadzeń wraz z ich późniejszym utrzymaniem,
- w przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji,
- stosowanie wszelkich możliwych środków technicznych w celu ochrony zwierząt w trakcie inwestycji liniowych (np. montaż siatek i pojemników w celu ochrony płazów i drobnych ssaków) o ile będzie to konieczne,
- nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym ptaków, rozrodu płazów, hibernacji nietoperzy i tarła ryb, jeśli na obszarze inwestycji występują,
- w przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów,
- uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 6^{00}, a 22^{00},
- w miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy

ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia,

- projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych,
- na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu,
- organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas,
- stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas,
- stosowanie tzw. cichych nawierzchni,
- ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
- racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów,
- sprawne przeprowadzenie prac,
- ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją,
- dobór gatunków roślin pełniących rolę dźwiękochronną dostosowanych do wymogów siedliska,
- zastosowania odpowiednio szerokich pasów zieleni o zróżnicowanej wysokości tak, aby zapewnić maksymalne wartości pochłaniania i odbijania fali akustycznej.

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych działań na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należytym stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

8. Efekty realizacji strategii i wskaźniki pomiaru

W konsekwencji realizacji celów Strategii Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035 zostaną osiągnięte następujące efekty:

I. **W zakresie celu strategicznego nr 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy**

- Rozwój i poprawa infrastruktury edukacyjnej,
- Rozszerzanie oferty rekreacyjnej w Gminie, w tym ukierunkowanej na aspekty zdrowotne,
- Rozszerzanie oferty sportowej w Gminie,
- Rozszerzenie oferty mającej na celu integrację społeczności, w tym międzypokoleniową,
- Zwiększona atrakcyjność i funkcjonalność przestrzeni publicznej,
- Infrastruktura dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- Rozwój elektronicznych usług publicznych.

WSKAŹNIKI:

- ✓ Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem,
- ✓ Liczba doposażonych szkół,
- ✓ Liczba doposażonych przedszkoli,
- ✓ Liczba utworzonych miejsc do opieki nad dziećmi do lat trzech,
- ✓ Liczba utworzonych przedszkoli,
- ✓ Liczba nowej infrastruktury rekreacyjnej dla mieszkańców,
- ✓ Liczba nowej infrastruktury służącej integracji społecznej,
- ✓ Liczba obiektów i miejsc dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- ✓ Liczba usług publicznych udostępnionych interesantom w formie elektronicznej na poszczególnych poziomach dojrzałości.

II. **W zakresie celu strategicznego nr 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska**

- Poprawa dostępności komunikacyjnej,
- Poprawiony stan techniczny i parametry dróg,
- Zwiększone bezpieczeństwo ruchu,

- Stworzenie warunków do rozwoju elektromobilności na terenie gminy,
- Podniesienie jakości życia mieszkańców poprzez poprawę jakości środowiska, w tym przede wszystkim powietrza,
- Zachowanie terenów cennych przyrodniczo,
- Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa,
- Zwiększenie liczby gospodarstw domowych wprowadzających rozwiązania OZE,
- Poprawa efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej, w tym również w oparciu o rozwiązania OZE,
- Zwiększenie udziału odpadów kierowanych do ponownego wykorzystania,
- Adaptacja do zmian klimatu.

WSKAŹNIKI:

- ✓ Długość wybudowanych dróg gminnych,
- ✓ Długość przebudowanych dróg gminnych,
- ✓ Długość wybudowanych chodników,
- ✓ Długość wybudowanych dróg rowerowych,
- ✓ Liczba urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego ulokowanych wzdłuż dróg publicznych,
- ✓ Liczba wybudowanych parkingów,
- ✓ Liczba miejsc postojowych na wybudowanych parkingach,
- ✓ Liczba udoskonalonych oczyszczalni ścieków,
- ✓ Długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej,
- ✓ Długość wybudowanej sieci wodociągowej,
- ✓ Liczba budynków podłączonych do sieci kanalizacji sanitarnej, w wyniku realizacji projektów z zakresu budowy sieci kanalizacji sanitarnej,
- ✓ Ilość ścieków odprowadzanych do oczyszczalni wybudowaną siecią kanalizacji sanitarnej,
- ✓ Liczba budynków podłączonych do sieci wodociągowej, w wyniku realizacji projektów z zakresu budowy sieci wodociągowej,
- ✓ Długość rowów melioracyjnych, które zostały poddane remontom,
- ✓ Liczba budynków użyteczności publicznej, w których zastosowano OZE
- ✓ Liczba budynków użyteczności publicznej, w których poprawiono efektywność energetyczną
- ✓ Liczba uruchomionych automatów na odpady nadające się do recyklingu,
- ✓ Liczba utworzonych cmentarzy komunalnych.

III. **W zakresie celu strategicznego nr 3: Wspieranie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości**

- Zwiększenie liczby miejsc pracy,
- Poprawa warunków życia,
- Wzrost dochodów gminy dzięki wyższym wpływom z podatków lokalnych,
- Powstawanie nowych i innowacyjnych pomysłów,
- Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej,
- Aktywizacja społeczna i poczucie tożsamości lokalnej.

WSKAŹNIKI:

- ✓ Liczba nowych obiektów turystycznych na terenie gminy,
- ✓ liczba nowych podmiotów gospodarczych działających w sektorze turystycznym i okołoturystycznym,
- ✓ liczba wydarzeń promujących lokalną przedsiębiorczość i gospodarkę,
- ✓ Liczba przedsięwzięć podejmowanych i realizowanych wspólnie z partnerami spoza sektora MSP.

IV. **W zakresie celu strategicznego nr 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego**

- Poprawa atrakcyjności gminy dla turystów, przy zachowaniu tożsamości kulturowej,
- Poprawa estetyki przestrzeni publicznej i tym samym wzrostu atrakcyjności mieszkaniowej gminy,
- Wzrost liczby turystów,
- Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w sektorze turystycznym i okołoturystycznym,
- Poprawa stanu zachowania obiektów dziedzictwa kulturowego,
- Większe zaangażowanie mieszkańców w życie kulturalne.

WSKAŹNIKI:

- ✓ Liczba nowych obiektów turystycznych na terenie gminy,
- ✓ Liczba odnowionych/ zachowanych obiektów dziedzictwa kulturowego,
- ✓ liczba nowych podmiotów gospodarczych działających w sektorze turystycznym i okołoturystycznym,

- Większa odporność na zagrożenia.

WSKAŹNIKI:

- ✓ Długość wybudowanych dróg gminnych,
- ✓ Długość przebudowanych dróg gminnych,
- ✓ Długość wybudowanych chodników,
- ✓ Długość wybudowanych dróg rowerowych,
- ✓ Liczba urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego ulokowanych wzdłuż dróg publicznych,
- ✓ Liczba obiektów komunalnych wyposażonych w monitoring,
- ✓ Liczba sprzętu ratowniczego przekazanego służbom i strażom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo i reagowanie w sytuacjach kryzysowych,
- ✓ Liczba jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej wyposażonych w sprzęt i urządzenia, przeznaczone do reagowania w sytuacjach kryzysowych, zakupione w ramach realizowanych przedsięwzięć,
- ✓ Liczba utworzonych magazynów zabezpieczeń / punktów zbiórki i ewakuacji/ sieci ostrzegania mieszkańców,
- ✓ Liczba wdrożonych systemów informatycznych do informowania mieszkańców o zagrożeniach/ planach ewakuacji,
- ✓ Liczba przeprowadzonych szkoleń i kampanii informacyjnych dla mieszkańców w zakresie bezpieczeństwa, pierwszej pomocy i postępowania w sytuacjach kryzysowych.

- ✓ liczba wydarzeń kulturalnych i imprez realizowanych na terenie gminy.

V. **<u>W zakresie celu strategicznego nr 5:</u> Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych**

- Poprawa jakości życia mieszkańców,
- Skuteczniejsze zaspokajanie potrzeb mieszkańców,
- Wzmocnienie integracji społecznej, zwłaszcza w kontekście grup wykluczonych,
- Usługi dostosowane do potrzeb konkretnych osób,
- Większa samodzielność dzięki aktywizacji społecznej i zawodowej,
- Przeciwdziałanie zagrożeniom wśród dzieci i młodzieży,
- Efektywniejsze wykorzystanie zasobów gminy,
- Lepsza współpraca z różnymi podmiotami.

WSKAŹNIKI:

- ✓ Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społeczny, objętych wsparciem,
- ✓ Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem,
- ✓ Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem,
- ✓ Liczba osób, która podniosła swoje kompetencje,
- ✓ Liczba osób, która zmieniła kwalifikacje,
- ✓ Liczba uczniów i uczennic objętych wsparciem w szkołach,
- ✓ Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w przedszkolach,
- ✓ Liczba pracowników urzędu i jednostek gminnych, która podniosła/ uzupełniła kompetencje,
- ✓ Liczba zawartych partnerstw Gminy z innymi jednostkami/ podmiotami,
- ✓ Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi.

VI. **<u>W zakresie celu strategicznego nr 6:</u> Wzmacnianie bezpieczeństwa lokalnego i odporności gminy na zagrożenia**

- Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym,
- Poprawa infrastruktury w elementy zwiększające bezpieczeństwo i komfort życia mieszkańców,
- Skuteczniejsze zarządzanie kryzysowe,
- Zmniejszenie przestępczości,
- Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej prowadzące do lepszej komunikacji,
- Ochrona dóbr komunalnych,

9. Zgodność z dokumentami strategicznymi

Niniejsze opracowanie jest zgodne z dokumentami wyższego rzędu i innymi równoległymi. Wśród najważniejszych wymienić należy:

1. ***Umowę Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce***

Strategia Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035 jest zgodna w wielu elementach z Umową Partnerstwa dla realizacji Polityki Spójności 2021-2027 w Polsce.

Umowa Partnerstwa określa strategię interwencji funduszy europejskich w ramach polityk unijnych: polityki spójności i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2021-2027. W latach 2021-2027 Polska realizuje działania w ramach wszystkich pięciu celów polityki spójności oraz celu dodatkowego umożliwiającego obywatelom i regionom łagodzenie społecznych, gospodarczych i środowiskowo-przestrzennych skutków transformacji w kierunku gospodarki neutralnej dla klimatu.

W zakresie konkretnych celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035, można wymienić powiązanie z następującymi celami polityki, o których mowa w Umowie Partnerstwa:

- ✓ *Cel 1.1 „Bardziej konkurencyjna i inteligentna Europa dzięki promowaniu innowacyjnej, inteligentnej transformacji gospodarczej"*. W obliczu negatywnych zmian demograficznych, a także w konsekwencji kryzysu wywołanego pandemią COVID-19 jednym z celów jest trwały wzrost gospodarczy oparty o wiedzę i doskonałość organizacyjną.
- ✓ *Cel 1.2 „Bardziej przyjazna dla środowiska niskoemisyjna Europa"*. Cel ten dotyczy budowy niskoemisyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym, realizowany z uwzględnieniem celów klimatycznych i priorytetów uzgodnionych na szczeblu unijnym oraz międzynarodowym.
- ✓ *Cel 1.3 „Lepiej połączona Europa"*. Cel ten wynika z konieczności ukierunkowania inwestycji na transformację ekologiczną i cyfrową, w tym na zrównoważony transport. Bardzo mocno podkreśla się kwestie m.in. przeniesienia ruchu towarowego z transportu drogowego na szynowy, przywrócenie usług transportu publicznego na obszarach wiejskich.
- ✓ *Cel 1.4 „Europa o silniejszym wymiarze społecznym"*. Cel ten dotyczy działań przyczyniających się do lepszego wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy, poprawę jego jakości oraz zwiększenie poziomu spójności społecznej i dostępności świadczonych usług społecznych i zdrowotnych.
- ✓ *Cel 1.5 „Europa bliżej obywateli"*. Istotą tego celu jest zwiększenie wpływu wspólnot lokalnych na kształt działań nakierowanych na rozwój terytoriów i rozwiązywania ich problemów w oparciu o endogeniczne potencjały.

- ✓ *Cel 1.6 „Umożliwienie regionom i ludności łagodzenia wpływających na społeczeństwo, zatrudnienie, gospodarkę i środowisko skutków transformacji w kierunku osiągnięcia celów Unii na rok 2030 w dziedzinie energii i klimatu oraz w kierunku neutralnej dla klimatu gospodarki Unii do roku 2050 w oparciu o porozumienie paryskie".* Realizacja zadań w ramach niniejszego celu wynika z przyjętego Europejskiego Zielonego Ładu i dotyczy osiągnięcia neutralności klimatycznej UE do 2050 roku.

2. ***Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności***

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności to program, który składa się z 54 inwestycji i 48 reform. Ma za zadania wzmocnić polską gospodarkę oraz sprawić, że będzie ona łatwiej znosić wszelkie kryzysy. KPO wpisuje się w zalecenia Rady UE dla Polski oraz Krajowy Program Reform. Obejmuje reformy i inwestycje, które rozpoczęły się po 1 lutym 2020 r. i zakończą do 31 sierpnia 2026 r. Zgodność Strategii Gminy Łękawica z KPO odnosi się do następujących obszarów wsparcia:

- Odporność i konkurencyjność gospodarki,
- Zielona energia i zmniejszenie energochłonności,
- Transformacja cyfrowa,
- Zielona, inteligentna mobilność.

3. ***Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030***

Kolejnym dokumentem strategicznym decydującym o kierunkach rozwoju kraju, jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030. Opracowanie to uściśla cele, które będą wspierane przez Państwo Polskie w zakresie rozwoju regionalnego. Strategia Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035 stanowi wypełnienie zapisów w/w strategii w zakresie Celu Strategicznego tj. **„Efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągania zrównoważonego rozwoju kraju, co tworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiąganiu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym".**

Założenia Strategii obejmują szereg celów długoterminowych dotyczących rozwoju obszaru Gminy i zaspokojenia potrzeb mieszkańców przy wykorzystaniu jej wszystkich potencjałów. Cele odnoszą się do następujących celów KSRR 2030:

- **Cel szczegółowy I:** Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- **Cel szczegółowy II:** Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;

- **Cel szczegółowy III:** Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

W zakresie kierunków interwencji, o których mowa w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, wymienić należy najistotniejsze z punktu widzenia zgodności ze Strategią Gminy:

- *1.3 Przyspieszenie transformacji profilu gospodarczego Śląska*
- *1.4 Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych*
- *1.5 Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów*
- *2.1 Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego*
  2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym
  2.3 Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach
- *3.1 Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem*
- *3.2 Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym*
- *3.3 Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.*

4. ***Strategię Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030"***

Strategia Rozwoju Województwa „Śląskie 2030" koncentruje działania na czterech celach strategicznych, dla których sformułowano cele operacyjne w perspektywie do roku 2030.

Dokument strategiczny opracowywany przez Gminę Łękawica, w swoich założeniach wpisuje się w poniższe kierunki:

➢CEL STRATEGICZNY B Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca
– Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych
– Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec
– Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki

➢CEL STRATEGICZNY C Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni
– Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska
– Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura
– Cel operacyjny: C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu

➢CEL STRATEGICZNY D Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym

– Cel operacyjny: D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny

– Cel operacyjny: D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu

– Cel operacyjny: D.3. Nowoczesna administracja publiczna

W Strategii wyznaczone zostały **REGIONALNE OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI**.

W ujęciu funkcjonalnym Gmina Łękawica należy do **Subregionu Południowego**, o powierzchni 2 354 km^2, którego centrum stanowi Aglomeracja Bielska. Główne potencjały tego obszaru to:

- Położenie przygraniczne;
- Rozwijająca się współpraca transgraniczna.
- Infrastruktura transportowa stwarzająca możliwości dostępu do nowych terenów inwestycyjnych.
- Wysoka atrakcyjność inwestycyjna.
- Silnie rozwijająca się nowoczesna gospodarka ośrodka aglomeracyjnego.
- Duży potencjał kulturowy i turystyczny.
- Występowanie obszarów o wysokich walorach środowiskowych i krajobrazowych.
- Wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców.

Główne wyzwania dla Subregionu Południowego to:

- Rozwój współpracy na rzecz tworzenia atrakcyjnych produktów turystycznych.
- Rozwój i integracja wysokiej jakości infrastruktury turystycznej.
- Podniesienie jakości drogowych powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, w tym również dróg pieszych i rowerowych.
- Poprawa jakości środowiska, w szczególności powietrza i wód powierzchniowych.
- Poprawa bezpieczeństwa powodziowego oraz przeciwdziałanie skutkom suszy.
- Rozwój pasażerskiego transportu zbiorowego, w tym zintegrowanego systemu transportu, również na obszarze peryferyjnie położonych obszarów wiejskich.

W ujęciu tematycznym, Gmina Łękawica zalicza się również do OSI konkurencyjnych – **obszaru cennego przyrodniczo**. Biorąc pod uwagę walory przyrodnicze, Gmina Łękawica mieszcząca się w Subregionie Południowym, zalicza się do obszaru o najwyższych walorach przyrodniczych. Wyzwaniem dla tego obszaru OSI jest ochrona różnorodności biologicznej i georóżnorodności, poprawa stosunków wodnych i ochrona siedlisk wodno-błotnych na obszarach chronionych oraz zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych.

Gmina Łękawica należy także do Gmin **z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza.** Określając obszary w zakresie jakości powietrza posłużono się średniorocznymi przekroczeniami norm jakości powietrza w województwie śląskim pod względem: pyłów zawieszonych PM2,5, pyłów zawieszonych PM10, benzo(α)pirenu. Przypisanie gminy do stopnia przekroczeń następowało poprzez analizę liczby rodzajów przekroczeń średniorocznych występujących na jej terenie. Gmina Łękawica zalicza się do I obszaru problemowego, z uwagi na fakt, iż na jej terenie występowało przekroczenie jednego dowolnego wskaźnika.

Największym wyzwaniem stojącym przed województwem na najbliższe lata jest ograniczenie niskiej emisji, gdyż to ona w największym stopniu odpowiada za przekroczenia norm jakości powietrza.

Gminy ze swojej strony muszą podjąć wyzwanie egzekwowania przepisów tzw. „uchwały antysmogowej". Zanieczyszczenie powietrza powoduje pogorszenie stanu zdrowia mieszkańców, wyzwaniem więc będzie również zapewnienie odpowiedniej profilaktyki i opieki medycznej w tym zakresie.

W Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030" zostały określone **kierunki działań dla OSI**.

W zakresie OSI dla obszaru cennego przyrodniczego, do którego zalicza się Gmina Łękawica, wymienić należy:

- Rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych oraz wzmacnianie marek terytorialnych, w tym poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej.
- Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty i infrastruktury kultury, sportu, rekreacji i turystyki umożliwiającej wszechstronny rozwój mieszkańców.
- Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza.
- Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej.
- Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej.
- Wspieranie rozwoju zróżnicowanych i wysokiej jakości usług publicznych dostępnych dla wszystkich mieszkańców regionu.

Odnośnie OSI – Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza, wymienić należy:

- Promocja aktywnego i zdrowego stylu życia.
- Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza.
- Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej.
- Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej.

Poniżej zaprezentowano jak kierunki działań dedykowane określonym OSI, realizowane są przez zapisy projektu niniejszej Strategii.

Kierunki działań dedykowane określonym OSI w ramach Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030"	**Cele i kierunki działań Strategii Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035**
OSI - obszary cenne przyrodniczo	
Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości w obszarze turystyki oraz usług czasu wolnego wykorzystujących atrakcje i potencjały lokalne	**Cel Strategiczny 3: Wspieranie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości** **Kierunki działań:** • Wsparcie rozwoju mikro- i małych firm, w tym agroturystyki i rzemiosła. • Rozwój produktów lokalnych, marek regionalnych i krótkich łańcuchów dostaw. • Wspieranie nowoczesnego, zrównoważonego rolnictwa (rolnictwo ekologiczne, wsparcie młodych rolników). • Organizacja wydarzeń promujących lokalną przedsiębiorczość i gospodarkę. • Rozwój infrastruktury, sprzyjającej prowadzeniu działalności gospodarczej, w tym działalności w sektorze obsługi ruchu turystycznego. • Polityka przestrzenna umożliwiająca realizację na terenie gminy inwestycji związanych z działalnością gospodarczą, w tym działalnością w sektorze obsługi ruchu turystycznego.

Rozwój istniejących i tworzenie nowych produktów turystycznych oraz wzmacnianie marek terytorialnych, w tym poprzez rozwój infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej	**Cel Strategiczny 3: Wspieranie lokalnej gospodarki i przedsiębiorczości** **Kierunki działań:** • Rozwój produktów lokalnych, marek regionalnych i krótkich łańcuchów dostaw. • Organizacja wydarzeń promujących lokalną przedsiębiorczość i gospodarkę. • Rozwój infrastruktury, sprzyjającej prowadzeniu działalności gospodarczej, w tym działalności w sektorze obsługi ruchu turystycznego. **Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego** **Kierunki działań:** • Rozbudowa infrastruktury turystycznej (szlaki piesze, rowerowe, miejsca odpoczynku, punkty widokowe). • Tworzenie oferty turystyki rodzinnej, ekologicznej i aktywnej.
Podniesienie jakości i poprawa dostępu do oferty i infrastruktury kultury, sportu, rekreacji i turystyki umożliwiającej wszechstronny rozwój mieszkańców	**Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego** **Kierunki działań:** • Rozbudowa infrastruktury turystycznej (szlaki piesze, rowerowe, miejsca odpoczynku, punkty widokowe).

	• Tworzenie oferty turystyki rodzinnej, ekologicznej i aktywnej. • Rewitalizacja i promocja obiektów dziedzictwa kulturowego (np. kapliczki, zabytki). • Organizacja imprez kulturalnych, sportowych, festynów i wydarzeń regionalnych. • Współpraca z sąsiednimi gminami i powiatem w zakresie tworzenia wspólnej oferty turystycznej. • Współpraca transgraniczna. • Zapewnienie korzystnych warunków działania / wsparcie funkcjonowania instytucji i organizacji samorządowych i pozarządowych, działających na terenie gminy w szeroko pojętym obszarze kultury.
Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Likwidacja niskiej emisji, zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz maksymalne wykorzystanie źródeł odnawialnych do produkcji energii. • Zapewnienie warunków do rozwoju elektromobilności na terenie gminy • Przystosowanie terenu gminy do zmieniającego się klimatu • Edukacja ekologiczna mieszkańców

Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Efektywna i nowoczesna infrastruktura wodno-kanalizacyjna, obejmująca swoim zasięgiem maksymalną część gminy. • Przystosowanie terenu gminy do zmieniającego się klimatu
Wsparcie działań zamierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności, w tym ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, leśnych i korytarzy ekologicznych	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Aktualizacja i wdrażanie planów zagospodarowania przestrzennego z poszanowaniem środowiska i uwarunkowań lokalnych. • Przystosowanie terenu gminy do zmieniającego się klimatu
Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw ekologicznych	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Edukacja ekologiczna mieszkańców • Zwiększenie udziału odpadów kierowanych do recyklingu / ponownego wykorzystania, w łącznej ilości odpadów wytwarzanych i zbieranych na terenie gminy

Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Likwidacja niskiej emisji, zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz maksymalne wykorzystanie źródeł odnawialnych do produkcji energii.
Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Efektywna i nowoczesna infrastruktura wodno-kanalizacyjna, obejmująca swoim zasięgiem maksymalną część gminy.
Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Zapewnienie warunków do rozwoju elektromobilności na terenie gminy • Bezpieczna i komfortowa infrastruktura drogowa, dostępna dla wszystkich kategorii uczestników ruchu: pieszych, rowerzystów, prowadzących pojazdy. • Zapewnienie warunków do rozwoju elektromobilności na terenie gminy

Rozwijania współpracy międzynarodowej, transgranicznej i międzyregionalnej, w tym w pasie Polski południowej oraz z miastami Ostawą i Żyliną	**Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego** **Kierunki działań:** • Współpraca transgraniczna.
Wsparcie działań podnoszących jakość systemu planowania i wdrażania na poziomie regionalnym i lokalnym	**Cel Strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych** **Kierunki działań:** • Rozwój kompetencji pracowników urzędu i jednostek gminnych. • Wdrażanie mechanizmów konsultacji społecznych i inicjatyw obywatelskich. • Prowadzenie przejrzystej polityki informacyjnej i komunikacyjnej (m.in. media społecznościowe, BIP). • Tworzenie partnerstw z innymi samorządami. • Systematyczny monitoring i ewaluacja strategii.
Wspieranie rozwoju zróżnicowanych i wysokiej jakości usług publicznych dostępnych dla wszystkich mieszkańców regionu	**Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy** **Kierunki działań:** • Cyfryzacja usług publicznych (e-usługi, informatyzacja urzędu). • Eliminacja barier architektonicznych ograniczających osoby ze szczególnymi potrzebami w budynkach użyteczności publicznej oraz przestrzeni publicznej.

	Cel Strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych **Kierunki działań:** • Rozwój kompetencji pracowników urzędu i jednostek gminnych. • Wdrażanie mechanizmów konsultacji społecznych i inicjatyw obywatelskich. • Prowadzenie przejrzystej polityki informacyjnej i komunikacyjnej (m.in. media społecznościowe, BIP).
Ochrona, promocja oraz podnoszenie atrakcyjności miejsc i obiektów o wartości historycznej, symbolicznej, architektonicznej, przyrodniczej, stanowiących „wizytówki" regionu	**Cel Strategiczny 4: Rozwój funkcji turystycznej i rekreacyjnej gminy oraz zachowanie dziedzictwa kulturowego** **Kierunki działań:** • Rewitalizacja i promocja obiektów dziedzictwa kulturowego (np. kapliczki, zabytki). • Organizacja imprez kulturalnych, sportowych, festynów i wydarzeń regionalnych. • Organizacja imprez kulturalnych, sportowych, festynów i wydarzeń regionalnych. • Współpraca z sąsiednimi gminami i powiatem w zakresie tworzenia wspólnej oferty turystycznej. • Współpraca transgraniczna. • Zapewnienie korzystnych warunków działania / wsparcie funkcjonowania instytucji i organizacji samorządowych i pozarządowych, działających na

	terenie gminy w szeroko pojętym obszarze kultury.
OSI – Gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza	
Promocja aktywnego i zdrowego stylu życia	**Cel Strategiczny 1: Poprawa jakości życia mieszkańców gminy** **Kierunki działań:** • Modernizacja i rozwój infrastruktury edukacyjnej, zdrowotnej i opiekuńczej. • Wsparcie dla organizacji społecznych, klubów seniora, KGW i inicjatyw oddolnych. • Rozbudowa sieci placów zabaw, boisk, stref aktywności i świetlic wiejskich. **Cel Strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych** **Kierunki działań:** • Atrakcyjne oraz wartościowe zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży oraz seniorów, w tym w zakresie rozwoju kompetencji kluczowych, potrzebnym w codziennym funkcjonowaniu.
Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Likwidacja niskiej emisji, zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz maksymalne wykorzystanie źródeł odnawialnych do produkcji energii.

	• Zapewnienie warunków do rozwoju elektromobilności na terenie gminy • Przystosowanie terenu gminy do zmieniającego się klimatu
Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Likwidacja niskiej emisji, zwiększenie efektywności energetycznej budynków oraz maksymalne wykorzystanie źródeł odnawialnych do produkcji energii.
Zapewnienie dostępu do sieci poprzez budowę i modernizację infrastruktury komunalnej	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Bezpieczna i komfortowa infrastruktura drogowa, dostępna dla wszystkich kategorii uczestników ruchu: pieszych, rowerzystów, prowadzących pojazdy. • Efektywna i nowoczesna infrastruktura wodno-kanalizacyjna, obejmująca swoim zasięgiem maksymalną część gminy.
Aktywna profilaktyka i zapewnienie kompleksowości usług medycznych, w szczególności w zakresie chorób cywilizacyjnych i wynikających ze zmian demograficznych	**Cel Strategiczny 5: Sprawne zarządzanie oraz rozwój wysokiej jakości usług społecznych** **Kierunki działań:** • Wsparcie rodziny, w tym wsparcie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

	• Zapewnienie opieki nad osobami niesamodzielnymi, zależnymi ze szczególnymi potrzebami. • Atrakcyjne, wartościowe zagospodarowanie czasu wolnego dzieci, młodzieży oraz seniorów, w tym w zakresie rozwoju kompetencji kluczowych, potrzebnym w codziennym funkcjonowaniu.
Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw ekologicznych	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Edukacja ekologiczna mieszkańców • Zwiększenie udziału odpadów kierowanych do recyklingu / ponownego wykorzystania, w łącznej ilości odpadów wytwarzanych i zbieranych na terenie gminy
Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego	**Cel Strategiczny 2: Zrównoważony rozwój przestrzenny i ochrona środowiska** **Kierunki działań:** • Zapewnienie warunków do rozwoju elektromobilności na terenie gminy • Bezpieczna i komfortowa infrastruktura drogowa, dostępna dla wszystkich kategorii uczestników ruchu: pieszych, rowerzystów, prowadzących pojazdy. • Zapewnienie warunków do rozwoju elektromobilności na terenie gminy

5. ***Strategię Zintegrowanego Rozwoju Terytorialnego Aglomeracji Beskidzkiej na lata 2021-2027 (z perspektywą do roku 2030).***

Strategia Gminy Łękawica wpisuje się w następujące cele strategiczne i cele operacyjne:

- Cel strategiczny 1: Sprawiedliwa i zielona transformacja gospodarcza Aglomeracji Beskidzkiej, Cel operacyjny 1.1 Rozwój energii odnawialnej w kontekście zielonej transformacji Aglomeracji Beskidzkiej.
- Cel strategiczny 2: Zmniejszenie emisyjności oraz integracja transportu i mobilności Aglomeracji Beskidzkiej, Cel operacyjny 2.4 Spójna sieć regionalnych tras rowerowych na terenie Aglomeracji Beskidzkiej
- Cel strategiczny 3: Podniesienie jakości środowiska naturalnego Aglomeracji Beskidzkiej, Cel operacyjny 3.1 Zwiększona efektywność energetyczna Aglomeracji Beskidzkiej, w tym dzięki wykorzystaniu OZE, Cel operacyjny 3.2 Łagodzenie efektów zmian klimatu oraz wzmocnienie potencjału służb ratowniczych, 3.3 Zachowanie naturalnego dziedzictwa Aglomeracji Beskidzkiej wraz ze zwiększeniem świadomości mieszkańców i turystów w zakresie jego znaczenia.
- Cel strategiczny 4: Rozwój turystycznego i kulturowego potencjału Aglomeracji Beskidzkiej, Cel operacyjny 4.1 Wykorzystanie potencjału przyrodniczo- krajobrazowego i dziedzictwa kulturowego w kierunku tworzenia nowych i wzmacniania istniejących ponadlokalnych produktów turystycznych Aglomeracji Beskidzkiej.

6. ***Program "Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021-2027"***

Zgodnie z ostateczną, przyjętą wersją programu, Województwo Śląskie będzie dystrybuować środki europejskie w ramach **13 obszarów wsparcia tzw. priorytetów:**

- Fundusze Europejskie na inteligentny rozwój
- Fundusze Europejskie na zielony rozwój
- Fundusze Europejskie dla zrównoważonej mobilności
- Fundusze Europejskie dla sprawnego transportu
- Fundusze Europejskie dla rynku pracy
- Fundusze Europejskie dla edukacji
- Fundusze Europejskie dla społeczeństwa
- Fundusze Europejskie na infrastrukturę dla mieszkańca
- Fundusze Europejskie na rozwój terytorialny
- Fundusze Europejskie na transformację

- Fundusze Europejskie na pomoc techniczną EFRR
- Fundusze Europejskie na pomoc techniczną EFS+
- Fundusze Europejskie na pomoc techniczną FST

Gmina jako przyszły Beneficjent, w swoich założeniach i planowanych zadaniach wpisuje się w większość obszarów wymienionych w w/w dokumencie. W ramach priorytetów, Strategia jest zgodna z następującymi celami szczegółowymi:

- Cel szczegółowy RSO1.2 Czerpania korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych
- Cel szczegółowy RSO2.1 Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych
- Cel szczegółowy RSO2.2 Wspieranie energii odnawialnej zgodnie z dyrektywą (UE) 2018/2011 w sprawie energii odnawialnej, w tym określonymi w niej kryteriami zrównoważonego rozwoju
- Cel szczegółowy RSO2.4 Wspieranie przystosowania się do zmiany klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego
- Cel szczegółowy RSO2.5 Wspierania dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej
- Cel szczegółowy RSO2.7 Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczenie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia
- Cel szczegółowy ESO4.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia i działań aktywizujących dla wszystkich osób poszukujących pracy – w szczególności osób młodych, zwłaszcza poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży – dla osób długotrwale bezrobotnych oraz grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, jak również dla osób biernych zawodowo, a także poprzez promowanie samozatrudnienia i ekonomii społecznej
- Cel szczegółowy ESO4.3 Wspieranie zrównoważonego pod względem płci uczestnictwa w rynku pracy, równych warunków pracy oraz lepszej równowagi między życiem zawodowym a prywatnym, w tym poprzez dostęp do przystępnej cenowo opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi wsparcia w codziennym funkcjonowaniu
- Cel szczegółowy ESO4.6 Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

- Cel szczegółowy ESO4.8 Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji.
- Cel szczegółowy ESO4.9 Wspieranie integracji społeczno- gospodarczej obywateli państw trzecich, w tym migrantów
- Cel szczegółowy ESO4.11 Zwiększenie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej
- Cel szczegółowy ESO4.12 Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci
- Cel szczegółowy RSO4.3 Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne
- Cel szczegółowy RSO4.6 Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych
- Cel szczegółowy RSO5.2 Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki bezpieczeństwa na obszarach innych niż miejskie.

7. *Strategię Rozwoju Powiatu Żywieckiego 2030+*

Strategia Rozwoju Gminy Łękawica jest spójna ze wszystkimi dziewięcioma głównymi priorytetami, założonymi w Strategii dla Powiatu żywieckiego, a także celami operacyjnymi tj.:

- Priorytet 1. Turystyka

– Cel operacyjny 1. Efektywne wykorzystanie identyfikowanych potencjałów turystycznych

- Priorytet 2. Rozwój gospodarczy i rynek pracy

– Cel operacyjny 2. Zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej powiatu żywieckiego

- Priorytet 3. Infrastruktura drogowa
- Cel operacyjny 3. Poprawa standardu infrastruktury publicznej

- Priorytet 4. Środowisko naturalne
- Cel operacyjny 4. Poprawianie stanu środowiska naturalnego i adaptowanie go do zachodzących zamian klimatycznych w kontekście posiadanych potencjałów turystycznych

- Priorytet 5. Transport publiczny
- Cel operacyjny 5. Zwiększenie dostępności komunikacyjnej powiatu żywieckiego

- Priorytet 6. Edukacja
- Cel operacyjny 6. Wzmocnienie sektora edukacji jako kluczowego segmentu usług ponadlokalnych świadczonych przez powiat żywiecki

- Priorytet 7. Usługi społeczne i zdrowotne
- Cel operacyjny 7. Integracja i podniesienie jakości systemu polityk społecznych

- Priorytet 8. Dziedzictwo Żywiecczyzny
- Cel operacyjny 8. Wzmacnianie tożsamości lokalnej w oparciu o kulturę oraz aktywność organizacji pozarządowych

- Priorytet 9. Zarządzanie
- Cel operacyjny 9. Wzmocnienie instytucjonalne powiatu żywieckiego

8. Plan zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP)

W dniu 18 października 2022 r. na podstawie art. 173 ust. 16 ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2021 poz. 2233 z późn. zm.) Minister Infrastruktury podpisał rozporządzenia w sprawie przyjęcia planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy Wisły, w ramach których mieści się Gmina Łękawica.

Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, nadrzędnym celem zarządzania ryzykiem powodziowym jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej. Przyjęte w I cyklu planistycznym PZRP trzy cele główne, zostały utrzymane w II cyklu planistycznym, a ich realizację zapewnia osiągnięcie 11 celów

szczegółowych w odniesieniu do zagrożenia od strony rzek. Poniżej przedstawiono cele główne i przyporządkowane im cele szczegółowe aPZRP:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego,
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego,
3. Poprawa systemu zarzadzania ryzykiem powodziowym.

Powyższy dokument przewiduje realizację, w granicach Gminy Łękawica, następujących inwestycji, tj.:

- Koncepcja zabezpieczenia przeciwpowodziowego od rzeki Kocierzanka w m. Łękawica, w gm. Łękawica, o nr ID: W_GZW_3154
- Budowa prawostronnego muru oporowego wzdłuż koryta rzeki Kocierzanki w km 0+413 - 0+601, o nr ID: W_GZW_755,
- Podwyższenie korpusu drogowego, spełniającego funkcję prowostronnego obwałowania na rzece Łękawka w km 6+270 – 6+670, o nr ID: W_GZW_729.

9. Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) na lata 2021-2027

Na mocy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021r. poz. 1615) obowiązuje Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS) na lata 2021-2027, stanowiący dokument o strategicznym znaczeniu, do którego powinny się odnosić późniejsze, konkretne działania minimalizujące skutki suszy, podejmowane zarówno przez organy administracji rządowej, jak i samorządy.

Główny cel Planu przeciwdziałania skutkom suszy został doprecyzowany czterema celami szczegółowymi:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dostępnych zasobów wodnych,
- zwiększanie retencjonowania (magazynowania) wód,
- edukacja w zakresie suszy i koordynacja działań powiązanych z suszą,
- stworzenie mechanizmów realizacji i finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

W dokumencie zostały zawarte także propozycje działań zmieniających zakres korzystania zasobów wodnych oraz zmian naturalnej i sztucznej retencji, które zwiększają zdolność zatrzymywania wody w okresie suszy. PPSS jest zgodny z celami środowiskowymi w zakresie dobrego stanu wód, o których jest mowa w Ramowej Dyrektywie Wodnej.

Gmina Łękawica włączy się w realizację wybranych działań z Katalogu działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy, stanowiącego załącznik nr 4 do Planu Przeciwdziałania Skutkom Suszy. Będą to działania takie, jak:

- „Działanie nr 3 „Retencja i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych" – analizy możliwości zagospodarowania wód opadowych i możliwość zwiększenia udziału powierzchni przepuszczalnych na terenach zurbanizowanych, zdegradowanych oraz poprzemysłowych, rozwój tzw. zielonej i błękitnej infrastruktury i uwzględnienie odpowiednich zapisów lub zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Działanie to dotyczy także realizacji zadań inwestycyjnych związanych ze zwiększeniem retencji wód opadowych na terenach zurbanizowanych,
- Działanie nr 11 „Uwzględnienie tematyki suszy hydrologicznej i hydrogeologicznej w ramach planów zarządzania kryzysowego wszystkich szczebli" - identyfikacja tematyki suszy w scenariuszach zdarzeń opracowywanych w planach zarządzania kryzysowego oraz weryfikacji potrzeb dotyczących infrastruktury, zapewniającej ciągłość zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi,
- Działanie nr 20 „Opracowanie i wdrażanie programu edukacyjnego o przyczynach występowania suszy, sposobach jej identyfikowania, obszarach gospodarczych, społecznych i środowiskowych wrażliwych na suszę oraz przeciwdziałaniu jej skutkom" - programy edukacyjne i kampanie edukacyjne skierowane do różnych grup społecznych, w podziale na wiek, miejsce zamieszkania oraz różne potrzeby użytkowników wód.

Przedziały zagrożenia suszą rolniczą określają cztery klasy:

- klasa I – słabo zagrożone,
- klasa II – umiarkowanie zagrożone,
- klasa III – silnie zagrożone,
- klasa IV – ekstremalnie zagrożone.

Zgodnie z danymi z listopada 2025 r. większa część gminy znajduje się w II klasie – umiarkowanego zagrożenia suszą, niewielki fragment w południowej części gminy znajduje się w I klasie – słabego zagrożenia suszą.

Gmina Łękawica znajduje się w obszarze:

słabego zagrożenia suszą rolniczą (klasa I),
umiarkowanego i silnego zagrożenia suszą hydrologiczną (klasa II i III),
umiarkowanego i słabego zagrożenia suszą hydrogeologiczną (klasa II i I).
umiarkowanego i silnego zagrożenia suszą hydrogeologiczną w JCWPd (klasa II i III).

Dane te prezentują poniższe mapy:

Mapa 3: Mapa klas zagrożenia suszą rolniczą

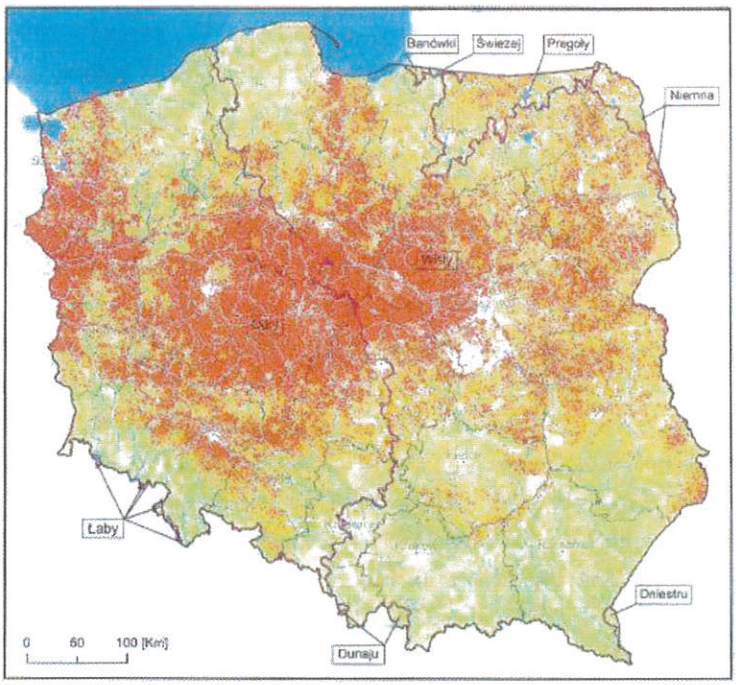

Mapa klas zagrożenia suszą rolniczą na terenach rolnych i leśnych (1997–2018)

Legenda

Klasy zagrożenia suszą rolniczą:

- klasa I — słabo zagrożone
- klasa II — umiarkowanie zagrożone
- klasa III — silnie zagrożone
- klasa IV — ekstremalnie zagrożone
- Granica Polski
- Granica województwa
- Obszary dorzeczy w Polsce (JCWP v8)
- Wybrane rzeki (MPHP 10 v8)
- Jeziora i zbiorniki wodne (MPHP 10 v8)
- Miasta wojewódzkie

Mapa 4: Mapa klas zagrożenia suszą hydrologiczną

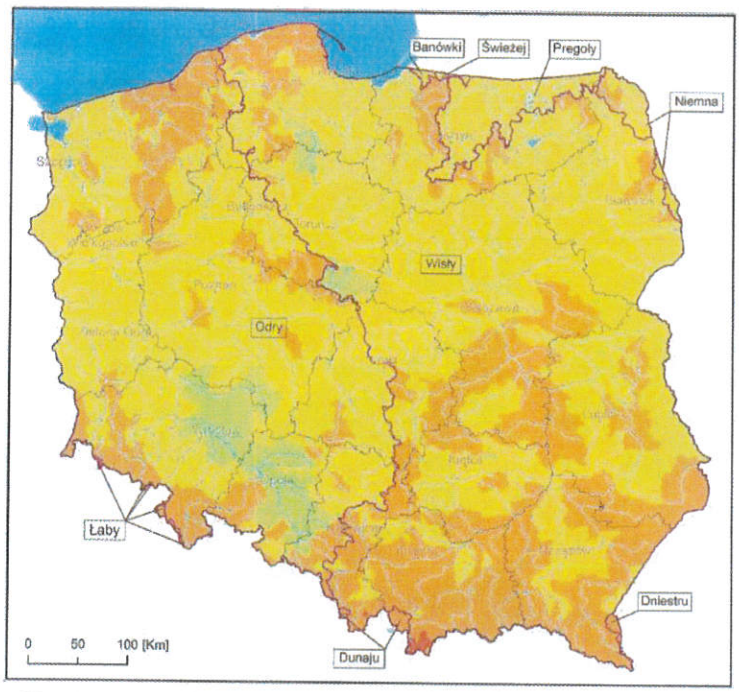

Mapa klas zagrożenia suszą hydrologiczną (1987–2017)

Legenda

Klasy zagrożenia suszą hydrologiczną:

- klasa I — słabo zagrożone
- klasa II — umiarkowanie zagrożone
- klasa III — silnie zagrożone
- klasa IV — ekstremalnie zagrożone
- Granica Polski
- Granica województwa
- Obszary dorzeczy w Polsce (JCWP v8)
- Wybrane rzeki (MPHP 10 v8)
- Jeziora i zbiorniki wodne (MPHP 10 v8)
- Miasta wojewódzkie

Mapa 5: Mapa klas zagrożenia suszą hydrogeologiczną

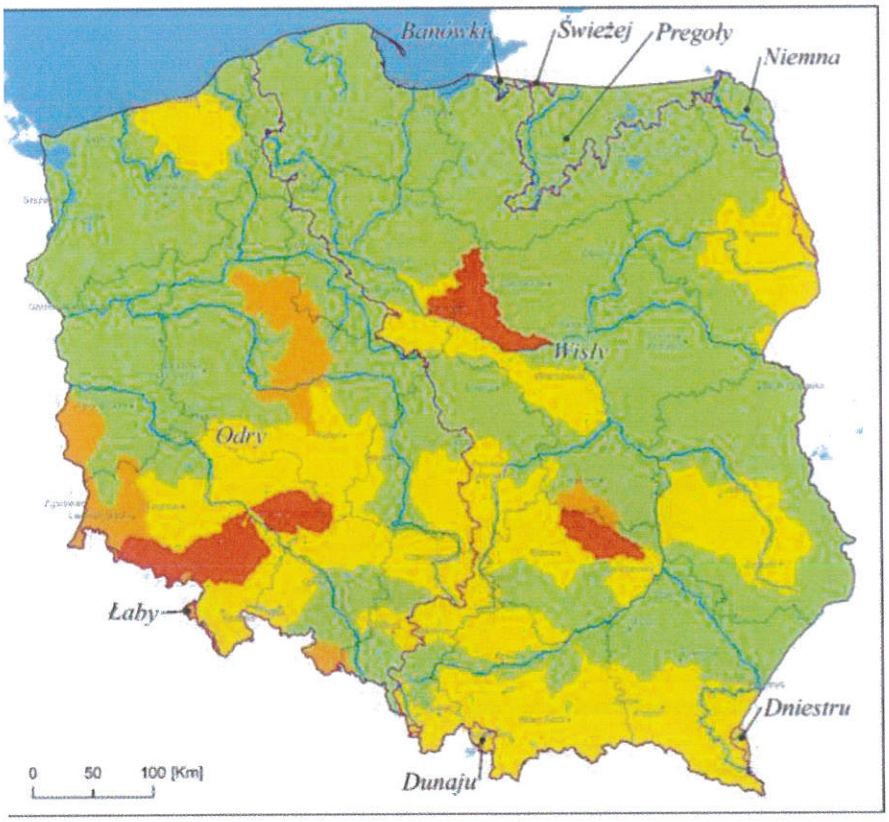

Mapa klas zagrożenia suszą hydrogeologiczną (1987-2018)

- klasa I - niezagrożone
- klasa II - umiarkowanie zagrożone
- klasa III - bardzo zagrożone
- klasa IV - ekstremalnie zagrożone
- Obszary dorzeczy w Polsce
- Granice JCWPd
- Granice województw
- Zbiorniki i Jeziora
- Cieki
- Miasta

Mapa 6: Mapa łącznego zagrożenia suszą

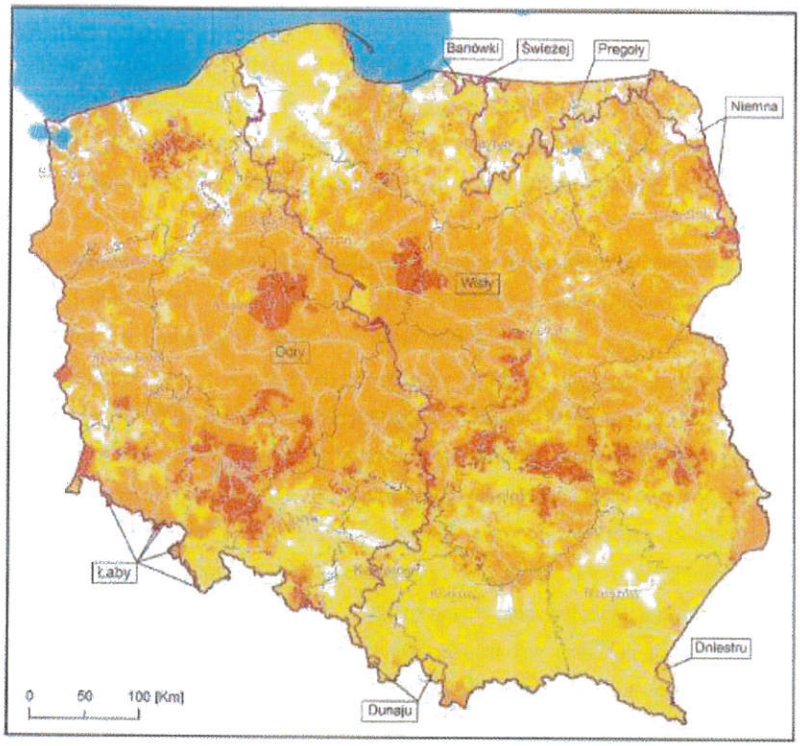

Mapa łącznego zagrożenia suszą (1987–2018) (suma klas zagrożenia suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną) - ocena w siatce pól podstawowych

Legenda

Klasy łącznego zagrożenia suszą:

- słabo zagrożone suszą
- umiarkowanie zagrożone suszą
- silne zagrożone suszą
- ekstremalnie zagrożone suszą
- Granica Polski
- Granica województwa
- Obszary dorzeczy w Polsce (JCWP v8)
- Wybrane rzeki (MPHP 10 v8)
- Jeziora i zbiorniki wodne (MPHP 10 v8)
- Miasta wojewódzkie

10. Drugą aktualizację Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (IIaPGW)

W dniu 16 lutego 2023 r. ogłoszono w Dzienniku Ustaw rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

IIaPGW na obszarze dorzecza Wisły stanowi wypełnienie zobowiązań, wynikających z postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej w zakresie cyklicznej (sześcioletniej) aktualizacji planów gospodarowania wodami. Jednocześnie dokument ten umożliwia wypełnienie zobowiązań raportowych Polski do KE oraz jest głównym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na tym obszarze dorzecza.

Stanowi podstawę do podejmowania decyzji kształtujących stan zasobów wodnych na obszarze dorzecza i zasady gospodarowania nimi. Służy także koordynowaniu działań mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód oraz ekosystemów od wód zależnych, poprawę stanu zasobów wodnych, poprawę możliwości korzystania z wód, zmniejszenie ilości wprowadzanych do wód lub do ziemi substancji mogących negatywnie oddziaływać na wody.

W planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły ustalone zostały cele środowiskowe dla wód oraz obszarów chronionych. Jako główny cel wskazano osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych, w tym co najmniej dobrego stanu lub potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego oraz osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód podziemnych, w tym dobrego stanu ilościowego i dobrego stanu chemicznego.

Gmina Łękawica położona jest na obszarze dorzecza Wisły w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły. Na terenie gminy Łękawica znajduje się 5 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) rzecznych.

Tabela 17. Charakterystyka JCWP na terenie gminy Łękawica

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Aktualny stan	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Presje determinujące stan wód w obrębie JCWP
RW20002221327999	Zb. Tresna	dobry potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry	dobry	zagrożona	presja chemiczna: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rolnictwo, leśnictwo
RW20000421327899	Łękawka	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego	zły	zagrożona	presja troficzna: źródła przemysłowe oraz źródła bytowe i komunalne (punktowe i rozproszone) presja hydromorfologiczna: prostowanie koryta - rzeki główne i rzeki pozostałe, budowle piętrzące - rzeki główne i rzeki pozostałe, obiekty mostowe - rzeki główne presja chemiczna: rozproszone - rozwój obszarów zurbanizowanych: transport, turystyka, odpływ miejski; rozproszone - rolnictwo, leśnictwo; punktowe - przemysłowe, komunalne, odcieki ze składowisk; nieznane (substancje zakazane)

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023, poz. 300)

Zgodnie z II aktualizacją Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, stan wód JCWP zbiornik Tresna oceniony został jako dobry, natomiast JCWP Łękawka jako zły. Dla obu jednolitych części wód stwierdzono zagrożenie nieosiągnięciem celów środowiskowych.

Biorąc pod uwagę stan jednolitych części wód powierzchniowych Strategia Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ zakłada realizację 3 kategorii przedsięwzięć, które uznać należy za projekty nakierowane na poprawę stanu ich zasobów. Są to następujące przedsięwzięcia:

- Zadanie nr 11. „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Łękawicy",
- Zadanie nr 12. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej"
- Zadanie nr 13. „Budowa sieci wodociągowej".

Realizacja pozostałych kategorii zadań, uwzględnionych w Strategii nie przekłada się bezpośrednio na stan wód na terenie gminy.

Kluczowe przedsięwzięcia Gminy Łękawica oraz działania przypisane do realizacji Gminie Łękawica w IIaPGW to:

— Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia ilości i czasu naturalnej retencji wód na gruntach rolnych w zlewni jcwp (Kategoria działania: Adaptacja do zmian klimatu).

— Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, Uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami, Analizy techniczno-ekonomiczne gospodarowania ściekami w obszarze gminy poza aglomeracjami (Kategoria działania: Gospodarka ściekowa).

— Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do jcwp (Kategoria działania: Aktualizacja programu ochrony środowiska).

Wody podziemne

Gmina Łękawica znajduje się w zasięgu dwóch Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd).

Tabela 18. Charakterystyka stanu JCWPd na terenie gminy Łękawica

Kod JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Stan JCWPd	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLGW2000158	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2023, poz. 300)

Z uwagi na brak zagrożenia ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd na terenie gminy, zarówno IIaPGW jak i niniejsza strategia nie zakłada działań naprawczych nakierowanych na poprawę stanu chemicznego i ilościowego wód podziemnych.

10. Założenia wdrożeniowe do Strategii Rozwoju Gminy Łękawica 2025+ na lata 2025-2035

10.1. Harmonogram i etapowość wdrażania

Strategia będzie wdrażana etapowo, zgodnie z określonymi celami strategicznymi i operacyjnymi oraz planem działań. Okres realizacji strategii przewiduje się do 2035 roku, z możliwością aktualizacji co 4–5 lat, w zależności od zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych.

Najważniejsze działania będą planowane w horyzoncie krótkoterminowym (do 3 lat), średnioterminowym (3–6 lat) oraz długoterminowym (powyżej 6 lat).

10.2. Procedury uaktualniania strategii

Aktualizacja strategii to proces polegający na przeglądzie i dostosowaniu planów strategicznych do zmieniających się warunków. Procedury aktualizacji obejmują analizę obecnej sytuacji, przegląd celów i wskaźników, ocenę postępów i identyfikację nowych wyzwań, a następnie opracowanie zmodyfikowanej strategii i jej wdrożenie.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Łękawica polegać będzie zasadniczo na:

- Przeglądzie statystycznych baz danych, dotyczących zmian sytuacji demograficznej, rynku pracy, osób bezrobotnych, możliwości edukacji, źródeł finansowania rozwoju i promocji gminy, informacji o liczbie podmiotów gospodarczych, miejsc rekreacji i wypoczynku, potencjału turystycznego, gospodarce komunalnej,
- Weryfikacji pod kątem aktualizacji realizowanych na bieżąco zadań, podejmowanych dla potrzeb osiągnięcia zaplanowanych celów Gminy Łękawica, w zależności od pojawienia się nowych możliwości prawnych, organizacyjnych, ekonomicznych, służących realizacji Strategii oraz nowych źródeł finansowania zewnętrznego, krajowego i zagranicznego.

Aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy Łękawica dokonywana będzie adekwatnie do identyfikowanych w tym zakresie potrzeb, na podstawie indywidualnie podejmowanych decyzji. Zapisy Strategii mogą być modyfikowane w trybie właściwym dla jej uchwalenia.

10.3. Zarządzanie strategią

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za koordynację wdrażania strategii będzie Wójt Gminy wraz z Urzędem Gminy Łękawica. Wdrażanie strategii będzie realizowane przy współudziale sołectw, organizacji pozarządowych, mieszkańców oraz partnerów zewnętrznych.

10.4. Monitoring i ewaluacja strategii

Monitoring i ewaluacja strategii polegają na okresowej ocenie stopnia realizacji działań zapisanych w tym dokumencie i wprowadzaniu modyfikacji, zgodnie ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i wewnętrznymi wpływającymi na rozwój Gminy.

Monitorowaniem wdrażania Strategii zajmować się będzie zespół, w którego skład wejdą: Wójt Gminy lub jego przedstawiciele, wskazani spośród pracowników Urzędu Gminy, Sekretarz Gminy oraz Przedstawiciele Rady Gminy Łękawica. Ocenie zespołu będą podlegać ilościowe i jakościowe informacje, dotyczące wdrażanych projektów i całej strategii. Monitoringowi podlegać będzie zgodność i kolejność realizacji zadań, wynikających ze strategii, terminowość realizacji projektów, ich jakość, źródła finansowania oraz przepływy środków pieniężnych. W przypadku pojawienia się problemów przy realizacji zadań podjęte zostaną działania w celu ich wyeliminowania.

System monitoringu realizacji strategii, oparty będzie na wskaźnikach rzeczowych i finansowych przypisanych do celów operacyjnych i projektów.

W trakcie obowiązywania Strategii opracowywany będzie raport – co 2 lata i przedstawiany Radzie Gminy i mieszkańcom.

Po realizacji Strategii dokona zostanie jej ewaluacja oraz sporządzony zostanie na tę okoliczność raport końcowy, obrazujący faktycznie zrealizowane zadania pod kątem realizacji zamierzonych celów, połączony z rachunkiem ekonomicznym, porównującym poniesione nakłady na rozwój z końcowymi wynikami ekonomicznymi. Wnioski zawarte w raporcie posłużą także do ustalenia problemów, wynikających z realizacji strategii i ustalenia warunków wyjściowych do opracowania Strategii Rozwoju Gminy na lata następne.

10.5. Źródła finansowania

Działania zapisane w strategii będą finansowane z różnych źródeł, w tym:

- środków własnych gminy,
- funduszy unijnych,
- środków krajowych,

Każde zadanie inwestycyjne będzie oceniane pod kątem możliwości dofinansowania zewnętrznego.

10.6. Współpraca i partnerstwa

Strategia zakłada współpracę z:

- jednostkami samorządu terytorialnego w regionie,
- organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami,
- przedsiębiorcami lokalnymi,
- instytucjami.

Część działań przewiduje rozwój partnerstw lokalnych na rzecz wspólnych projektów (np. rewitalizacji, turystyki, ochrony środowiska).

10.7. Komunikacja i partycypacja społeczna

Strategia będzie wdrażana w sposób transparentny i partycypacyjny, z udziałem mieszkańców i lokalnych interesariuszy. Gmina będzie prowadzić działania informacyjne i edukacyjne (spotkania, konsultacje społeczne, media lokalne, BIP). Zakłada się również promowanie działań strategicznych jako elementu budowania tożsamości i zaangażowania społecznego.

10.8. Zarządzanie ryzykiem

Strategia uwzględnia konieczność identyfikacji potencjalnych zagrożeń dla realizacji działań (ryzyka finansowe, organizacyjne, prawne), a także stosowanie mechanizmów elastycznego reagowania – możliwość korekty harmonogramu lub celów w zależności od sytuacji.

11. Wykaz map, wykresów i tabel

Mapa 1: Lokalizacja Gminy Łękawica na tle powiatu żywieckiego 5
Mapa 2: Obszary zagrożone powodzią o prawdopodobieństwie p=1% oraz p=0,2% na terenie gminy Łękawica 7
Mapa 3: Mapa klas zagrożenia suszą rolniczą 110
Mapa 4: Mapa klas zagrożenia suszą hydrologiczną 111
Mapa 5: Mapa klas zagrożenia suszą hydrogeologiczną 112
Mapa 6: Mapa łącznego zagrożenia suszą 113

Wykres 1: Liczba mieszkańców Gminy Łękawica w latach 2013-2024 9
Wykres 2: Ruch naturalny w Gminie Łękawica w latach 2019-2024 10
Wykres 3: Liczba zawartych małżeństw w Gminie Łękawica w latach 2019-2024 10
Wykres 4: Mieszkańcy w wieku do 4 lat w Gminie Łękawica, w latach 2010-2024 12
Wykres 5: Saldo migracji na 1000 ludności w Gminie Łękawica w latach 2019-2024 14
Wykres 6: Liczba osób bezrobotnych w Gminie Łękawica w latach 2019-2024 15
Wykres 7: Udział kobiet w ogóle bezrobotnych w Gminie Łękawica w latach 2019-2024 (%) 15
Wykres 8: Liczba osób bezrobotnych ze względu na rodzaj wykształcenia w Gminie Łękawica w latach 2019-2023 16
Wykres 9: Osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy na terenie Gminy Łękawica w 2023 roku (%) 16
Wykres 10: Liczba uczniów poszczególnych placówek oświatowych w Gminie Łękawica 17
Wykres 11: Liczba przedszkolaków w Gminie Łękawica 18
Wykres 12: Liczba rodzin objętych pomocą w Gminie Łękawica w latach 2019-2023 19
Wykres 13: Powody udzielania pomocy biorąc pod uwagę liczbę rodzin 20
Wykres 14: Zdarzenia drogowe w Gminie Łękawica w latach 2019-2023 21
Wykres 15: Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy w rodzinie w Gminie Łękawica 22
Wykres 16: Liczebność przedsiębiorstw na terenie Gminy Łękawica w latach 2019-2024 24
Wykres 17: Przyrost liczby przedsiębiorstw na terenie Gminy Łękawica w latach 2019-2024 25
Wykres 18: Struktura przedsiębiorstw na terenie Gminy Łękawica z punktu widzenia profilu prowadzonej działalności gospodarczej 29

Tabela 1: Ludność według wieku w Gminie Łękawica w 2024 roku 11
Tabela 2: Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % w latach 2019-2024 12
Tabela 3: Wskaźniki obciążenia demograficznego (%) 13

Tabela 4: Interwencje związane z przemocą w rodzinie w Gminie Łękawica w latach 2019-2023 22
Tabela 5: Liczebność, dynamika przyrostu oraz struktura nowo rejestrowanych przedsiębiorstw, na terenie Gminy Łękawica, z punktu widzenia formy prawnej 24
Tabela 6: Liczebność i struktura przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Łękawica, z punktu widzenia formy własności 25
Tabela 7: Klasyfikacja przedsiębiorstw według form organizacyjno-prawnych 26
Tabela 8: Podział przedsiębiorstw ze względu na wielkość 27
Tabela 9: Struktura przedsiębiorstw, prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Łękawica, z punktu widzenia właściwej dla nich sekcji PKD 27
Tabela 10: Struktura gruntów, użytkowanych rolniczo terenie gminy Łękawica, z punktu widzenia ich klasy 37
Tabela 11: Liczba wydanych pozwoleń na budowę wydawanych dla terenu Gminy Łękawica 45
Tabela 12: Liczba deklaracji odpadowych dot. nieruchomości z terenu Gminy Łękawica 47
Tabela 13: Rodzaje usług i zasięgów na terenie Gminy Łękawica 48
Tabela 14: Kształtowanie się kluczowych danych budżetu Gminy Łękawica w latach 2019-2024 49
Tabela 15: Kierunki wydatkowania środków w ramach wydatków majątkowych Gminy Łękawica w latach 2019-2024 51
Tabela 16: Poziom zadłużenia Gminy Łękawica w latach 2019-2024 53
Tabela 17. Charakterystyka JCWP na terenie gminy Łękawica 114
Tabela 18. Charakterystyka stanu JCWPd na terenie gminy Łękawica 115